T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

IĞDIR BELEDİYESİ

2019 Yılı Sayıştay Denetim Raporu

www.balioglu.net

Aralık 2020

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ 1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU 10
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU 10
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI 10
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 11
6. DENETİM GÖRÜŞÜ 13
7. DENETİM BULGULARI 13
8. EKLER 94

www.balioglu.net

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: 2019 Yılı Bütçe Ödenekleri Tablosu 7
Tablo 2: Bütçe Gider Tahmin ve Gerçekleşen Tutar 8
Tablo 3: Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşen Tutar 8
Tablo 4: İLBANK Sermaye Kesintilerini Gösterir Liste 15
Tablo 5: İdare Asfalt Şantiyesinde Kullanılıp Ekonomik Ömrünü Tamamlayan Araç-Gereç ve Ekipman İcmali 18
Tablo 6: İdarenin Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlarını Gösterir İcmal 20
Tablo 7: Başka Kurumlara Tahsis Edilen Taşınmaz Listesi 26
Tablo 8: 01.01.2019-31.12.2019 Tarihleri Arasında Gerçekleşen Akaryakıt Alımlarına İlişkin İcmal 28
Tablo 9: Taşınır Mal Yönetim Hesabı Cetveli ve Muhasebe Kayıtlarını Gösterir İcmal 30
Tablo 10: İdarenin Taşınırlarına İlişkin Fiili Miktarlar ile Kaydi Miktarları Gösterir İcmal ..31
Tablo 11: Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının 1.no.lu Yevmiyedeki Detaylı Görünümü ..34
Tablo 12: Geçici Kabul Noksanları Kesintilerine İlişkin Bilgi İcmali 36
Tablo 13: İdare Tarafından POS Cihazları Aracılığı İle Yapılan Tahsilatlara ilişkin Muhasebe Kaydı 41
Tablo 14: 109-Banka Kredi Kartlarından Alacaklar Hesabının İşleyişine ilişkin Yapılması Gereken Muhasebe Kaydı 41
Tablo 15: 122-Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabının Alacak Çalıştığı Yevmiyeleri Gösterir Liste 45
Tablo 16: Mevduat Faiz Gelirlerinin Hatalı Muhasebeleştirilmesine İlişkin Örnek 49
Tablo 17: Mevduat Faiz Gelirlerine İlişkin Olarak Yapılması Gereken Kaydı Gösterir Örnek 50
Tablo 18: Tahsilat Oranları Düşük Olan Gelir Kalemlerini Gösterir Liste 53
Tablo 19: 3572 sayılı Kanun'un 2'nci maddesi Kapsamındaki İş Yerlerinin İlan ve Reklam ile Çevre ve Temizlik Vergisi Beyanname Verme Durumunu Gösterir Örneklem Çalışması 55
Tablo 20: Toplam İş yeri Sayısı, İlan ve Reklam Vergisi Mükellefi Sayısı ile Çevre ve Temizlik Mükellefi Sayısı Hakkında İcmal 56
Tablo 21: Kısımlara Bölünerek Yapılan Mal Alımlarına İlişkin Liste 80
Tablo 22: Kısımlara Bölünerek Aynı Gün Aynı Firmadan Yapılan Mal Alımlarına İlişkin Liste 80
Tablo 23: Kısımlara Bölünerek Çoğunlukla Aynı Gün Farklı Firmalardan Yapılan Mal Alımlarına İlişkin Liste 81

www.balioglu.net

Tablo 24: Mal Alımlarına ilişkin Ödenek ve Harcama Tutarları.....84
Tablo 25: Boş Bırakılan Yevmiye Numaralarını Gösterir Liste 91

www.balioglu.net

KISALTMALAR

CK	Cumhurbaşkanı Kararı
EPDK	Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu
KDV	Katma Değer Vergisi
KHK	Kanun Hükmünde Kararname
Kwh	Kilovat Saat
LPG	Liquified Petroleum Gas (Sıvılaştırılmış Petrol Gazı)
Md	Madde
POS	Point Of Sales (Satın Alma Noktası)
RG	Resmi Gazete
TL	Türk Lirası
TÜM BEL-SEN	Tüm Belediye Sendikası

www.balioglu.net

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanakları

1. İLBANK Tarafından İdarenin Genel Bütçe Vergi Gelirleri Payından Ortaklık Hissesi Olarak Kesilen Tutarın Muhasebeleştirilmemesi

2. Belediye Sınırları İçerisinde Faaliyet Gösteren Doğalgaz Şirketine, Ortak Olunmaması ve Bu Ortaklık Payının Muhasebe Kayıtlarında Gösterilmemesi

3. Mevzuatında Belirtilen Koşulların Oluşması Nedeniyle Hurdaya Ayrılan Taşınırların Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabında Muhasebeleştirilmemesi

4. Diğer Kamu İdarelerine Olan Borçların Mali Tablolara Tam Olarak Yansıtılmaması ve Taksitlendirilmiş Borçların İlgili Hesaplarda Takip Edilmemesi

5. Kıdem Tazminatı Karşılıklarının Ayrılmaması ve İlgili Hesapların Kullanılmaması

6. Sözleşmelere Dayanılarak Girişilen Taahhüt Tutarlarının Muhasebe Kayıtlarına Alınmaması

7. İdarenin Mülkiyetinde, Yönetiminde veya Kullanımındaki Taşınmazların Envanter Çalışmalarının Tamamlanmaması ve Buna Bağlı Olarak Muhasebe Bilgilerinin Güncellenmemesi

8. İdare Arsalarının Diğer Kamu İdarelerine Tahsis Edilmesine İlişkin Muhasebe Kayıtlarının Yapılmaması

B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

1. Akaryakıt Alımlarında İlk Madde ve Malzemeler Hesabına Kaydedilen Tutarların Tüketilmediği Halde Giderler Hesabı Kullanılarak Aynı Gün Giderleştirilmesi

2. İdare Taşınırlarına İlişkin Envanter Çalışmalarının ve Sayım İşlemlerinin Yapılmaması Nedeniyle Mali Tablolarda Hatalı Bilgi Oluşması

3. Devreden Katma Değer Vergisi Hesabının Gerçek Değerini Yansıtmaması

4. Geçici Kabulü Yapılan Yapım İşlerinin Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabından İlgili Duran Varlık Hesabına Aktarılmaması

www.balioglu.net

5. Yapım İşi Hakedişlerinden Yapılan Geçici Kabul Noksanlıklarına İlişkin Kesintilerin Muhasebeleştirilmemesi

6. Kiraya Verilen Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında İzlenmemesi

7. Kasa Hesabı ve Diğer Hazır Değerler Hesabının Kullanılmaması

8. Doğalgaz Dağıtım Şirketinden Tahsil Edilen Kazı Bedelinin Diğer Hazır Değerler Hesabında Muhasebeleştirilmesi

9. Banka Kredi Kartlarından Alacaklar Hesabının Kullanılmaması

10. Tahakkuk Hesaplarının Hatalı Kullanılması

11. Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesaplarının Hatalı Kullanılması

12. Peşin Yapılan Taşınmaz Satışlarında Hatalı Olarak Diğer Faaliyet Alacakları Hesabının Kullanılması

www.balioglu.net

13. Mevduat Faiz Gelirlerinin Muhasebeleştirilmesinde Gerekli Olmadığı Halde Bazı Hesapların Kullanılması

14. Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisi ile Yangın Sigorta Vergisinin Tahakkuk Kaydı Yapılmadan Tahsilat Kaydının Yapılması

15. Yıllar İtibarıyla Gelir Tahakkuklarının Tahsilat Takibinin Yapılmaması

16. Belediye Sınırları ve Mücavir Alanlar İçinde Faaliyet Gösteren İş Yeri Sayısıyla İlan ve Reklam Vergisi ile Çevre Temizlik Vergisi Mükellefi Sayıları Arasında Önemli Düzeyde Fark Olması

17. Bazı İş yerleri İçin Eğlence Vergisi Mükellefiyeti Kurulmaması

18. Bazı İşletmelerin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmaksızın Faaliyette Bulunması ve Buna Bağlı Olarak İşyeri Açma İzni Harcının Tahsil Edilmemiş Olması

19. İmar Barışı Kapsamında Yapı Kayıt Belgesi Alan Bina Malikleri İçin Emlak Vergisi Mükellefiyeti Kurulmaması

20. Ulusal Bayram Gününde Çalışan İşyerlerinden Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcı Alınmaması

21. Harcamalara Katılma Paylarının Sadece Yapı Ruhsatı Alan Maliklerden Tahsil Edilmesi

22. Hazineye Ait Taşınmazların Satış Bedellerinin Tahsil Edilen Kısmından Hesaplanan Belediye Payının Takibinin Yapılmaması

23. Yapı Denetim Hizmet Bedelinden Belediyeye Verilmesi Gereken Payların Alınmaması

24. Bütçe Emanetleri Hesabında Kayıtlı Olan Tutarlardan Zamanaşımına Uğrayanların Gelir Kaydedilmemesi

25. Avukatlık Vekâlet Ücretlerinden Gelir Kaydedilmesi Gereken Tutarlarının Emanet Hesaplarında Bekletilmesi

26. Gerekli Şartları Taşımayan Kişilerin Belediye Şirketinde İşe Başlatılması

27. Belediye Şirketinden Personel İstihdam Edilmesinde Yaklaşık Maliyetin Hazırlanmaması ve Sözleşmenin Türü ile Bedelinin Belirtilmemesi

28. Sosyal Denge Sözleşmesinde Sosyal Denge Tazminatı İçin Belirlenen Tutarın Mevzuatta Belirlenen Tavan Tutarı Aşması

29. Belediye ile İlgili Sendika Arasında İmzalanan Sosyal Denge Sözleşmesinin Süresinin Belirlenmesinde Mevzuatta Öngörülen Süre Sınırına Uyulmaması

30. Sosyal Denge Sözleşmesine Mevzuatında Belirtilenin Dışındaki Konularla İlgili Hükümlerin Konulması

31. Mal ve Hizmet Alımlarının 4734 Sayılı Kanun'da Öngörülen İhale Usulleri Yerine Parçalara Bölünmek Suretiyle Doğrudan Temin Yöntemiyle Gerçekleştirilmesi

32. 4734 Sayılı Kanun'un 21 ve 22'nci Maddelerindeki Parasal Limitler Dâhilinde Yapılan Mal Alımı Harcamalarının Yıllık Toplamının, İdare Bütçesine Bu Amaçla Konulan Ödeneklerin %10'unu Aşması

33. Taksi Duraklarının İhalesiz Olarak ve Ecrimisil Tahakkuku ve Tahsilatı Yapılmaksızın Kullandırılması

34. Ham Su Tedarik Tesislerinde Kullanılan Elektriğe, Sanayi Abone Grubu Tarifesi Yerine Ticarethane Abone Grubu Tarifesinin Uygulanması

35. Gecekondu Fonu İçin Özel Bir Banka Hesabı Açılmaması

www.balioglu.net

36. Su Aboneliğine İlişkin Olarak Alınan Güvence Bedellerinin Güncellenmemesi

37. Kamu İdaresine Ait Taşınmazların Kira Sözleşmelerinin Noter Tasdikli Olmaması

38. Yevmiye Defterinde Boş Yevmiye Kayıtlarının Bulunması

www.balioglu.net

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

1.1.1. Kamu İdaresinin Tabi Olduğu Mevzuat

İl Belediyesi tüm hizmetlerini; 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'na göre gerçekleştirmektedir.

Bu kanunların dışında hizmet alanlarına göre tabi olunan temel mevzuat aşağıda gösterilmiştir:

İdare faaliyetlerinin tabi olduğu bazı kanunlar;

-5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu,

-4734 sayılı Kamu İhale Kanunu,

-4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu,

-2886 sayılı Devlet İhale Kanunu,

-2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu,

-1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu,

-3194 sayılı İmar Kanunu,

- 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu,

-2872 sayılı Çevre Kanunu,

-2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu,

-6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun,

-4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun,

-775 sayılı Gecekondu Kanunu,

-3572 İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin

www.balioglu.net

Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun,

-657 sayılı Devlet Memurları Kanunu,

-4857 sayılı İş Kanunu,

-6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu,

-4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu,

-6085 sayılı Sayıştay Kanunu.

İdare faaliyetlerinin tabi olduğu bazı kararnameler;

-375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname,

- 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi.

İdare faaliyetlerinin tabi olduğu bazı genel yönetmelikler;

- Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği,

-Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği,

-Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliği,

-Belediye Arsaları Üzerinde Toplu Konut ve Kentsel Çevre Üretimi ve Kredilendirilmesine Dair Yönetmelik,

-Arazi ve Arsa Düzenlemeleri Hakkında Yönetmelik,

-Karayolları Kenarında Yapılacak ve Açılacak Tesisler Hakkında Yönetmelik,

-Köy Yerleşme Alanı Uygulama Yönetmeliği,

-Tarım Arazilerinin Korunması, Kullanılması ve Planlanmasına Dair Yönetmelik,

-Mekansal Planlar Yapım Yönetmeliği,

- Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği,

-6306 sayılı Kanunun Uygulama Yönetmeliği,

www.balioglu.net

-İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik,

-Taşınır Mal Yönetmeliği,

-Belediye Meclisi Çalışma Yönetmeliği,

-Belediye Zabıta Yönetmeliği,

-Kamu Haznedarlığı Yönetmeliği,

-Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelik.

İdare faaliyetlerinin tabi olduğu bazı tebliğler ile usul ve esaslar;

-Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmet Alımı Sözleşmeleri Kapsamında Çalıştırılmakta Olan İşçilerin Sürekli İşçi Kadrolarına veya Mahalli İdare Şirketlerinde İşçi Statüsüne Geçirilmesine İlişkin 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Geçici 23 ve Geçici 24'üncü Maddelerinin Uygulanmasına Dair Usul ve Esaslar Genel Tebliği,

-Tahsilat Genel Tebliği,

-Muhasebat ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü Genel Tebliği,

-Kamu İhale Genel Tebliği,

-Belediye Gelirleri Kanunu Genel Tebliği,

-İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar.

1.1.2. Kamu İdaresinin Görevleri

İl Belediyesinin görev, yetki ve sorumlulukları 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 14'üncü maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre, ana başlıklar itibarıyla, il belediyelerinin yetki, görev ve sorumlulukları şunlardır:

İmar, su ve kanalizasyon, ulaşım gibi kentsel alt yapı; coğrafî ve kent bilgi sistemleri; çevre ve çevre sağlığı, ağaçlandırma, park ve yeşil alanlar; konut; kültür ve sanat, turizm ve tanıtım, gençlik ve spor orta ve yükseköğrenim öğrenci yurtları; kadınlar ve çocuklar için

www.balioglu.net

konukevleri açma; sosyal hizmet ve yardım, nikâh, meslek ve beceri kazandırma; gıda ile ilgili olanlar dâhil birinci sınıf gayrisıhhî müesseseleri ruhsatlandırma; ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi hizmetlerini yapar veya yaptırır. Gıda bankacılığı yapabilir. Her çeşit toptancı hallerini ve mezbahaları yapabilir, sağlık merkezleri, hastaneler, gezici sağlık üniteleri ile yetişkinler, yaşlılar, engelliler, kadınlar, gençler ve çocuklara yönelik her türlü sosyal ve kültürel hizmetleri yürütebilir, geliştirebilir ve bu amaçla sosyal tesisler kurabilir, meslek ve beceri kazandırma kurslarını açabilir, işletebilir veya işlettirebilir.

Belediyeler sahip oldukları yasal yetkiler neticesinde yönetmelik çıkarmak, emir vermek, belediye yasakları koymak ve uygulamak ve kanunlarda verilen cezaları uygulamak ile yetkilidirler. Gerçek ve tüzel kişilerin faaliyetleri ile ilgili olarak kanunlarda belirtilen izin ya da ruhsatların verilmesi de belediyenin yetki ve görevidir.

Belediyeye ait olan vergi, resim, harç, katkı ve katılma paylarının tarh, tahakkuk ve tahsilinin yapılması özel kanunlara göre belediyelere aittir.

www.balioglu.net

Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminden sonra İçişleri Bakanlığına bağlı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü; Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü adı altında, 10.07.2018 tarih ve 30474 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan (1) sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bünyesine dahil edilmiştir.

Mahalli idarelere yönelik olarak görevden uzaklaştırma, soruşturma izni verilmesi, teftiş, denetim, inceleme, ön inceleme gibi hususlar ile onay ve izin gibi idari vesayetten kaynaklanan yetkiler İçişleri Bakanlığındadır. Dolayısıyla belediyelere ilişkin teknik konularda yetkili makam Çevre ve Şehircilik Bakanlığı iken, vesayet yetkisinin kullanımında İçişleri Bakanlığının görev ve yetkileri devam etmektedir.

Ayrıca, (1) sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Yerel Yönetim Politikaları Kurulu kurulmuştur.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

1.2.1. Kamu İdaresinin Teşkilat Yapısı

5393 sayılı Kanun'a göre, İl Belediyesinin organları belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanıdır.

Belediye teşkilâtı; norm kadroya uygun olarak yazı işleri, malî hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşur.

Beldenin nüfusu, fizikî ve coğrafî yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, itfaiye, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler oluşturulabilir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin kararıyla olur.

Belediyenin teşkilat yapısında, doğrudan başkana bağlı 6 adet birim belirlenmiştir. Bunlar; özel kalem müdürlüğü, mali hizmetler müdürlüğü, destek hizmetleri müdürlüğü, zabıta müdürlüğü, hukuk işleri müdürlüğü ve temizlik işleri müdürlüğüdür. Başkana bağlı 5 adet başkan yardımcısı bulunmaktadır.

İdarenin birimleri aşağıdadır:

Yazı işleri, fen işleri, zabıta, mali hizmetler, özel kalem, imar ve şehircilik, bilgi işlem, hukuk işleri, itfaiye, destek hizmetleri, insan kaynakları ve eğitim, kültür ve sosyal işler, park ve bahçeler, temizlik işleri, su ve kanalizasyon, hâl, veterinerlik işleri, ulaştırma, emlak ve istimlak, kadın ve aile hizmetleri müdürlükleri.

www.balioglu.net

1.2.2. Kamu İdaresinin İnsan Kaynakları

İl belediyelerindeki tüm kadrolara yapılacak olan atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanınca yapılır.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Norm kadro ve personel istihdamı" başlıklı 49'uncu maddesinin 7'nci fıkrası gereği; norm kadrosunda belediye başkan yardımcısı bulunan belediyelerde norm kadro sayısına bağlı kalınmaksızın, diğer bir ifadeyle, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi belediye başkan yardımcıları dışında, belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, nüfusu 50.000'e kadar olan belediyelerde bir, nüfusu 50.001-200.000 arasında olan belediyelerde iki, nüfusu 200.001-500.000 arasında olan belediyelerde üç, nüfusu 500.000 ve fazla olan belediyelerde dört belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilir. Bu kapsamda İdarede; memur kadrosundan 2 (iki) başkan yardımcısı görevlendirilmiştir. Meclis üyeleri arasından başkan yardımcısı görevlendirilmemiştir.

Belediyede istihdam edilen 406 personelin 56'sı memur, 245'i işçi ve 105'i ise belediye şirketi işçisidir.

1.2.3. Kamu İdaresinin Ortağı Olduğu Şirketler ve Bütçe İçi İşletmeleri

Iğdır Belediyesi'nin %100 hisse ile "Iğdır Belediyesi Personel Anonim Şirketi" ne ortaklık kaydı bulunmaktadır.

Iğdır Belediyesinin bütçe içi işletmesi bulunmamaktadır.

1.3. Mali Yapı

1.3.1. Kamu İdaresinin Bütçe Yapısı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahallî idareler bütçeleri de sayılmıştır. Buna göre, mahallî idare bütçesi, mahallî idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak belirtilmiştir.

Mahalli idareler bütçesi analitik bütçe sistemine uygun olarak hazırlanmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'ne göre, bütçe; gider, gelir ve finansmanın ekonomik sınıflandırması bölümlerinden oluşmaktadır. Gider bütçesi; kurumsal, fonksiyonel, finansman tipi ve ekonomik sınıflandırma olmak üzere dört bölüme ayrılır. Finansman tipi sınıflandırma tek düzeyden, diğer sınıflandırmalar dört düzeyden oluşur. Gelir bütçesi ve finansmanın ekonomik sınıflandırması cetvelleri de dört düzeyden oluşur.

www.balioglu.net

1.3.2. Kamu İdaresinin Kullandığı Kaynaklar

Belediye gider ve harcamalarını gerçekleştirirken aşağıdaki kaynakları kullanmaktadır:

a) 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 59'uncu maddesinde sayılan kaynaklar:

-Kanunlarla gösterilen belediye vergi, resim, harç ve katılma payları

-Genel bütçe vergi gelirlerinden ayrılan pay

-Genel ve özel bütçeli idarelerden yapılacak ödemeler

-Taşınır ve taşınmaz malların kira, satış ve başka suretle değerlendirilmesinden elde edilecek gelirler

-Belediye Meclisi tarafından belirlenecek tarifelere göre tahsil edilecek hizmet karşılığı ücretler

-Faiz ve ceza gelirleri

-Bağışlar

-Her türlü girişim, iştirak ve faaliyetler karşılığı sağlanacak gelirler

-Diğer gelirler

b) 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 68'inci maddesinde belirtildiği üzere borçlanma suretiyle kaynak yaratılabilir.

c) İl Belediyesinin kullandığı diğer bir kaynak da 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun'un 2'nci maddesi gereği Belediye için genel bütçe vergi gelirlerinden ayrılan paylardır.

1.3.3. Bütçe Ödenekleri Tablosu ile Gelir ve Gider Bütçesi ve Gerçekleşmeleri

Tablo 1: 2019 Yılı Bütçe Ödenekleri Tablosu

www.balioglu.net

Gider Türü (1. Düzey)	Bütçe ile Verilen Ödenek (TL)	Ek Ödenek/ Yedek Ödenek (TL)	Aktarma İle Eklenen (TL)	Aktarma İle Düşülen (TL)	Net Bütçe Ödeneği Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	Yıl İçinde İptal Edilen ödenek (TL)	Sonraki Yıla Devreden Ödenek (TL)
Personel Giderleri	30.426.000,00	-	5.605.000,00	335.000,00	35.696.000,00	35.693.615,29	2.384,71	0,00
S.G.K Dev. Prim. Giderleri	4.545.000,00	-	2.324.000,00	75.500,00	6.793.500,00	6.788.064,81	5.435,19	0,00
Mal ve hizmet Alım Giderleri	28.841.000,00	-	9.181.000,00	2.136.000,00	35.886.000,00	30.819.013,70	5.066.986,30	0,00
Faiz Giderleri	6.500.000,00	-	-	3.177.000,00	3.323.000,00	60.456,00	3.262.544,00	0,00
Cari transferler	928.000,00	-	258.500,00	638.000,00	548.500,00	533.147,36	15.352,64	0,00
Sermaye Giderleri	28.320.000,00	-	10.000,00	2.967.000,00	25.363.000,00	15.204.549,42	10.158.450,58	0,00
Borç Verme	440.000,00	-	1.950.000,00	-	2.390.000,00	2.384.919,08	5.080,92	0,00
Yedek Ödenekler	10.000.000,00	-	-	10.000.000,00	-	-	-	0,00
TOPLAM	**110.000.000,00**	**0,00**	**19.328.500,00**	**19.328.500,00**	**110.000.000,00**	**91.483.765,66**	**18.516.234,34**	**0,00**

Tablo 2: Bütçe Gider Tahmin ve Gerçekleşen Tutar

Hesap Kodu	Eko. Kod.	Gider Türü	Bütçe İle Tahmin Edilen (TL)	Gerçekleşen (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
830	01	Personel Giderleri	30.426.000,00	35.693.615,29	117,31
830	02	S.G.K Dev. Prim. Giderleri	4.545.000,00	6.788.064,81	149,35
830	03	Mal ve hizmet Alım Giderleri	28.841.000,00	30.819.013,70	106,86
830	04	Faiz Giderleri	6.500.000,00	60.456,00	0,94
830	05	Cari transferler	928.000,00	533.147,36	57,45
830	06	Sermaye Giderleri	28.320.000,00	15.204.549,42	53,69
830	08	Borç Verme	440.000,00	2.384.919,08	542,03
900	09	Yedek Ödenekler	10.000.000,00	0,00	0
TOPLAM			**110.000.000,00**	**91.483.765,66**	**83,17**

**Not: Yedek Ödenek Bütçe Kalemleri İçinde Bulunmamaktadır.*

www.balioglu.net

Tablo 3: Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşen Tutar

Hesap Kodu	Eko. Kod.	Gelir Türü	Bütçe (TL)	Gerçekleşen (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
800	01	Vergi Gelirleri	13.932.000,00	5.489.040,12	39
800	03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	24.462.000,00	11.582.171,51	47,35
800	04	Alınan Bağış ve Yardımlar	1.378.000,00	20,00	0,01
800	05	Diğer Gelirler	66.645000,00	68.024.278,00	102,07
800	06	Sermaye Gelirleri	3.660.000,00	1.058.939,10	28,93
800	08	Tahsilatlardan Alacaklar	0,00	0,00	0,00
		Red ve İadeler (-)	-77000	0,00	0,00
TOPLAM			**110.000.000,00**	**86.154.449,23**	**78,32**

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

İlçe Belediyesinin muhasebe kayıt sistemi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile getirilen tahakkuk esaslı devlet muhasebesi olup; kayıt işlemleri Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği çerçevesinde düzenlenerek 27.05.2016 tarihli ve 29724 (M) sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda gerçekleştirilmektedir.

1.4.2. Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bu defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kâğıtlar sayım tutanağı,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli,
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

www.balioglu.net

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

www.balioglu.net

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün

belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol sistemi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun Beşinci kısmında düzenlenmiştir. İç kontrol, idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

www.balioglu.net

Görev ve yetkileri çerçevesinde, malî yönetim ve kontrol süreçlerine ilişkin standartlar ve yöntemler Hazine ve Maliye Bakanlığınca, iç denetime ilişkin standartlar ve yöntemler ise İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenir, geliştirilir ve uyumlaştırılır. Bunlar ayrıca, sistemlerin koordinasyonunu sağlar ve kamu idarelerine rehberlik hizmeti verir.

31.12.2005 tarihli ve 26040 (3. Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesinde, iç kontrol standartlarının, merkezi uyumlaştırma görevi çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenip yayımlanacağı, kamu idarelerinin, malî ve malî olmayan tüm işlemlerinde bu standartlara uymakla ve gereğini yerine getirmekle yükümlü bulunduğu, ayrıca Kanun'a ve iç kontrol standartlarına aykırı olmamak koşuluyla, idarelerce görev alanları çerçevesinde her türlü yöntem, süreç ve özellikli işlemlere ilişkin standartlar belirlenebileceği belirtilmiştir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanarak 26.12.2007 tarihli ve 26738 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği ile kamu idarelerinde iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla 18 standart

ve bu standartlar için gerekli 79 genel şart belirlenmiştir.

Bu kapsamda idarenin iç kontrol sistemleri değerlendirilmiştir. Buna göre,

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve ilgili diğer mevzuat uyarınca, Kamu İç Kontrol Sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla idare tarafından 2019 yılını kapsayacak bir İç Kontrol Uyum Eylem Planı hazırlanmış ancak söz konusu Planda yer alan eylemlerin gerçekleşme sonuçları tam olarak izlenmemektedir.

İdarede iç kontrole ilişkin çalışmalar Başkan onayı ile başlatılmaktadır. İç kontrol sürecine yöneticilerin ve tüm çalışanların dâhil edilmesini sağlamak üzere her müdürlüğün görev tanımları ve organizasyon şemaları belirlenmiştir. Her müdürlüğün çalışma yönetmeliği mevcut olup yönetmeliklerde her müdürlüğün görev, yetki ve sorumluluklar belirlenmiş ve Belediye Meclisinin onayı da alındıktan sonra yönetmelikler yayımlanmıştır.

Kurumun misyonu ve vizyonu yazılı olarak belirlenmiş ve tüm birimlerinde yapılan işlerin iş tanımları yapılmış, bu işlerin süreçleri ve/veya iş akış şemaları çıkarılmıştır.

www.balioglu.net

Yer değiştirme, üst görevlere atanma, eğitim, özlük hakları gibi insan kaynakları yönetimine ilişkin hususlar belirlenip yazılı olarak Elektronik Belge Yönetimi Sistemi üzerinden personele duyurulmaktadır.

Stratejik plan, idarenin paydaş görüşleri alınarak birimlerinin ve personelinin katkılarıyla mevzuata uygun bir şekilde hazırlanmış ve idarenin yürüteceği program, faaliyet ve projeleri ile bunların kaynak ihtiyacını, performans hedef ve göstergelerini içeren performans programı oluşturulmuştur.

İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'ın "Malî Hizmetler Biriminin Ön Malî Kontrolüne Tâbi Malî Karar ve İşlemler" başlıklı üçüncü bölümünde, mali hizmetler birimi tarafından hangi mali karar ve işlemlerin ön mali kontrole tabi tutulacağı sayılmıştır. Ancak İdarede, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 58'inci maddesine göre harcama birimlerinde işlemlerin gerçekleştirilmesi aşamasında yapılan kontrolleri ve malî hizmetler birimi tarafından yapılan kontrolleri kapsayan ön mali kontrol sistemi kurulmamıştır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 55'inci maddesinde iç denetim, iç kontrolün unsurları arasında sayılmış, 57'nci maddesinde ise kamu idarelerinin mali yönetim ve kontrol sistemlerinin harcama birimleri, muhasebe ve mali hizmetler ile ön mali

kontrol ve iç denetimden oluştuğu belirtilmiştir. Anılan Kanun'un "İç denetim" başlıklı 63'üncü maddesinde, iç denetimin kamu idaresinin çalışmalarına değer katmak ve geliştirmek için kaynakların ekonomiklik, etkililik ve verimlilik esaslarına göre yönetilip yönetilmediğinin değerlendirilmesi ve rehberlik yapılması amacıyla yapılan bağımsız, nesnel güvence sağlama ve danışmanlık faaliyeti olduğu ve iç denetçiler tarafından yapılması gerektiği belirtilmiştir. "İç denetçinin görevleri" başlıklı 64'üncü maddede; harcama sonrasında yasal uygunluk denetimi yapmak, mali yönetim ve kontrol süreçlerinin sistem denetimini yapmak ve bu konularda önerilerde bulunmak iç denetçilerin görevleri arasında sayılmaktadır. İdareye 24.12.2012 tarihli ve 2012/4151 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile üç (3) iç denetçi kadrosu ihdas edilmiş, ancak bu kadrolara atama yapılmamıştır.

Yeni kamu mali yönetim ve kontrol sisteminin en önemli unsurlarından birisi olan iç denetim, iç kontrolün işleyişine, kaynakların etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasına yönelik yönetime güvence ve danışmanlık hizmeti sağlamak üzere çok önemli bir işlev üstlenmiştir. Ancak Kamu İdaresi bünyesinde İç Denetim Birimi henüz oluşturulmamıştır.

www.balioglu.net

Belirtilen hususlar kapsamında, idarede mevcut iç kontrol sisteminin kurulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi yönünde, yürürlükteki iç kontrol mevzuatının gereklerinin kısmen yerine getirildiği değerlendirilmektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Iğdır Belediyesi 2019 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanakları" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: İLBANK Tarafından İdarenin Genel Bütçe Vergi Gelirleri Payından Ortaklık Hissesi Olarak Kesilen Tutarın Muhasebeleştirilmemesi

İdarenin banka ortaklık payı; İLBANK tarafından İdarenin genel bütçe vergi gelirleri payından kesilmekte, ancak söz konusu ortaklık payları muhasebeleştirilmemektedir.

6107 sayılı İller Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun'un "Ortaklık yapısı ve sermaye" başlıklı 4'üncü maddesinin (1) numaralı fıkrasında; bankanın ortaklarının il özel idareleri ve belediyeler olduğu;

Kanun'un aynı maddesinin (3) numaralı fıkrasında 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun'a göre her ay Hazine ve Maliye Bakanlığı ve İLBANK tarafından dağıtılacak vergi gelirleri paylarının toplamı üzerinden aylık olarak yüzde iki oranında kesilecek miktarın bankanın ödenmiş sermayesine ekleneceği;

Belirtilmiştir.

www.balioglu.net

Diğer yandan, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 178'inci maddesinde belirtildiği üzere, 240-Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı, kanuni yetkilere dayanılarak mali kuruluşların sermayesine iştirak edilen tutarların izlenmesi için kullanılmaktadır. Bu bağlamda, aynı Yönetmelik'in 180'inci maddesine göre; İdarece verilen sermayenin 240-Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabına borç, 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri veya ilgili diğer hesaplara alacak, diğer taraftan 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedilmesi gerekmektedir.

Diğer yandan, İdarenin genel bütçe vergi gelirleri kesinti yapılmış haliyle gönderildiğinden, 600-Gelirler Hesabına da kesinti kadar eksik kayıt yapılmış olmaktadır.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümlerine göre, İLBANK tarafından her ay kesilen sermaye payının 240-Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabına kaydedilerek bu hesapta izlenmesi gerekmektedir.

İdarenin hesap ve işlemleri kapsamında, İLBANK verilerinin incelenmesi neticesinde; Iğdır Belediyesinin Banka sermayesine ortaklık payı toplamının 9.899.510,30 TL olduğu ve

2019 yılı kesinti tutarının ise 1.366.872,78 TL olduğu görülmüştür. Dolayısıyla kamu idaresinin mali tablolarında 240-Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının yer almadığı bir başka ifade ile İLBANK tarafından kesilen ortaklık paylarının muhasebeleştirilmediği anlaşılmıştır.

2019 yılında İLBANK tarafından banka sermayesine eklenmek üzere kesilen tutarlar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 4: İLBANK Sermaye Kesintilerini Gösterir Liste

Dönem	Sermaye (TL)
2007	435.029,64
2008	579.367,70
2009	660.538,36
2010	646.800,01
2011	423.212,53
2012	447.385,24
2013	535.682,05
2014	690.664,88
2015	833.925,26
2016	920.441,22
2017	1.085.074,97
2018	1.274.515,66
2019	1.366.872,78
Toplam	**9.899.510,30**

www.balioglu.net

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen, İdare tarafından; konu ile ilgili olarak İLBANK tarafından kendilerine sunulmuş herhangi bir belgenin olmadığı, ancak bulgu konusu tespit doğrultusunda gereken düzeltmelerin yapıldığı ifade edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında İLBANK tarafından konu ile ilgili olarak İdareye gönderilmiş herhangi bir belge bulunmadığı ifade edilmiş olsa da, 6107 sayılı İller Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun'un 4'üncü maddesinin (3) numaralı fıkrasında, genel bütçe vergi gelirlerinin idarelere dağıtılması esnasında aylık yüzde iki oranında yapılacak kesintinin İLBANK'ın ödenmiş sermayesine ekleneceği hüküm altına alınmıştır. Dolayısıyla İdare tarafından bu kesintilerin ilgili muhasebe kayıtlarında izlemesi gerekmektedir.

Ayrıca İdare tarafından bulgu konusu tespit doğrultusunda 2020 yılında gerekli düzeltme işlemleri yapıldığı belirtilmiştir. Ancak, bahsi geçen kayıtların yılında yapılmaması nedeniyle, İdarenin 2019 yılı mali tablolarında 240-Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının 9.899.510,30 TL ve 600-Gelirler Hesabının 1.366.872,78 TL noksan görünmesine;

ayrıca, 830-Bütçe Giderleri Hesabı ile 835-Gider Yansıtma Hesabının da 1.366.872,78 TL tutarında noksan görünmesine neden olmuştur.

BULGU 2: Belediye Sınırları İçerisinde Faaliyet Gösteren Doğalgaz Şirketine, Ortak Olunmaması ve Bu Ortaklık Payının Muhasebe Kayıtlarında Gösterilmemesi

Belediye sınırları içerisinde faaliyet gösteren doğalgaz şirketine, 4646 sayılı Kanun kapsamında ortak olunmamış, dolayısıyla ortaklık payı muhasebe kayıtlarında yer almamıştır.

4646 sayılı Doğalgaz Piyasası Kanunu'nun 4' üncü maddesinin (4) numaralı fıkrasının (g) bendinde göre, Enerji Piyasası Düzenleme Kurulundan dağıtım lisansı alan şehir içi dağıtım şirketi, yetki aldığı şehirde bulunan belediye veya belediye şirketini sermaye koyma şartı aramaksızın, yüzde on nispetinde dağıtım şirketine ortak olmaya davet etmek zorundadır.

Bahsi geçen maddenin uygulanmasına yönelik çıkarılan Doğal Gaz Piyasası Dağıtım ve Müşteri Hizmetleri Yönetmeliği'nin "Belediye ortaklığı" başlıklı 21'inci maddesinin birinci fıkrasına göre, dağıtım lisansı alan şirket, lisans yürürlük tarihinden itibaren bir ay içerisinde, yetki aldığı şehirde bulunan belediye veya belediye şirketini sermaye koyma şartı aramaksızın, yüzde on nispetinde dağıtım şirketine ortak olmaya davet etmek zorundadır.

www.balioglu.net

Diğer yandan, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı"nın niteliğini açıklayan 181'inci maddesine göre; bu hesap, mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakden veya ayni olarak verilen sermaye tutarları ve bu sermaye tutarlarının işletilmesinden doğan kar ve zararlar, bütçeye iade olunan sermayelerin izlenmesi için kullanılır.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; S… Doğal Gaz Dağıtım Anonim Şirketi tarafından İdareye veya Şirketine ortaklık daveti gönderilmediği; bu nedenle, 1.000.000,00 TL sermayesi bulunan doğalgaz dağıtım şirketindeki %10 oranında ve 100.000,00 TL tutarındaki belediye ortaklık payının muhasebe kayıtlarına alınamadığı tespit edilmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri uyarınca, İdarenin söz konusu doğalgaz dağıtım şirketine ortak olması ve ortaklık payının muhasebe kayıtlarına alınarak mali tablolarda gösterilmesi gerekmektedir.

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen, İdare tarafından gerekli çalışmaların başlatıldığı ifade edilmiştir. Ancak, Belediyenin doğalgaz şirketi ortaklık payının takip

edilmemesi ve muhasebe kayıtlarına alınmaması nedeniyle; İdarenin 2019 yılı bilançosunda 241-Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının 100.000,00 TL tutarında eksik yer almasına neden olmuştur.

BULGU 3: Mevzuatında Belirtilen Koşulların Oluşması Nedeniyle Hurdaya Ayrılan Taşınırların Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabında Muhasebeleştirilmemesi

İdarenin mülkiyetinde bulunan ve çeşitli nedenlerle kullanılma olanaklarını yitirmiş olan maddi duran varlıklar 294-Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabına aktarılmamakta, dolayısıyla bu duran varlıklar için daha önce ayrılmış olan amortisman tutarları da 299-Birikmiş Amortismanlar Hesabında izlenmemektedir.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Hurdaya ayırma nedeniyle çıkış" başlıklı 28'nci maddesinde; ekonomik ömrünü tamamlamış olan veya tamamlamadığı halde teknik ve fiziki nedenlerle kullanılmasında yarar görülmeyerek hizmet dışı bırakılması gerektiği ilgililer veya özel mevzuatı çerçevesinde oluşturulan komisyon tarafından bildirilen taşınırların, biri işin uzmanı olmak kaydıyla harcama yetkilisinin belirleyeceği en az üç kişiden oluşan komisyon tarafından değerlendirileceği, komisyonca hurdaya ayrılmasına karar verilenler için "Kayıttan Düşme Teklif ve Onay Tutanağı" düzenlenerek harcama yetkilisinin onayı ile kayıtlardan çıkarılacağı ifade edilmiştir.

Diğer yandan, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 253-Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabı, 254-Taşıtlar Hesabı ve 255-Demirbaşlar Hesabının işleyişine ilişkin 195, 197 ve 199'uncu maddelerinde; eskime veya ekonomik ömrünü tamamlama gibi nedenlerle maddi duran varlık olma vasfı ortadan kalkan ve kullanılma imkanı kalmayan varlıkların, kayıtlı değerleri üzerinden ilgili duran varlık hesabından düşülüp 294-Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabına; bu varlıklara ilişkin ayrılmış olan amortisman tutarlarının ise 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabından düşülüp 299-Birikmiş Amortismanlar Hesabı'na aktarılması gerektiği belirtilmektedir.

Ayrıca, aynı Yönetmelik'in elden çıkarılacak stoklar ve maddi duran varlıklara ilişkin 224, 225 ve 228'inci maddelerine göre de; herhangi bir sebeple kullanılma olanağını kaybeden ve hurdaya ayrılmış olan bu varlıklar elden çıkarılıncaya kadar 294-Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabında, bu varlıklara ait amortisman tutarları ise 299-Birikmiş Amortismanlar Hesabında izlenmesi gerekmektedir.

www.balioglu.net

47 sıra numaralı Amortisman ve Tükenme Paylarına İlişkin Tebliğ'in "Amortisman ve tükenme payı süre ve oranları" başlıklı 6'ncı maddesinin (7) numaralı fıkrasında ise; çeşitli nedenlerle kullanılma olanaklarını yitiren amortismana tabi maddi duran varlıklardan 294-Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabında izlenmesine karar verilenlerin, amortismana tabi tutulmamış kısmının tamamının amortismana tabi tutulacağı ifade edilmiştir.

İdarenin taşınırlarının incelenmesi neticesinde asfalt şantiyesinde kullanılan ve aşağıdaki tabloda gösterilen 23 adet araç-gereç ve ekipmanın ekonomik ömrünü tamamlaması sebebiyle satılmasına karar verildiği; söz konusu taşınırların, hurdaya ayrılmasına rağmen ilgili hesaplara aktarılmadıkları; ayrıca, bazı taşınırlarına yönelik olarak yapılan fiili-fiziki denetimde kullanılma olanağı kalmadığı için depoya kaldırılan 6 adet masaüstü bilgisayarı, 18 dizüstü bilgisayar ve 13 adet yazıcı olduğu ve İdarece bu taşınırların kayıtlı değerlerinin bilinmediği ve tespit edilemediği anlaşılmıştır.

Tablo 5: İdare Asfalt Şantiyesinde Kullanılıp Ekonomik Ömrünü Tamamlayan Araç-Gereç ve Ekipman İcmali

www.balioglu.net

Sıra No	Aracın Cinsi	Miktarı
1	Elektronik Kumanda Kabini	1
2	Elevatör (42 adet kova malzeme taşıyıcısı	1
3	Drayer (pişirici kazanı)	1
4	Sulu Filtre	1
5	Mikser (karıştırıcı kazanı)	1
6	Malzeme Bunker (Stok Kazanı)	3
7	Fueloil Tankı (20 ton kapasiteli)	1
8	Stok Tankı (60 ton kapasiteli)	4
9	Bitüm Tankı 20 ton	1
10	Bitüm Tankı 40 ton	1
11	Servis Tankı (10 ton kapasiteli)	1
12	Baypast Tankı (1 ton kapasiteli)	1
13	Bitüm Taşıyıcı Pompası	1
14	Asfalt Serme Aracı (plaka: 76 1986001)	1
15	Asfalt Sıkıştırma Silindiri (plaka:76 119 4001)	1
16	Malzeme Bunker (Gönderme Kazanı)	1
17	Karıştırıcı Kazanı	1
18	Asfalt Serme Aracı (plaka: 76 2011004)	1
Toplam		**23**

Söz konusu hurdaya ayrılan duran varlıklara ilişkin tutarların, yukarda yer verilen mevzuat hükümleri gereğince, kayıtlı oldukları hesaplardan düşülerek; İdarenin envanterinden mevzuata uygun olarak çıkarılıncaya kadar, 294-Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabında takip edilmeleri ve bu varlıkların birikmiş amortisman tutarlarının ise 299-

Birikmiş Amortismanlar Hesabına aktarılıp dönem sonunda %100 oranında amorti edilmeleri gerekirken, İdarece bu kapsamda herhangi bir işlem tesis edilmemiştir.

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen, İdare tarafından, hurdaya ayrılan demirbaşlarla ilgili olarak adı geçen hesapların kullanılması noktasında gereken dikkatin gösterileceği ifade edilmiştir.

Netice olarak; hurdaya ayrılan taşınırların, belirtilen işlemden sonra ilgili hesaplara kaydedilmemesi nedeniyle, İdarenin 2019 yılı mali tablolarında; 253-Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabı, 254-Taşıtlar Hesabı, 255-Demirbaşlar Hesabı, 294 -Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı, 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabı ve 299 -Birikmiş Amortismanlar Hesabının hatalı bilgi içermesine neden olunmuştur.

BULGU 4: Diğer Kamu İdarelerine Olan Borçların Mali Tablolara Tam Olarak Yansıtılmaması ve Taksitlendirilmiş Borçların İlgili Hesaplarda Takip Edilmemesi

www.balioglu.net

İdare tarafından çeşitli kanun hükümlerine istinaden yapılandırılan ve bir yıldan uzun vadeli hale gelen borçların bir kısmı mali tablolarda hiç yer almamakta bir kısmı ise mali tablolarda yer almakla birlikte 368- Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabı ile 438-Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabında izlenmemektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 322'nci maddesinde; kamuya olan vergi ve benzeri borçların, vadesinde ödenmeyip ertelenmiş veya takside bağlanmış olup bir yıldan daha uzun sürede ödenecek olan kısmının 438-Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabı'nda izlenmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Yine söz konusu Yönetmelik'in 323'üncü maddesinde ise, bahse konu hesabın işleyişi düzenlenmiş; kamuya olan vergi ve benzeri borçların vadesinde ödenmeyip ertelenmiş veya takside bağlanmış olup bir yıldan daha uzun sürede ödenecek olan kısmının 438-Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabı'na alacağına kaydedileceği hüküm altına alınmıştır.

Söz konusu maddenin devamında ise, 438-Kamuya Olan Ertelenmiş Veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabında kayıtlı tutarlardan vadesi bir yılın altına inenlerin 368-Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabına aktarılacağı belirtilmiştir.

İdarenin hesap ve işlemleri incelendiğinde; Belediyenin 31.12.2019 tarihi itibari ile Sosyal Güvenlik Kurumuna toplam 49.138.403,92 TL olan borcu olduğu halde aynı tarihli bilançoda 361-Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hesabının 28.817.832,10 TL olarak göründüğü, vergi dairesine olan taksitlendirilmiş borcunun ise vadesine göre 368-Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabı ile 438-Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabı yerine 360-Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabında izlediği, anlaşılmış olup borç detayları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 6: İdarenin Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlarını Gösterir İcmal

Borcun Niteliği	Toplam Borç Tutarı (TL)	İlk Taksit Tarihi	Son Taksit Tarihi	31.12.2019 Kadar Ödenen Tutar (TL)	Kalan Tutar (TL)	2020 Yılında Ödenecek Toplam Tutar (TL)	1 Yıldan Uzun Vadede Ödenecek Toplam Tutar (TL)
Sosyal Güvenlik Kurumu	205.137,28	5.10.2018	31.07.2030	24.217,52	180.919,76	17.094,72	163.825,04
Sosyal Güvenlik Kurumu	55.510.845,44	5.10.2018	31.07.2030	6.553.361,28	48.957.484,16	5.625.902,08	43.331.582,08
Sosyal Güvenlik Kurumu Toplam				**6.577.578,80**	**49.138.403,92**	**5.642.996,80**	**43.495.407,12**
Vergi Dairesi	3.556.994,42	28.06.2018	28.02.2029	839.845,90	2.717.148,52	296.416,20	2.420.732,32
Vergi Dairesi	2.614.120,92	31.12.2014	31.10.2020	2.251.048,57	363.072,35	363.072,70	-
Vergi Dairesi Toplam				**3.090.894,47**	**3.080.220,87**	**659.488,90**	**2.420.732,32**
Genel TOPLAM				**9.668.473,27**	**52.218.624,79**	**6.302.485,70**	**45.916.139,09**

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen, İdare tarafından gerekli çalışmaların yapılarak ilgili hesapların kullanılacağı ifade edilmiştir.

Ancak, 2019 yılındaki hatalı uygulama neticesinde İdarenin mali tablolarında 438-Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabı 45.916.139,09 TL, 368-Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabı 6.302.485,70 TL noksan, 360-Ödenecek ve Fonlar Hesabı ise 3.080.220,87 TL fazla görünmektedir.

BULGU 5: Kıdem Tazminatı Karşılıklarının Ayrılmaması ve İlgili Hesapların Kullanılmaması

İdarece muhasebenin temel kavramlarından olan ihtiyatlılık ve dönemsellik kavramı gereği sürekli işçiler ile taşeron işçilere ilişkin olarak ayrılması gereken kıdem tazminatı karşılıkları ayrılmamış olup söz konusu durum taşeron işçilerin belediye şirketinde istihdam edilmeye başlamasından sonra da devam etmiştir.

www.balioglu.net

Kamu İhale Kanunu'na Göre İhale Edilen Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmet Alımları Kapsamında İstihdam Edilen İşçilerin Kıdem Tazminatlarının Ödenmesi Hakkında Yönetmelik'in "Ödeme usulü" başlıklı 8'inci maddesinde, 4734 sayılı Kanun'un 62'nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi kapsamında alt işveren tarafından çalıştırılan işçilerin bu Yönetmelik hükümlerine göre tespit edilen sürelere ilişkin kıdem tazminatlarının, ilgili kamu kurum veya kuruluşunca mülga 1475 sayılı Kanun'un yürürlükte olan 14'üncü maddesi kapsamında ödeneceği ifade edilmiştir.

Diğer yandan, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Temel kavramlar" başlıklı 5'inci maddesinde, dönemsellik kavramı; "*kamu idarelerinin faaliyetleri, belirli dönemlerde raporlanır ve her dönemin faaliyet sonuçları diğer dönemlerden bağımsız olarak saptanır"* şeklinde, ihtiyatlılık kavramı ise; *"muhasebe uygulamasında muhtemel risklere ve olaylara karşı bu Yönetmelik'te belirtilen durumlarda karşılık ayrılır"* şeklinde tanımlanmıştır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 472-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı'na ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 330'uncu maddesinde, mevzuat hükümlerine göre ayrılacak uzun vadeli kıdem tazminatı karşılıklarının bu hesaba kaydedileceği; "Hesabın işleyişi" başlıklı 331'inci maddesinde ise, hesaplanan kıdem tazminatı karşılıklarının 472-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı'na alacak, 630-Giderler Hesabı'na borç kaydedileceği ve vadeleri bir yılın altına düşen kıdem tazminatı karşılıklarının ise 472-Kıdem Tazminatı Hesabı'na borç, 372-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı'na alacak kaydedileceği ifade edilmiştir.

Mezkûr Yönetmelik'in 372-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı'na ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 281'inci maddesinde de, bu hesabın mevzuat hükümlerine göre ayrılan ve faaliyet dönemi içinde ödeneceği öngörülen kıdem tazminatı karşılıklarının izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

Yukarıda zikredilen mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere; muhasebenin temel kavramlarından olan ihtiyatlılık ve dönemsellik kavramı gereği sürekli işçiler ile 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile belediye şirketinde istihdam edilmeye başlanan işçilere ilişkin kıdem tazminatı karşılılarının ayrılarak, taşeron usulüyle istihdam edildikleri dönemler de dâhil olmak üzere, ilgili hesaplarda takip edilmesi gerekmektedir.

İdarenin hesap ve işlemleri incelendiğinde; 2020 yılında emekli olması düşünülen 2 kadrolu işçi olduğu; söz konusu personelin toplam kıdem tazminatının 344.512,44 TL olarak

www.balioglu.net

hesaplandığı; 2020 yılında emekli olması düşünülen personelin kıdem tazminatının 2019 yıl sonu itibari ile 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına alınması gerektiği, belirtilen husus nedeni ile 2019 yılı bilançosunda 372-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının alacak bakiyesinin 344.512,44 TL olması gerekirken 1.151.058,15 TL olduğu anlaşılmış olup bu durum 372-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabında (1.151.058,15 TL-344.512,44 TL) 806.545,71 TL'lik fazla bilgi oluşmasına neden olmuştur.

Kadrolu ve taşerondan kadroya geçen işçilerin 31.12.2019 tarihi itibari ile haketmiş oldukları toplam kıdem tazminatı tutarı 33.958.099,83 TL'dir. 2019 yılında işten ayrılan taşeron işçilerin kıdem tazminatı toplamı ise 33.148,05 TL'dir. 2019 yılsonu bilançosunda ise 472-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabında 271.045,53 TL'lik kayıt bulunmaktadır. 33.958.099,83 TL'den 2020 yılında emekli olması düşünülen 2 kadrolu işçinin toplam kıdem tazminatı tutarı 344.512,44 TL ve 2019 yılında işten ayrılan taşeron işçilerin kıdem tazminatı toplamı olan 33.148,05 TL çıkartıldığında geriye 33.580.439,34 TL'lik tutar kalmaktadır. Söz konusu tutar 472-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabında olması gereken tutardır. Ancak yılsonu bilançosunda 472-Kıdem Tazminatı karşılığı hesabında 271.045,53 TL'lik kayıt olduğundan söz konusu hesap olması gerekenden 33.309.393, 81 TL noksan görünmektedir.

www.balioglu.net

Bununla birlikte personelin 2019 yılı (bir yıllık) toplam kıdem tazminatı tutarı ise 1.941.037,23 TL'dir. Cari yılda ayrılması gereken ancak ayrılmayan gereken kıdem tazminatı tutarı ayrıca 630-Giderler Hesabının 1.941.037, 23 TL noksan görünmesine de yol açmıştır.

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen, İdare tarafından gerekli çalışmaların yapılacağı ifade edilmişse de, yukarıda bahsedilen hatalı uygulamalar neticesinde İdarenin 2019 yılı mali tablolarında 472-Kıdem Tazminatları Karşılığı Hesabı 33.309.393,81 TL noksan, 372-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı 806.545,71 TL fazla ve 630-Giderler Hesabı ise 1.941.037,23 TL noksan görünmektedir.

BULGU 6: Sözleşmelere Dayanılarak Girişilen Taahhüt Tutarlarının Muhasebe Kayıtlarına Alınmaması

Yılı için geçerli sözleşmeler ile ertesi mali yıl veya yıllarda geçerli olmak üzere yapılan sözleşmelere dayanılarak girişilen ve mevzuatı gereğince bunlara ilave edilen taahhüt tutarları, İdarece ilgili muhasebe hesaplarına kaydedilmemektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "920-Taahhüt Hesapları" başlıklı 448'nci maddesinin (1) numaralı fıkrasında; bu hesap grubunun, yılı için geçerli sözleşmeler ile ertesi mali yıl veya yıllara geçerli olmak üzere yapılan sözleşmelere dayanılarak girişilen gider taahhütlerinin, mevzuatı gereğince bu tutarlara ilave edilen taahhütler ile bunlardan yerine getirilenler veya feshedilenlerin ve kamu-özel iş birliği modeli çerçevesinde girişilen taahhütlerin, bunlara yapılan ilavelerin, fiyat güncellemeleri ile bunlardan yerine getirilenlerin sözleşme fiyatlarıyla izlenmesi için kullanılacağı,

Yönetmelik'in "920 Gider Taahhütleri-Hesabın niteliği" başlıklı 450'inci maddesinde; bu hesabın, yılı için geçerli sözleşmeler ile ertesi mali yıl veya yıllara geçerli olmak üzere yapılan sözleşmelere dayanılarak girişilen ve mevzuatı gereğince bunlara ilave edilen taahhüt tutarlarıyla bunlardan yerine getirilenler ve feshedilenlerin sözleşme fiyatlarıyla izlenmesi için kullanılacağı,

Yönetmelik'in "Hesabın işleyişi" başlıklı 451'inci maddesinde ise; girişilen taahhüt tutarları ile bunlara ilave edilen her türlü taahhüt artışının bu hesaba borç, 921-Gider Taahhütleri Karşılığı Hesabına alacak kaydedileceği,

İfade edilmiştir.

www.balioglu.net

Yönetmelik'in ilgili hükümlerine göre, girişilen taahhüt tutarlarının ve bu taahhütlerde meydana gelen artış tutarlarının da söz konusu taahhüt hesaplarında izlenmesi gerekmektedir.

İdarenin ihale dosyalarının incelenmesi neticesinde; 2019 yılında toplam 10.380.000 bedelli sözleşme imzalandığı ve söz konusu sözleşme kapsamında 5.437.006,356TL'lik hakediş ödemesi yapıldığı; normal şartlarda her hakediş ödemesinde 920-Gider Taahhütleri Hesabı ile 921-Gider taahütleri Hesabının ters kayıtla kapatılması gerektiği, ancak söz konusu işlemlerin gerçekleştirilmediği, bu nedenle sözleşme bedelinden geriye kalan 4.942.993,64 TL'lik taahüt tutarının ilgi hesaplarda yer almadığı anlaşılmıştır.

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen, İdare tarafından 2020 yılı itibariyle ilgili hesapların kullanılmasının sağlanacağı ifade edilmiştir.

Ancak, 2019 yılı içerisinde gerçekleştirilen hatalı uygulamalar nedeniyle İdarenin 2019 yılı mali tablolarında; 920-Taahhüt Giderleri Hesabı ile 921-Gider Taahhütleri Karşılığı Hesabında 4.942.993,64 TL'lik eksik bilgi oluşmasına neden olunmuştur.

BULGU 7: İdarenin Mülkiyetinde, Yönetiminde veya Kullanımındaki Taşınmazların Envanter Çalışmalarının Tamamlanmaması ve Buna Bağlı Olarak Muhasebe Bilgilerinin Güncellenmemesi

İdare taşınmazlarının tapu bilgilerinin fiili durumla uyumlulaştırılması, numaralandırması, dosyalanması, cins tashihi ve yeniden değerleme işlemleri tamamlanmamış ve bunlara bağlı olarak da muhasebe bilgileri güncellenmemiştir.

Taşınmazların yönetimi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 44, 45, 47 ve 60'ıncı maddelerinde düzenlenmiştir. Hazine ve Maliye Bakanlığınca; 5018 sayılı Kanun'un 44, 45 ve 60'ıncı maddelerine dayanılarak Kanun kapsamında olan kurum ve kuruluşların mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazların kaydına ve icmallerinin düzenlenmesine ilişkin usul ve esasları belirlemek üzere Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik çıkarılmıştır.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in 1'inci maddesinde, Yönetmelik'in amacının; genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri ile bu idarelere bağlı ve Kanun kapsamında olan kurum ve kuruluşların mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazların kaydına ve icmal cetvellerinin düzenlenmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemek olduğu belirtilmiş ve Yönetmelik'in diğer maddelerinde kamu idarelerinin tasarrufunda bulunan taşınmazların kaydına ve buna ilişkin cetvellerin tutulmasına ilişkin usul ve esaslar ile bu işlerle ilgili görev, yetki ve sorumluluklar belirlenmiştir.

Yönetmelik'in "Kayıt ve kontrol işlemleri" başlıklı 5'inci maddesinde, taşınmaz kayıt ve kontrol işlemlerinin; kamu idarelerine ait taşınmazların mevcutlarla birlikte içinde bulunulan yılda çeşitli yollarla edinilenlerin ve elden çıkarılanların miktar ve değer olarak takip edilmesi amacıyla kayıt altına alınması olduğu, "Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar" başlığı altında yer alan taşınmazların maliyet bedeli üzerinden, bu taşınmazlardan maliyet bedeli belirlenemeyenlerin ise rayiç değerleri üzerinden kayıtlara alınacağı hüküm altına alınmıştır.

Taşınmazların rayiç değeri; maliki kamu idaresince, başka bir kamu idaresinin yönetiminde veya kullanımında olanlar ise bu idarelerce tespit edilecek ve taşınmazların kayıtlara alınan değeri, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre güncellenecektir. Ayrıca, kayıt işlemleri, taşınmaz giriş ve çıkış kayıtlarının tutulması ve ilgili cetvellere kaydedilmesi süreçlerini kapsamaktadır.

www.balioglu.net

Yönetmelik'in "Taşınmazların numaralandırılması" başlıklı 8'inci maddesinde, kamu idarelerince kaydedilen her taşınmaz için daha önce belirlenmiş taşınmaz numarası var ise bu taşınmaz numarası, yoksa kamu idarelerinin belirleyeceği taşınmaz numarası verileceği,

Yönetmelik'in "Dosyalama" başlıklı 9'uncu maddesinde, kamu idarelerince kaydedilen her taşınmaz için taşınmaz ile aynı numarayı taşıyan birer dosya oluşturulacağı,

Yönetmelik'in "Cins tashihlerinin yapılması" başlıklı 10'uncu maddesine göre, kamu idarelerince; mülkiyetlerinde, yönetimlerinde veya kullanımlarında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekli ile tapu kaydının birbirine uygun olmaması durumunda, taşınmazların mevcut kullanım şekli ile kayıtlara alınacağı, kamu idarelerinin taşınmazların cins tashihinin yapılması için gerekli işlemleri yapacakları ifade edilmiştir.

Diğer yandan, aynı Yönetmelik'in geçici 1'inci maddesinde de, tüm bu taşınmaz kayıt işlemlerinin 31.12.2017 tarihine kadar tamamlanması gerektiği ifade edilmiştir.

Ancak, İdarenin taşınmaz işlemlerinin incelenmesi neticesinde; mevzuatında belirtilen süre itibariyle taşınmaz tapu bilgileri ile fiili durum uyumlulaştırılmasının yapılamadığı ve numaralandırma, dosyalama, cins tashihi ve yeniden değerleme işlemlerinin tamamlanamadığı ve bunlara bağlı olarak da muhasebeleştirme işlemlerinin güncellenemediği; belirtilen eksikliklerin hâlihazırda da devam ettiği tespit edilmiştir.

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen, İdare tarafından; bulgu konusu tespitte yer alan hususlara ilişkin gerekli çalışmaların İmar Kanunu'nun 18'inci maddesinde belirtilen işlemlerin tamamlandıktan sonra başlanacağı ifade edilmiştir. Ancak ilgili madde hükmünün İdareye yüklemiş olduğu görevler, bulguda belirtilen hususların yerine getirilmesine engel teşkil etmemektedir.

Sonuç olarak bulguda belirtilen işlemlerin tamamlanmaması nedeniyle İdarenin 2019 yılı mali tablolarında 25-Maddi Duran Varlıklar Hesap Grubu açısından hatalı bilgi oluşmasına sebebiyet verilmiştir.

BULGU 8: İdare Arsalarının Diğer Kamu İdarelerine Tahsis Edilmesine İlişkin Muhasebe Kayıtlarının Yapılmaması

İdarece, diğer kamu kurum ve kuruluşlarına arsa tahsis edilmiş, ancak bu tahsis işlemleri muhasebeleştirilmemiştir.

www.balioglu.net

Mahalli idareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 25-Maddi Duran Varlıklar Hesap Grubunda "Hesap grubuna ilişkin işlemler" başlıklı 187'nci maddesinde;

Tahsis edilen taşınmazlardan, Hazineye ait olanların milli emlak birimlerince, diğer kamu idarelerine ait olanların ise yetkili birimlerce muhasebe birimlerine bildirilerek gerekli kayıtların yapılacağı; kamu idaresinin mülkiyetinde olan taşınmazların, bunlardan diğer kamu idarelerine tahsis edilenlerin ve kamu idarelerince tahsisli olarak kullanılanların yardımcı hesaplar itibarıyla izleneceği; taşınmazların tahsisinin kaldırılmasına karar verilmesi halinde taşınmazı tahsis eden idare ile taşınmazın tahsis edildiği idarenin muhasebe hizmetlerini yürüten muhasebe birimleri tarafından tahsise ilişkin muhasebe kayıtlarının kapatılacağı;

İfade edilmiştir.

Diğer yandan, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 250-Arazi ve Arsalar Hesabına ilişkin "Hesabın işleyişi" başlıklı 189'uncu maddesine göre; tahsis edilen arazi ve arsalar, tahsis eden kamu idaresine hizmet veren muhasebe birimince kayıtlı değeri üzerinden 250-Arazi ve Arsalar Hesabına alacak, 500-Net Değer Hesabına borç kaydedilecektir.

www.balioglu.net

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri gereğince; diğer kamu idarelerine taşınmaz tahsis edilmesi durumunda, muhasebe birimince taşınmazların kayıtlı değeri üzerinden 250-Arazi ve Arsalar Hesabına alacak ve 500-Net Değer Hesabına borç; kaydedilmesi gerekmektedir.

İdarenin taşınmaz işlemlerinin incelenmesi neticesinde; diğer kamu kurum ve kuruluşlarına 2017 yılından itibaren tahsis edilen ve aşağıdaki tabloda yer alan 15 adet taşınmaz için yukarıda açıklanan muhasebe kayıtlarının yapılmadığı ve mali tablolarda bu taşınmazların halen İdarenin kullanımında göründüğü tespit edilmiştir.

Tablo 7: Başka Kurumlara Tahsis Edilen Taşınmaz Listesi

Tahsis Eden Kurum	Tahsis Talep Eden Kurum	Ada/Parsel	Kullanım Şekli	Tahsis Tarihi
Iğdır Belediyesi	PTT	13/15	-	08.03.2017
Iğdır Belediyesi	İl Milli Eğitim Müdürlüğü	1988/4	Okul Yeri	13.09.2017
Iğdır Belediyesi	Iğdır İl Özel İdaresi	1606/2	Şehitlik Mezar Yeri	05.12.2017
Iğdır Belediyesi	Adalet Bakanlığı	191/8	Adliye Yeri	05.04.2018
Iğdır Belediyesi	Iğdır İl Müftülüğü	49/45	-	06.05.2019

Iğdır Belediyesi	Iğdır İl Özel İdaresi	13/1-2-6-8-9-10-14-15-16	Park Alanı	02.09.2019
Iğdır Belediyesi	Iğdır İl Sağlık Müdürlüğü	2466/1	-	06.12.2019

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen, İdare tarafından konu ile ilgili gerekli çalışmaların başlatılacağı ifade edilmişse de, söz konusu muhasebeleştirme işlemlerinin 2019 yılında yapılmaması nedeniyle, İdarenin mali tablolarında 250-Arazi ve Arsalar Hesabı, 500-Net Değer Hesabı açısından hatalı bilgi oluşmasına neden olunmuştur.

B. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMEYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Akaryakıt Alımlarında İlk Madde ve Malzemeler Hesabına Kaydedilen Tutarların Tüketilmediği Halde Giderler Hesabı Kullanılarak Aynı Gün Giderleştirilmesi

Akaryakıt alımlarında 150-İlk Madde ve Malzemeler Hesabına kaydedilen tutarların tamamı tüketilmediği halde 630-Giderler Hesabı kullanılarak aynı gün taşınır işlem fişi (giriş ve çıkış) düzenlenerek gider kaydı yapılmıştır.

www.balioglu.net

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 113, 114, 115 ve 116'ncı maddelerinde 150-İlk Madde ve Malzeme Hesabına kaydedilmesi gereken mal ve malzemelerin muhasebe kayıtlarına giriş ve çıkış işlemleri açıklanmıştır.

Yönetmelik'in Stoklar hesap grubuna ait işlemlerin açıklandığı114'üncü maddesinin (4) numaralı fıkrasında; 150-İlk Madde ve Malzeme Hesabı'nda izlenen tüketim malzemelerinden kullanılmış olanların, muhasebeleştirme işlemlerinin kullanıma ilişkin taşınır işlem fişleri yerine üç ayı geçmemek üzere üst yöneticiler tarafından belirlenen sürede taşınır işlem fişlerindeki çıkışları gösteren onaylı bir liste ile en geç ilgili dönemin son iş günü mesai bitimine kadar muhasebeleştirilmesinin zorunlu olduğu ifade edilmiştir.

Diğer yandan, Yönetmelik'in "150-İlk madde ve malzeme hesabı-Hesabın niteliği" başlıklı 115'inci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (b) bendinde; tüketilmek amacıyla kamu idaresinin ilgili birimlerine verilen veya kullanılan ilk madde ve malzemelerin bu hesaba alacak, 630- Giderler Hesabı'na borç kaydedileceği hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine göre, tüketilmek amacıyla ilgili birimlere

gönderilen ya da kırılma bozulma vb. suretiyle tüketilemeyecek duruma gelen ya da hurdaya ayrılan ilk madde ve malzemeler kayıtlardan çıkarılmaktadır. Ancak söz konusu hususlar gerçekleşmeden hesaplardan çıkış yapılması veya bu hususların gerçekleşmesine rağmen çıkış yapılmaması kurum stokları ile muhasebe kayıtları arasında uyumsuzluğa neden olmaktadır. Bu durum İdare için stok takibinde risk oluşturmakta, aynı zamanda da mali tabloların hatalı bilgi içermesine yol açmaktadır.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde;150-İlk Madde ve Malzeme Hesabı'nın 150.04.02 malzeme kodunda yer alan sıvı yakıtların kullanılıp kullanılmadığına bakılmaksızın 150-İlk Madde ve Malzeme Hesabı'nın alacak, 630-Giderler Hesabı'nın borç kısmına kayıt yapıldığı; dolayısıyla aynı gün düzenlenen taşınır işlem fişleri (giriş ve çıkış) ile akaryakıt alımlarının günlük olarak kayıtlara alındığı ve kayıtlardan çıkartıldığı tespit edilmiştir. Halbuki tüketim malzemelerinden kullanılmış olanların muhasebe kayıtlarının; ilgili birimce tüketildiğini kanıtlayan ve üst yöneticiler tarafından belirlenen sürede (üç ayı geçmemek üzere) taşınır işlem fişlerindeki çıkışları gösteren onaylı bir listeye binaen yapılması gerekmektedir.

www.balioglu.net

Aşağıdaki tabloda, bahsi geçen akaryakıt alımlarına ilişkin aynı gün yapılan giriş çıkış işlemleri örnek mahiyetinde sunulmuştur:

Tablo 8: 01.01.2019-31.12.2019 Tarihleri Arasında Gerçekleşen Akaryakıt Alımlarına İlişkin İcmal

Taşınır İşlem Fişi (Giriş)			Taşınır İşlem Fişi (Çıkış)		
Tarih	**Miktar (Lt./Kg.)**	**(Lt./Kg.) Tutar (TL)**	**Tarih**	**Miktar (Lt./Kg.)**	**(Lt./Kg.) Tutar (TL)**
09.01.2019	24.316,55	122.798,58	9.01.2019	24.316,55	122.798,58
15.01.2019	15.683,45	81.887,17	15.01.2019	15.683,45	81.887,17
29.01.2019	24.362,67	128.920,22	29.01.2019	24.362,67	128.920,22
14.02.2019	24.362,67	128.920,22	14.02.2019	24362,67	128920,22
01.03.2019	24.339,89	134.722,93	1.03.2019	24.339,89	134.722,93
19.03.2019	24.406,62	135.092,25	19.03.2019	24.406,62	135.092,25
05.04.2019	24.343,45	134.742,59	5.04.2019	24.343,45	134.742,59
24.04.2019	24.267,78	136.228,38	24.04.2019	24.267,78	136.228,38
07.05.2019	24.177,93	136.014,37	7.05.2019	24.177,93	136.014,37
17.05.2019	24.124,33	135.870,58	17.05.2019	24.124,33	135.870,58
10.06.2019	24.036,39	135.322,85	10.06.2019	24.036,39	135.322,85
21.06.2019	23.991,38	130.750,15	21.06.2019	23.991,38	130.750,15
04.07.2019	24.002,87	135.650,00	4.07.2019	24.002,87	135.650,00
16.07.2019	23.957,83	132.338,22	16.07.2019	23.957,83	132.338,22

26.07.2019	23.976,06	133.169,66	26.07.2019	23.976,06	133.169,66
10.08.2019	20.095,81	105.719,35	10.08.2019	20.095,81	105.719,35
27.08.2019	23.948,37	132.153,83	27.08.2019	23.948,37	132.153,83
06.09.2019	23.975,14	132.301,55	6.09.2019	23.975,14	132.301,55
19.09.2019	24.069,86	136.867,75	19.09.2019	24.069,86	136.867,75
08.10.2019	24.117,72	135.642,19	8.10.2019	408,00	2.294,00

İdare tarafından alınan ilk madde ve malzemelerin kullanıldıkları halde muhasebe kayıtlarından çıkartılmaması veya idare ambarlarında/stoklarında bulunduğu halde kullanılmış gibi muhasebe kayıtlarından çıkartılması, söz konusu hesabın gerçek durumunu yansıtmayacaktır.

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen, İdare tarafından; hatalı uygulamanın bulguda belirtildiği şekilde düzeltildiği ifade edilmiştir. Ancak, bulguda belirtilen hatalı uygulama nedeniyle, İdarenin 2019 yılı mali tablolarında 150-İlk Madde ve Malzeme Hesabı ile 630-Giderler Hesabın'ın hatalı bilgi içermesine neden olmuştur.

BULGU 2: İdare Taşınırlarına İlişkin Envanter Çalışmalarının ve Sayım İşlemlerinin Yapılmaması Nedeniyle Mali Tablolarda Hatalı Bilgi Oluşması

İdare tasarrufunda bulunan taşınırlarına yönelik olarak herhangi bir envanter çalışması yapılmamakta ve bu nedenle önceki dönemlerde edinilen taşınırların münferit olarak kayıtlı değerleri bilinmemekte; ayrıca, yılsonu taşınır sayım işlemleri gerçekleştirilmemekte ve taşınırlara ilişkin fiili durum ile muhasebe kayıtları arasında uyumsuzluklar oluşmaktadır.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Envanteri yapılan taşınırların muhasebe birimine bildirilmesi" başlıklı geçici 2'nci maddesinde; harcama birimlerince 150, 253, 254 ve 255 hesap kodlarında izlenmesi gereken taşınırların fiili envanterlerinin, 30/6/2007 tarihi itibarıyla yapılacağı ve söz konusu taşınırların, kayıtlı değerleri üzerinden, kayıtlı değeri yoksa değer tespit komisyonu tarafından belirlenen değer üzerinden düzenlenecek Taşınır İşlem Fişi ile ilgili defterlere kaydedileceği, düzenlenen Taşınır İşlem Fişlerinin birer nüshasının muhasebe birimine gönderileceği ve muhasebe birimlerince; daha önce 150, 253, 254 ve 255 hesap kodlarına kaydedilmiş olan değerlerin 30/6/2007 tarihi itibarıyla tutarlar üzerinden bir taraftan 500-Net Değer Hesabı'na borç, ilgili hesaplara alacak kaydedilerek hesaplardan çıkarılacağı, diğer taraftan Taşınır İşlem Fişlerinde gösterilen taşınırlarin 1/7/2007 tarihi itibarıyla ilgili hesaplara giriş kaydedilerek, envanter kayıtlarıyla uygunluğunun sağlanacağı ifade edilmiştir.

www.balioglu.net

Diğer yandan, anılan Yönetmelik'in "Taşınır mal yönetim hesabı" başlıklı 34'üncü maddesinde; taşınır mal yönetim hesabının, taşınır kayıt yetkilisi tarafından harcama birimleri itibarıyla hazırlanacağı ve taşınır kontrol yetkilisince kayıt ve belgeler ile mali tablolara uygunluğunun kontrol edilerek imzalanacağı, taşınır mal yönetim hesabında önceki yıldan devredilen, yılı içinde giren, çıkan ve ertesi yıla devredilen taşınırlar ile yılsonu sayımında bulunan fazla ve noksanların gösterileceği, taşınır mal yönetim hesabının, harcama yetkilisince, taşınır kayıt ve işlemlerinin usulüne uygun yapıldığı anlaşıldıktan, Harcama Birimi Taşınır Mal Yönetim Hesabı Cetvelinin Taşınır Sayım ve Döküm Cetveline uygunluğu görüldükten sonra onaylanacağı hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere; idarelerin sahip oldukları taşınırlara ilişkin envanter işlemlerinin gerçekleştirilmesi ve söz konusu envanter çalışması sonucunda kayıtlı değeri bilinmeyen taşınırların değer tespit komisyonunca belirlenen değerleri üzerinden kayıtlara alınması gerekmektedir.

İdarenin hesap ve işlemleri incelendiğinde; İdarenin önceki yıllarda edindiği çok sayıda dayanıklı taşınırın değerinin bilinmediği ve bunlara ilişkin olarak herhangi bir envanter çalışmasının yapılmadığı anlaşılmıştır. Bu nedenle, "Taşınır Mal Yönetim Hesabı İcmal Cetveli"nde yer alan tutarlar ile muhasebe kayıtlarında yer alan tutarların birbirleri ile uyumsuz bilgi içermesine yol açılmıştır.

www.balioglu.net

Aşağıdaki tabloda "Taşınırı Mal Yönetim Hesabı Cetveli" ile "2019 yılı Birleştirilmiş Veriler Defteri" verileri karşılaştırılmıştır:

Tablo 9: Taşınır Mal Yönetim Hesabı Cetveli ve Muhasebe Kayıtlarını Gösterir İcmal

Taşınır Mal Yönetim Hesabı İcmal Cetveli					2019 Yılı Muhasebe Kayıtları			
Hesap Kodu	Geçen Yıldan Devreden Tutar (TL)	2019 Yılı İçinde Giren Tutar (TL)	2019 Yılı içinde Çıkan Tutar (TL)	2020 Yılına Devreden Tutar (TL)	Geçen Yıldan Devreden Tutar (TL)	2019 Yılı İçinde Giren Tutar (TL)	2019 Yılı içinde Çıkan Tutar (TL)	2020 Yılına Devreden Tutar (TL)
150	0,00	17.195.509,39	16.945.811,21	249.698,18	0,00	18.197.118,36	18.196.092,36	1.026,00
254	44.952,10	29.900,00	0,00	74.852,10	8.926.466,92	35.282,00	0,00	8.961.748,92
255	0,00	544.384,25	54.430,00	489.954,25	3.926.136,14	613.493,23	0,00	4.539.629,37

Diğer yandan, İdarenin bazı taşınırlarına yönelik olarak yapılan sayım sonucunda da, fiil miktarlar ile kayıtlarda yer alan miktarlar arasında, aşağıdaki tabloda gösterilen şekliyle uyumsuzluklar olduğu görülmüştür:

Tablo 10: İdarenin Taşınırlarına İlişkin Fiili Miktarlar ile Kaydi Miktarları Gösterir İcmal

Cinsi	Fiili Miktar	Depoda Bulanan	Toplam	Kayıtlarda Görünen Miktar
Masaüstü Bilgisayar	41	6	47	45
Dizüstü Bilgisayar	84	18	102	105
Yazıcı	79	13	92	59
Doküman Tarayıcı	5	0		5

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen, İdare tarafından; ilgili birimlerin kayıtlardan düşmesine ilişkin bilgileri muhasebe birimine göndermediğinden, kayıtların güncel durumu yansıtmadığı, bu konuda ilgili birimlerin uyarıldığı ifade edilmiştir.

İdare tarafından taşınırlara ilişkin olarak envanter çalışmalarının ve yılsonu sayım işlemlerinin yapılmaması nedeniyle; İdarenin 2019 yılı mali tablolarında 150-İlk Madde ve Malzeme Hesabı 254-Taşıtlar Hesabı ve 255-Demirbaş Hesabının güvenilir bilgi içermemesine neden olunmuştur.

www.balioglu.net

BULGU 3: Devreden Katma Değer Vergisi Hesabının Gerçek Değerini Yansıtmaması

Geçmiş yıllarda Belediye tarafından katma değer vergisi tahsilatı yapılan faaliyetler ile sınırlı kalınmadan mal ve hizmet alımlarına ilişkin birçok giderde 191-İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabının kullanılması, 190-Devreden Katma Değer Vergisi Hesabının gerçek olmayan şekilde artmasına neden olmuştur.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 191-İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabının niteliğini açıklayan 153' üncü maddesine göre, mahalli idareler bir bedel karşılığı satmak üzere ürettikleri mal veya hizmetin üretim girdisi olarak satın aldıkları mal veya hizmetlere ilişkin olarak ödemiş oldukları katma değer vergisini indirim konusu yaparlar. Bunun dışında kurumun satışa konu olmayan kamu hizmeti üretiminde nihai tüketici olarak kullanmak veya tüketmek üzere satın alınmış mal veya hizmet için ödenen katma değer vergisi

indirim konusu yapılmaz ve bu tutarlar ilgili gider hesabı veya varlık hesabına yapılacak muhasebe kaydında maliyet bedeline ilave edilir.

Aynı Yönetmelik'in 154' üncü maddesinde, kurumların katma değer vergisi tahsilatı yaptıkları faaliyetleri ile ilgili mal ve hizmet alımları nedeniyle yapılan giderin, katma değer vergisi hariç tutarının 630-Giderler Hesabına veya aktifleştirilecek bir unsur ise ilgili hesaba borç, indirilecek katma değer vergisi tutarının 191-İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabına borç, ödenecek tutarın ise 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabına veya 320-Bütçe Emanetleri Hesabına alacak kaydedileceği hüküm altına alınmıştır.

Ayrıca ay sonlarında 391-Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabının alacak kalanı, 190-Devreden Katma Değer Vergisi Hesabı ile 191-İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabının borç kalanları toplamından fazla ise, söz konusu fark 360-Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabına alacak kaydedilmektedir. Yine 391-Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabının borç bakiyesi bu hesaba alacak, 191-İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabının borç bakiyesi 191-İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabına alacak; hesaplanan katma değer vergisi hesabının alacak bakiyesi ise 391-Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabına borç kaydedilmektedir.

www.balioglu.net

Iğdır Belediyesinin 31.12.2019 tarihi itibariyle, 391-Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabının alacak toplamının 881.754,19 TL ve 191-İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabının borç toplamının ise 145.679,48 TL, 190-Devreden Katma Değer Vergisi Hesabının borç kalanının 8.068.333,50 TL olduğu görülmüştür. Bu şekilde yıllar önce yapılan hatalı uygulamalar sonucunda 190-Devreden Katma Değer Vergisi Hesabı gerçek olmayan bir şekilde artmıştır.

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen, İdare tarafından; 190-Devreden KDV Hesabında kayıtlı olan tutarların geçmiş yıllardaki hatalı uygulamalardan kaynaklandığı, 2014 yılından itibaren KDV hesaplarının işleyişi ile ilgili olarak Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine titizlikle uyulduğu, bulgu konusu tespitin kaynağının 2014 yılı öncesine ait olduğu ifade edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında 190- Devreden KDV Hesabında yer alan tutarların nedeninin 2014 yılı öncesindeki hatalı uygulamalardan kaynaklandığı ifade edilerek, bulgu konusu tespite iştirak edilmiştir. Ek olarak hatanın geçmiş yıllardan kaynaklanıyor oluşu söz konusu hesabın doğru ve güvenilir bilgi içermediği gerçeğini değiştirmemektedir.

Geçmiş yıllarda İdarenin mal ve hizmet alımlarının büyük bir kısmını 191-İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabı kapsamında değerlendirmesi ay sonlarında 191-İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabı ile 391-Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabının mahsup edilmesi sonucu, İdarenin 2019 yılı mali tablolarında 190-Devreden Katma Değer Vergisi Hesabının gerçek olmayan yüksek tutarlarda yer almasına neden olmuştur.

BULGU 4: Geçici Kabulü Yapılan Yapım İşlerinin Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabından İlgili Duran Varlık Hesabına Aktarılmaması

İdarece önceki dönemlere ait geçici-kesin kabulü yapılmış yapım işlerine ait tutarlar ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılmamış, 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında izlenilmesine devam edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 204'üncü maddesinde, geçici ve kesin kabul usulüne tabi olan hallerde geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece onaylandığı tarihte, diğer hallerde işin fiilen tamamlandığını gösteren belgenin düzenlendiği tarihte ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılıncaya kadar; yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan her türlü madde ve malzeme ile işçilik ve genel giderlerin 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında izleneceği ifade edilmiştir.

Diğer yandan, anılan Yönetmelik'in 205'inci maddesinde ise, fiilen tamamlanan veya geçici kabulü yapılan işlere ilişkin tutarların 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabına alacak, ilgili maddi duran varlık hesabına borç kaydedileceği belirtilmiştir.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; Kamu idaresinin 2019 yılı birleştirilmiş veriler defterinde 1 numaralı yevmiye kaydında 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının bakiyesi 50.783.974,80 TL olarak göründüğü; ancak halihazırda geçmiş dönemlerden cari yıla sirayet eden herhangi bir yapım işinin olmadığı, bahse konu tutarın önceki dönemlerde gerçekleştirilen yatırımlara ilişkin olduğu anlaşılmıştır.

Söz konusu hesabın 2019 yılı hesabının 1 no.lu yevmiyesinde yer alan detaylı görünümü aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

www.balioglu.net

Tablo 11: Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının 1 no.lu Yevmiyedeki Detaylı Görünümü

Hesabın Kodu	Hesabın Adı	Tutar (TL)
258.01	Kanalizasyon Hatları	75.255,20
258.01	Yollar	49.375.872,46
258.02	Diğer	265.371,94
Ara Toplam		**49.716.499,60**
258.02	Hayvan Barınakları	1.067.475,20
TOPLAM		**50.783.974,80**

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen, İdare tarafından Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin ilgili hükümleri doğrultusunda 2020 yılında gerekli düzeltme işlemlerinin yapıldığı belirtilmiştir. Ancak, bulguda belirtilen muhasebeleştirmenin 2019 yılında yapılmaması nedeniyle, İdarenin 2019 yılı mali tablolarında 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı 50.783.974,80 TL fazla, 251-Yer Altı Yer Üstü Düzenleri Hesabı 49.716.499,60 TL ve 252-Binalar Hesabı 1.067.475,20 TL noksan görünmektedir.

www.balioglu.net

BULGU 5: Yapım İşi Hakedişlerinden Yapılan Geçici Kabul Noksanlıklarına İlişkin Kesintilerin Muhasebeleştirilmemesi

İdarenin yapım işi hakediş ödemeleri, geçici kabul noksanlıkları için yapılması gereken kesinti kadar eksik yapılmakta ancak, yapılan kesintiler muhasebe kayıtlarına alınmamaktadır.

Birim Fiyatlı Yapım İşlerine İlişkin Tip Sözleşme (Birim Fiyat Sözleşme)'nin 30.2. maddesinde, düzenlenen hakedişlerde tamamlanmış, ancak kesin hesabı İdareye verilmemiş imalatlara ait tutarların % 5'i karşılığında teminat mektubu alınacağı ve kesin hesaplar İdare tarafından onaylanmadıkça bu teminat mektubunun iade edilmeyeceği, yüklenicinin teminat mektubu vermemesi durumunda ise kesin hesabı İdareye verilmemiş imalatlara ait tutarların % 5'inin tutulacağı ve kesin hesapların İdare tarafından onaylanmadıkça bu tutarlar ödenmeyeceği ifade edilmiştir.

Yukarıda yer alan Tip Sözleşmedeki düzenleme gereği, birim fiyatlı yapım işlerinde, geçici kabul noksanları için; tamamlanmış, ancak kesin hesabı İdareye verilmemiş imalatlara ait tutarların % 5'i karşılığında teminat mektubu alınması ya da kesin hesabı İdareye verilmemiş

imalatlara ait tutarların % 5'inin tutulması gerekmektedir.

Diğer yandan, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "330-Alınan depozito ve teminatlar hesabı-Hesabın niteliği" başlıklı 257'nci maddesinde; bu hesabın mevzuatları gereği belirli olmayan bir vade ile vadesiz ve/veya bir yıldan kısa vade ile nakden veya mahsuben tahsil edilen depozito ve teminatların izlenmesi için kullanılacağı, vadesi belli olmayan depozito ve teminatların bu hesaba kaydedileceği,

"Hesaba ilişkin işlemler" başlıklı 258'inci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendindin (1) numaralı alt bendinde, ihalelere katılan isteklilerden mevzuatları gereği nakden alınan geçici teminatlar ile üzerinde ihale kalan isteklilerden nakden alınan veya hakedişlerinden kesilmek suretiyle tahsil edilen kesin teminat ve ek kesin teminatların bu bölüme kaydedileceği,

İfade edilmiştir.

www.balioglu.net

Ayrıca, 2019 Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planı'nın 330-Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı alt detay kodlarında 330.15 Yapım İşleri Tip Sözleşmesinin 30'uncu ve 31'inci Maddeleri Gereği Alınan Teminatlar Hesabı yer almakta olup hakediş ödemelerinden yapılan geçici kabul noksanları kesintilerinin bu hesapta izlenmesi gerektiği açıkça belirtilmiştir.

Geçici kabul noksanları kesintisinde esas olan, yapılan işin/imalatın tam karşılığının Bütçe Giderleri Hesabı ile 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabına kaydedilmesi; tutulan kısmın yine bir ödeme/borç yükümlülüğü içermesi nedeniyle 330-Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabında muhasebeleştirilmesi ve ödemenin kesinti yapılmış şekilde gerçekleştirilmesidir. Bu durumda, geçici kabul noksanları için yapılan kesintilerin İdarenin mali tablolarında gözükmesi gerektiği açıktır.

İdarenin hesap ve işlemleri incelendiğinde; hakediş ödemeleri yapılırken söz konusu kesintilerin hakedişten yapıldığı ve hakediş tutarının yapılan kesintiler kadar noksan hesaplanarak bütçe giderinin azaltıldığı, ancak, yapılan kesintiler için muhasebe kaydı yapılmadığı tespit edilmiştir. İdare uygulamasında belirtildiği şekilde yapılan ve muhasebe kayıtlarına alınmayan geçici kabul noksanları kesintilerine ilişkin bilgi aşağıdaki tabloda sunulmuştur:

Tablo 12: Geçici Kabul Noksanları Kesintilerine İlişkin Bilgi İcmali

İşin Adı: Asfalt Ve Kaldirim Yapim İşi			
Sözleşme Türü: Birim Fiyat			
Sıra No:	**Hakediş Tarihi**	**Hakediş Tutarı (TL)**	**Geçici Kabul Kesintisi Tutarı (TL)**
1	04.10.2019	2.000.245,50	100.012,28
2	05.11.2019	3.225.376,90	161.268,85
3	02.12.2019	1.190.045,10	59.502,26
		TOPLAM:	**320.783,39**

Netice olarak, teminat niteliğindeki geçici kabul noksanları kesintileri kamu idaresinin bilançosunda yer almadığından, yıl sonu itibariyle, mali tablolarda idarenin tüm kaynakları gösterilmemiştir. Bu bağlamda, mevzuat hükümleri ve Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planı gereğince, geçici kabul noksanlıkları kesintilerinin bir teminat olması nedeniyle; İdarenin geçici kabul noksanları kesintileri için tuttuğu toplam 320.783,39 TL'nin 330-Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabında izlenmesi gerekmektedir.

www.balioglu.net

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen, İdare tarafından düzeltme işlemlerinin yapıldığı anlaşılmaktadır. Ancak yapılan düzeltmeler 2020 yılında gerçekleştirilmiştir.

Bu durum İdarenin 2019 yılı mali tablolarında 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı, 330-Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı, 830-Bütçe Giderleri Hesabı ve 835-Gider Yansıtma Hesabında 320.783,39 TL tutarında eksik bilgi oluşmasına neden olmuştur.

BULGU 6: Kiraya Verilen Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında İzlenmemesi

İdarenin 2019 yılsonu itibari ile kiraya vermiş olduğu 30 adet taşınmazı bulunmasına rağmen söz konusu taşınmazlar 990-Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabı'nda izlenmemektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 402'nci maddesinde, nazım hesapların; varlık, kaynak, gelir ve gider hesaplarında izlenmeyen ve muhasebenin sadece bilgi verme görevi yüklediği işlemler ile idarenin muhasebe disiplini altında toplanması istenen işlemleri ve gelecekte doğması muhtemel hak ve yükümlülüklerin izlenmesi için kullanıldığı belirtilmiştir.

Anılan Yönetmelik'in "990 Kiraya verilen duran varlıklar hesabı" başlıklı 475'inci maddesinde; bu hesabın kurumun bilançolarında kayıtlı duran varlıklardan kiraya verilenlerin izlenmesi için kullanılacağı ifade edilmiştir.

Bahse konu Yönetmelik'in 476'ncı maddesinde ise, söz konusu hesabın işleyişinden bahsedilmiştir. Buna göre, kiraya verilen duran varlıklar kayıtlı değeri üzerinden 990-Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabına borç, 999-Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına alacak kaydedilerek (bilanço dip notunda) mali tablolarda izlenmelidir.

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen, İdare tarafından; belirtilen eksikliklerin 2020 yılında giderilmesi için gerekli çalışmaların başlatıldığı ifade edilmişse de, kiraya verilen İdare taşınmazlarına ilişkin 2019 yılında muhasebeleştirme yapılmadığından, İdarenin mali tablolarında (bilanço dip notunda) 990-Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabı ile 999-Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabının yer almamasına neden olunmuştur.

BULGU 7: Kasa Hesabı ve Diğer Hazır Değerler Hesabının Kullanılmaması

www.balioglu.net

İdare veznesi tarafından tahsil edilen paralar ve bu paraların gün sonunda bankaya gönderilme işlemleri sırasıyla 100-Kasa Hesabı ve 108-Diğer Hazır Değerler Hesabında izlenilmemektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "100 Kasa hesabı" başlıklı 49'uncu maddesinde, bu hesabın, muhasebe birimleri veznelerince kanuni dolaşım niteliğine sahip ulusal paraların alınması, verilmesi ve saklanmasına ilişkin işlemlerin izlenmesi için kullanılacağı;

Aynı Yönetmelik'in 51'inci maddesinde kasaya yatırılan tutarların bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedileceği, kasadan yapılan ödemelerin bu hesaba alacak, ilgili hesaplara borç kaydedileceği, kasa varlığından bankaya yatırılmak üzere gönderilen tutarların 108-Diğer Hazır Değerler Hesabına borç, 100-Kasa Hesabına alacak kaydedileceği;

Aynı Yönetmelik'in 108-Diğer Hazır Değerler Hesabının işleyişini açıklayan 72'nci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (b-3) bendinde ise, kasa varlığından bankaya yatırılmak üzere gönderilen tutarlardan, bankaya yatırıldığı anlaşılanların bu hesaba alacak, 102-Banka Hesabına borç kaydedileceği;

İfade edilmiştir.

Yukarıdaki Yönetmelik hükümlerinden ve açıklamalardan anlaşılacağı üzere, muhasebe birimleri veznelerince kanuni dolaşım niteliğine sahip ulusal paraların alınması, verilmesi, saklanması, bankaya gönderilmesi ve bankadan hesap özeti gelmesi durumlarında Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin ilgili hükümlerine göre muhasebe kaydı yapılması gerekmektedir.

İdare veznesi tarafından yapılan tahsilat işlemlerinin incelenmesi neticesinde; tahsil edilen ve gün sonunda bankaya gönderilen paraların muhasebe kaydı sürecinin hatalı işletildiği tespit edilmiştir. Kasa hesabı, Belediyenin günlük nakit para girişini ve çıkışını takip etmek amacıyla kullanılan önemli bir mali tablo kalemidir. Nakit para işlemi var olduğu müddetçe kasa hesabının kullanılması gerekmektedir. Bu hesabın borç bakiyesi belediyenin nakit durumunu gösteren aktif hesapların başında gelmektedir. Belediyelerde meydana gelen ekonomik faaliyetlerin bir kısmı kasa hesabıyla ilgilidir. Bu nedenle Belediye veznelerince tahsil edilen paraların ve gün sonunda bankaya gönderilen yoldaki paraların, kontrolünde ve sorumlulukların belirlenmesinde zafiyet oluşmaması, nakit hareketlerinin muhasebe kayıtlarına/mali tablolara doğru yansıtılması bakımından kasa hesabının ve bu hesap ile doğrudan veya dolaylı olarak ilgili olan hesapların da kullanılması gerekmektedir.

www.balioglu.net

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen, İdare tarafından gerekli çalışmaların başlatıldığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, muhasebe birimleri veznelerince kanuni dolaşım niteliğine sahip ulusal paraların alınması, verilmesi, saklanması, bankaya gönderilmesi gibi durumlarda 100-Kasa Hesabı ile 108-Diğer Hazır Değerler Hesabının kullanılmasının sağlanması gerekmektedir.

BULGU 8: Doğalgaz Dağıtım Şirketinden Tahsil Edilen Kazı Bedelinin Diğer Hazır Değerler Hesabında Muhasebeleştirilmesi

Diğer Hazır Değerler Hesabı Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde öngörüldüğü şekilde kullanılmamaktadır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 108-Diğer Hazır Değerler Hesabının niteliğinin düzenlendiği 70'inci maddesinde; bu hesabın, hazır değerler hesap grubunda sayılan hesaplara kaydedilemeyen ve niteliği itibariyle bu grupta izlenmesi gereken diğer değerlerin izlenmesi için kullanılacağı ifade edilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in "Hesaba ilişkin işlemler" başlıklı 71'inci maddesinde;

"(1) Kasa ihtiyacı için bankadan çekilecek paralar için veznedar adına düzenlen çek tutarları ve bunlardan tahsil edilip kasa varlığına dâhil edilen tutarlar bu hesaba kaydedilir.

(2) Kasa fazlası paraların veznedarla bankaya gönderilmesi ve bu tutarların bankaca tahsil edildiğini gösteren banka hesap özet cetvelinin alınması üzerine bu hesap kullanılır.

(3) Tahsil edilen dövizler ve miktarı Maliye Bakanlığınca genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri için belirlenen tutarı aşan kişilere ait dövizler, kurum hesabının bulunduğu banka şubesi nezdinde açtırılacak döviz tevdiat hesabına gün sonlarında yatırılır.

(4) Muhasebe birimlerince bir gün içerisinde tahsil edilen dövizlerden bankaya yatırılması gerekenler düzenlenecek üç nüsha teslimat müzekkeresi ile bankaya gönderilir. Dövizler teslimat müzekkeresi ile vezneden çıkarıldığı ve söz konusu tutarın bankaya yatırıldığı anlaşıldığı zaman ilgili kayıtlar yapılır." hükümleri yer almaktadır.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümlerinde, 108-Diğer Hazır Değerler Hesabının hangi durumlarda kullanılacağı açıklanmıştır.

www.balioglu.net

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; Belediye ile Iğdır ilinde yetkili doğalgaz dağıtım şirketi arasında 01.11.2018 tarihinde "kazı izni sözleşmesi" imzalandığı; bu sözleşme hükümlerine göre doğalgaz dağıtım şirketi tarafından belediyeye dört taksit halinde 220.000,00 TL ödeme yapılmasının öngörüldüğü; ödemenin 50.000 TL'sinin 2018 yılında gerçekleştirildiği, tahsil edilen kalan tutarların 600-Gelirler Hesabına değil, 108-Diğer Hazır Değerler Hesabına kaydedildiği tespit edilmiştir. Halbuki söz konusu tahsilatın doğrudan 600-Gelirler Hesabına kaydedilmesi gerekmektedir.

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen, İdare tarafından bulgu konusu tespit doğrultusunda ilgili hesabın kullanılacağı ifade edilmiştir.

2019 yılında yapılan hatalı muhasebeleştirme nedeniyle İdarenin 2019 yılı mali tablolarında 108-Diğer Hazır Değerler Hesabı ve 600-Gelirler Hesabı yönünden 170.000,00 TL hatalı bilgi oluşmuştur.

BULGU 9: Banka Kredi Kartlarından Alacaklar Hesabının Kullanılmaması

İdare veznelerince banka kredi kartlarıyla yapılan tahsilatlar olmasına rağmen 109-Banka Kredi Kartlarından Alacaklar Hesabı kullanılmamaktadır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "109 Banka Kredi Kartlarından Alacaklar Hesabı"nı açıklayan 73 ilâ 76'ncı maddelerinde bu hesabın, banka kredi kartlarıyla yapılan tahsilat ve bunlara ilişkin olarak yapılan mahsup ve iade işlemlerinin izlenmesi için kullanılacağı, banka kredi kartları ile yapılan tahsilatlara ilişkin olarak Hazine ve Maliye Bakanlığınca genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri için belirlenen usul ve esasların uygulanacağı;

Banka kredi kartıyla yapılan tahsilatların bir taraftan bu hesaba borç, 600-Gelirler Hesabı veya ilgili diğer hesaplara alacak; diğer taraftan gelir kaydedilen tutarlar 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç, 800-Bütçe Gelirleri Hesabına alacak, Banka kredi kartıyla yapılan tahsilatlar nedeniyle kurumun banka hesabına aktarılan tutarların bu hesaba alacak, 102-Banka Hesabına borç, banka kredi kartıyla yapılan tahsilatlardan iptal edilenlere ilişkin tutarlar bu hesaba alacak, ilgili hesaplara borç, daha önce bütçeye gelir kaydedilenler 805-Gelir Yansıtma Hesabına alacak, 800-Bütçe Gelirleri Hesabına borç kaydedileceği,

İfade edilmiştir.

www.balioglu.net

Bankacılık sektöründeki gelişmeler ve banka kredi kartları kullanımının yaygınlaşması nedeniyle, belediyelerde mal ve hizmet bedelleri güvenli bir ödeme aracı olan banka kredi kartları aracılığı ile tahsil edilmektedir. Belediye veznelerinden gün içinde banka kredi kartları aracılığıyla yapılan bu tahsilatlar, bankalara ait POS (Point Of Sales Terminal/Satış Noktaları Terminali) cihazı marifetiyle gerçekleşmektedir. Burada önemli olan gerçekleşen tahsilatların doğru muhasebeleştirilmesi ve bu tahsilatlara ilişkin takibin sağlanmasıdır.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden ve açıklamalardan anlaşılacağı üzere belediye veznelerinden gün içinde banka POS cihazları aracılığıyla kredi kartlarından tahsil edilen tutarların 109-Banka Kredi Kartlarından Alacaklar Hesabının borcuna, protokole göre yapılan aktarmalara ilişkin ilgili Banka hesap özetleri görüldüğünde ise Banka Kredi Kartlarından Alacaklar Hesabının alacağına kayıt yapılmalıdır. Bankalarla yapılan protokollere göre kredi kartlarından yapılan tahsilatlar kurum banka hesaplarına belirli bir süre (en geç 20 gün) sonunda aktarılmaktadır. Ayrıca tahsilatlarda takip ve kontrolü sağlamak açısından Banka Kredi Kartlarından Alacaklar Hesabının alt kodlarında ilgili banka POS tahsilatlarının izlenmesi de önemli olacaktır. Şöyle ki: Hesabın alt kodlarında banka detayları izlenmez ise 20 gün sonunda hangi bankanın ne tutarda aktarma yapması gerektiğinin tespiti zorlaşacak ve/veya günlük kayıtların oluşturulmaması benzer bir şekilde aktarılması gereken tutarların tespitini de riskli

hale getirecektir.

İdarenin hesap ve işlemleri incelendiğinde; 2019 yılı içerisinde Iğdır Belediyesi tarafından toplamda POS cihazları aracılığıyla kredi kartlarından 664.154,95 TL tahsilatın yapıldığı; ancak yapılan bu tahsilatların Banka Kredi Kartlarından Alacaklar Hesabında muhasebeleştirilmediği görülmüştür.

Belediye tarafından kredi kartlarından yapılan tahsilatların muhasebeleştirilmesine ilişkin bir örnek aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 13: İdare Tarafından POS Cihazları Aracılığı İle Yapılan Tahsilatlara ilişkin Muhasebe Kaydı

Hesap adı	Borç	Alacak
102	XX	
103		XX

www.balioglu.net

Belediye veznelerinden gün içinde banka POS cihazları aracılığıyla kredi kartlarından tahsil edilen tutarların Banka Kredi Kartlarından Alacaklar Hesabının borcuna, bankalar tarafından yapılan aktarmaların ise bu hesabın alacağına kaydedilmesine; bu tahsilatlarda takip ve kontrolü sağlamak içinde alt kodlara yer verilmesine ilişkin örnek aşağıda gösterilmiştir:

Tablo 14: 109-Banka Kredi Kartlarından Alacaklar Hesabının İşleyişine ilişkin Yapılması Gereken Muhasebe Kaydı

Belediye veznelerinden gün içinde banka P.O.S. cihazları aracılığıyla kredi kartlarından tahsil edilen tutarların kaydı;		
Hesap Adı	**Borç**	**Alacak**
109 Banka Kredi Kartlarından Alacaklar Hesabı	(a)+(b)	
A…Bankası	(a)	
B…Bankası	(b)	
600 Gelirler Hesabı veya İlgili Hesap		(a)+(b)
805 Gelir Yansıtma Hesabı	(a)+(b)	
800 Bütçe Gelirleri Hesabı		(a)+(b)
Bankalar tarafından yapılan aktarmaların kaydı; (20 gün sonra yapılması gereken kayıt)		

102 Banka Hesabı	(a)+(b)	
109 Banka Kredi Kartlarından Alacaklar Hesabı		(a)+(b)

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen İdare tarafından, ilgili hesabın kullanılması için gerekli çalışmaların başlatıldığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak banka kredi kartları ile yapılan tahsilatlarda ilgili hesabın kullanılmasının sağlanması gerekmektedir.

BULGU 10: Tahakkuk Hesaplarının Hatalı Kullanılması

İdarenin 2019 yılı muhasebe kayıtlarında 120-Gelirlerden Alacaklar Hesabı kullanılmadan doğrudan 121-Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı kullanılarak gelirlere ilişkin tahakkuk kayıtları gerçekleştirilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin;

120-Gelirlerden Alacaklar Hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 86'ncı maddesinde, bu hesabın mevzuatı gereğince tahakkuk ettirilen faaliyet alacakları ile duran varlıklar ana hesap grubu içerisindeki Gelirlerden Alacaklar Hesabında kayıtlı tutarlardan dönem sonunda vadesi bir yılın altına inenler ve bunlardan yapılan tahsilat ve terkinlerin izlenmesi için kullanılacağı;

89'uncu maddesinde, 121-Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabının mevzuatı gereğince tahakkuk ettirilen faaliyet alacaklarından takibe alınan tutarlar ile bunlardan yapılan tahsilat, tecil ve terkinlerin izlenmesi için kullanılacağı;

92'nci maddesinde, 122-Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabının, mevzuatı gereğince Gelirlerden Alacaklar Hesabı veya Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabında kayıtlı tutarlardan içinde bulunulan mali yılsonunu geçmeyen bir süre ile tecil veya tehir edilen tutarlar ile duran varlıklar ana hesap grubundaki Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabında kayıtlı tutarlardan dönem sonunda tecil ve tehir süresi bir yılın altına inen tutarlar ile bunlardan tahsil edilen veya takibe alınan tutarların izlenmesi için kullanılacağı;

166'ncı maddesinde ise 222-Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabının mevzuatı gereğince Gelirlerden Alacaklar Hesabı veya Gelirlerden Takipli Alacaklar

www.balioglu.net

Hesabında kayıtlı tutarlardan bir yılı aşan bir süreyle tecil veya tehir edilen tutarların izlenmesi için kullanılacağı;

İfade edilmiştir.

Diğer yandan, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 120-Gelirlerden Alacaklar Hesabı'na ilişkin "Hesabın işleyişi" başlıklı 88'inci maddesinde, gelir tahakkuk tutarlarının 120-Gelirlerden Alacaklar Hesabına borç, 600-Gelirler Hesabına alacak kaydedileceği;

91'inci maddesinde, takibe alınan alacakların 121-Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı'na borç, ilgisine göre 120-Gelirlerden Alacaklar Hesabı veya 122-Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı ya da 222-Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabına alacak kaydedileceği ve yine Gelirlerden Alacaklar Hesabında kayıtlı tutarlardan mali yılsonuna kadar tahsili gerekenlerden tahsil edilemeyen tutarların mali yılsonunda 121-Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabına borç, 120-Gelirlerden Alacaklar Hesabına alacak kaydedileceği;

Belirtilmiştir.

Özetle yukarıda yer verilen Yönetmelik hükümlerinden:

Alacaklara ilişkin tahakkuk kaydında 120-Gelirlerden Alacaklar Hesabı'nın borçlu 600-Gelirler Hesabının ise alacaklı çalışması gerektiği;

120-Gelirlerden Alacaklar Hesabında kayıtlı tutarlardan mali yılsonuna kadar tahsili gerekenlerden tahsil edilemeyen tutarların mali yılsonunda 121-Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabına aktarılacağı;

121-Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabının genel olarak tahakkuk ettirilen faaliyet alacaklarından takibe alınan tutarların izlenilmesi için kullanılacağı;

Anlaşılmaktadır.

İdarenin hesap ve işlemleri incelendiğinde; 120-Gelirlerden Alacaklar Hesabı kullanılmadan doğrudan 121-Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı kullanılarak 48 farklı işlem ile toplam 21.352.036,22 TL'lik tahakkuk kaydı yapıldığı görülmüştür.

www.balioglu.net

Hâlbuki Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin ilgili maddeleri gereği, alacaklara ilişkin olarak ilk defa yapılacak olan tahakkuk kaydında 120-Gelirlerden Alacaklar Hesabının borçlu 600-Gelirler Hesabının alacaklı çalışması gerekmektedir. Bununla birlikte, tahakkuk eden alacak takibe alındığında veya mali yılsonuna kadar tahsil edilmediğinde 121-Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabına aktarılması gerekmektedir.

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen İdare tarafından gerekli çalışmaların başlatılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, İdarenin gelir tahakkuk kayıtlarının mevzuatın öngördüğü şekilde yapılması gerekmektedir.

BULGU 11: Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesaplarının Hatalı Kullanılması

İdarenin mali tablolarında 122-Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı ve 222-Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı, borcunda herhangi bir bakiye olmamasına rağmen söz konusu hesaplar muhasebe tekniğine aykırı bir şekilde yıl içi işlemlerde alacaklı çalıştırılmaktadır.

www.balioglu.net

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 122-Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı'na ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 92'nci maddesinde, bu hesabın mevzuatı gereğince Gelirlerden Alacaklar Hesabı veya Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabında kayıtlı tutarlardan içinde bulunulan mali yılsonunu geçmeyen bir süre ile tecil veya tehir edilen tutarlar ile duran varlıklar ana hesap grubundaki gelirlerden tecilli ve tehirli alacaklar hesabında kayıtlı tutarlardan dönem sonunda tecil ve tehir süresi bir yılın altına inen tutarlar ile bunlardan tahsil edilen veya takibe alınan tutarların izlenmesi için kullanılacağı;

166'ncı maddesinde ise, 222-Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabının mevzuatı gereğince Gelirlerden Alacaklar Hesabı veya Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabında kayıtlı tutarlardan bir yılı aşan bir süreyle tecil veya tehir edilen tutarların izlenmesi için kullanılacağı;

İfade edilmiştir.

Diğer yandan, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 122-Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabına ilişkin "Hesabın işleyişi" başlıklı 94'üncü maddesinde;

bu hesapta kayıtlı alacaklardan, nakden veya mahsuben yapılan tahsilat bir taraftan bu hesaba alacak, ilgili hesaplara borç; diğer taraftan 800-Bütçe Gelirleri Hesabına alacak 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedileceği;

94'üncü maddesinde, Gelirlerden Alacaklar Hesabı veya Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabında kayıtlı tutarlardan içinde bulunulan mali yılsonunu geçmeyen bir süre ile tecil ve tehir edilen tutarların 122-Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabına borç, ilgisine göre 120-Gelirlerden Alacaklar Hesabı veya 121-Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabına alacak kaydedileceği;

167'nci maddesinde, Gelirlerden Alacaklar Hesabı veya Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı'nda kayıtlı tutarlardan bir yılı aşan süreyle tecil ve tehir edilenler 222-Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabına borç, ilgisine göre 120-Gelirlerden Alacaklar Hesabı veya 121-Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabına alacak kaydedileceği;

İfade edilmiştir.

www.balioglu.net

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinde anlaşılacağı üzere, daha önce tahakkuk etmiş olan alacağın tahsilatının ertelenmesi durumunda vadeye göre 122- Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı veya 222-Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabına borç kaydı ve ilgili hesaba alacak kaydı yapılarak söz konusu tahakkukun muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

İdarenin 2019 yılı muhasebe kayıtları incelendiğinde; aşağıdaki tabloda gösterildiği gibi, 122-Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı veya 222-Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı negatif bakiye verecek şekilde önce söz konusu hesaplardan çıkış işlemi yapıldığı; daha sonra belli dönemler itibari ile toplu olarak hesaba çıkış tutarı kadar giriş işlemleri gerçekleştirilerek tahakkuk kayıtlarının yapıldığı tespit edilmiştir.

Tablo 15: 122-Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabının Alacak Çalıştığı Yevmiyeleri Gösterir Liste

Yevmiye numarası	Tutar (TL)
14	402,17
26	614,47
37	303,79
58	3.589,13
93	1.569,96
142	799,91
208	577,74

265	1.679,85
297	707,34
335	862,47
336	77,66
361	684,05
399	1.421,49
450	545,28
504	1.345,24
549	538,16
590	2.087,78
592	144,06
620	3.158,51
662	2.786,87
693	5.283,49
739	7.341,48
781	10.905,70
782	328,05
Toplam	**47.754,65**
790 numaralı yevmiye ile 122 no.lu hesaba 47.754,65 TL'lik borç kaydı yapılmıştır.	

Yukarıda yer verilen örnek tabloda gösterildiği gibi yıl içerisinde söz konusu kayıtlar sürekli devam etmiş, hesap negatif bakiye verecek şekilde çalıştırılmış ve belli dönemlerde denkleştirme kayıtları yapılmıştır.

www.balioglu.net

Söz konusu durum 222-Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı içinde geçerlidir. Örneğin; 265 numaralı yevmiye ile bahse konu hesaptan 294,47 TL'lik çıkış işlemi gerçekleştirilmiş, hesap negatif bakiye vermiş ve 790 numaralı yevmiye ile hesabın borcuna 294,47 TL'lik giriş yapılmıştır.

Özetle; İdarece gerçekleştirilen muhasebe kayıtlarında, tahakkuk kayıtları yapılmadan tahsilat işlemlerinde ilgili hesaplar alacaklı çalıştırılmakta, doğal olarak önceden gerçekleşen tahakkuk kaydı olmadığından söz konusu hesaplar negatif bakiye vermektedir. Bir başka ifade ile tahsilat işlemi gerçekleştirildikten sonra tahakkuk kayıtları yapılmaktadır.

Kaldı ki, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 88'inci maddesinde, gelirlere ilişkin tahakkuk kayıtlarının vadesine göre öncelikle 120-Gelirlerden Alacaklar Hesabı veya 220-Gelirlerden Alacaklar Hesabına borç, 600-Gelirler Hesabına alacak şeklinde kaydedileceği belirtilmiştir. Söz konusu tahakkuk kaydı yapılmadan ve bahse konu tahakkuk kaydından sonra alacaklara ilişkin erteleme işlemi uygulanmadan 122-Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabı veya 222-Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar Hesabının kullanılması mümkün değildir.

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen, İdare tarafından; ilgili hesabın Yönetmelik hükümlerine uygun olarak kullanılması için gerekli çalışmaların başlatılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak mali tabloların gerçek durumu yansıtması adına tahakkuk kayıtları İdare tarafından ilgili mevzuat hükümleri ve yapılan açıklamalar doğrultusunda gerçekleştirilmeli ayrıca bulguda bahsedilen hesaplar amaçları doğrultusunda kullanılmalıdır.

BULGU 12: Peşin Yapılan Taşınmaz Satışlarında Hatalı Olarak Diğer Faaliyet Alacakları Hesabının Kullanılması

İdare tarafından peşin olarak yapılan taşınmaz satışlarının tamamında 127-Diğer Faaliyet Alacakları Hesabı önce borçlu daha sonra alacaklı çalıştırılmakta; akabinde, bu hesaba alacak kaydı yapılırken 102-Banka Hesabı'na borç kaydı yapılmaktadır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 127-Diğer Faaliyet Alacakları Hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 97'nci maddesinde, bu hesabın mahalli idarelere ait maddi duran varlıkların taksitli satılması durumunda ortaya çıkan alacaklar ile yukarıdaki hesapların kapsamına girmeyen ve bir yıl içerisinde tahsil edilmesi gereken diğer çeşitli faaliyet alacaklarının izlenmesi için kullanılacağı;

"Hesaba ilişkin işlemler" başlıklı 98'inci maddesinde, maddi duran varlıkların taksitli satılması durumunda ortaya çıkan alacaklar ile diğer faaliyet alacaklarından bir yıl veya faaliyet dönemi içinde tahsili gereken tutarlar bu hesaba, içinde bulunulan dönemi takip eden dönemlerde tahsili gereken tutarlar ise duran varlıklar ana hesap grubunda yer alan Diğer Faaliyet Alacakları Hesabına kaydedilerek izleneceği ve duran varlıklar ana hesap grubunda yer alan Diğer Faaliyet Alacakları Hesabında kayıtlı tutarlardan, dönem sonlarında vadesi bir yılın altına inenlerin bu hesaba aktarılacağı;

"Hesabın işleyişi" başlıklı 99'uncu maddesinde ise, maddi duran varlıkların taksitli satılması durumunda; satış bedelinden tahsilinde bütçeye gelir kaydedilmesi gereken tutarlardan bir yıl veya faaliyet dönemi içinde tahsili gerekenlerin bu hesaba, bir yıldan daha uzun bir süre içerisinde tahsili gerekenlerin 227-Diğer Faaliyet Alacakları Hesabına, satış bedeli ile net değeri arasındaki olumsuz farkın ve mevzuatı gereğince diğer kamu idarelerine ayrılması gereken payların 630-Giderler Hesabına, ayrılmış olan birikmiş amortisman tutarlarının 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç; maddi duran varlığın kayıtlı değerinin ilgili maddi

www.balioglu.net

duran varlık hesabına, satış bedeli ile net değeri arasındaki olumlu farkın 600-Gelirler Hesabına alacak kaydedileceği ve bu hesapta kayıtlı alacaklardan, nakden veya mahsuben yapılan tahsilatın bir taraftan bu hesaba alacak, 100-Kasa Hesabı veya 102-Banka Hesabı ya da ilgili diğer hesaplara borç; diğer taraftan 800-Bütçe Gelirleri Hesabına alacak, 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedileceği,

İfade edilmiştir.

İdarenin taşınmaz işlemlerinin incelenmesi neticesinde; 2019 yılında yapılan 53 adet arsa satış işleminin tamamında, satışların peşin olmasına rağmen, 127-Diğer Faaliyet Alacakları Hesabı'nın hatalı olarak satış tutarı kadar borçlu ve alacaklı çalıştırıldığı tespit edilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine göre söz konusu hesabın İdareye ait taşınmazların taksitle satılması durumunda kullanılması; peşin yapılan taşınmaz satış işlemlerinin ise, doğrudan 100-Kasa Hesabı veya 102-Banka Hesabına borç, ilgili maddi duran varlık hesabına alacak kaydedilerek muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

www.balioglu.net

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen, İdare tarafından, bulgu konusu tespit doğrultusunda gerekli düzeltmelerin yapılarak Yönetmelik'e uygun hareket edileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak söz konusu hesap Kamu İdaresince bulguda yapılan açıklamalar doğrultusunda kullanılmalıdır.

BULGU 13: Mevduat Faiz Gelirlerinin Muhasebeleştirilmesinde Gerekli Olmadığı Halde Bazı Hesapların Kullanılması

İdarece, vadeli mevduat hesaplarının işletilmesinden elde edilen faiz gelirlerinin muhasebeleştirilmesinde kullanılmaması gereken 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı kullanılmakta ve 102-Banka Hesabı, 800-Bütçe Gelirleri Hesabı ve 830-Bütçe Giderleri Hesabı ise hatalı kullanılmaktadır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 102-Bankalar Hesabına ilişkin "Hesabın işleyişi" başlıklı 57'nci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a/6) bendinde; muhasebe birimlerinin hesaplarının bulunduğu bankalarca tahakkuk ettirilerek banka hesabına aktarılan faiz tutarlarının bu hesaba, tevkifat tutarlarının 630-Giderler Hesabına borç, faiz tutarının içinde bulunulan aya ait kısmının 600-Gelirler Hesabına, geçmiş aylara ait kısmının 181-Gelir

Tahakkukları Hesabına alacak kaydedileceği, banka hesabına aktarılan tutarın tamamının aynı zamanda 805- Gelir Yansıtma Hesabına borç, 800- Bütçe Gelirleri Hesabına alacak kaydedileceği ifade edilmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere; elde edilen faiz gelirleri 600-Gelirler Hesabına brüt tutar üzerinden kaydedilmeli, faiz gelirine ilişkin yapılan stopaj ise 630-Giderler Hesabında izlenerek gelir ve gider tutarları bütçe hesapları ile ilişkilendirilmelidir.

İdare uygulamasında, mevduat faiz gelirleri brüt tutar üzerinden 102-Banka Hesabına kaydedilmekte, daha sonra faiz gelirine ilişkin olarak kesilen vergi bir başka yevmiyede 630-Giderler Hesabının borcuna ve 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabına kaydedilmektedir. Söz konusu hususa ilişkin olarak 1276,1278 ve 1307 numaralı yevmiyeler örnek mahiyetinde aşağıdaki tabloda sunulmuştur:

Tablo 16: Mevduat Faiz Gelirlerinin Hatalı Muhasebeleştirilmesine İlişkin Örnek

Yevmiye Numarası	Hesap Kodu	Borç (TL)	Alacak (TL)	Açıklama
1276	102	20.618,53	0,00	Otopark Hesabı Faiz Geliri
	600	0,00	20.618,53	Otopark Hesabı Faiz Geliri
	800	0,00	20.618,53	Otopark Hesabı Faiz Geliri
	805	20.618,53	0,00	Otopark Hesabı Faiz Geliri
1278	630	3.092,77	0,00	Otopark Hesabı Faiz Geliri Gelir Vergisi Kesintisi
	103	0,00	3.092,77	Otopark Hesabı Faiz Geliri Gelir Vergisi Kesintisi
	830	3.092,77	0,00	Otopark Hesabı Faiz Geliri Gelir Vergisi Kesintisi
	835	0,00	3.092,77	Otopark Hesabı Faiz Geliri Gelir Vergisi Kesintisi
	900	0,00	3.092,77	Otopark Hesabı Faiz Geliri Gelir Vergisi Kesintisi
	905	3.092,77	0,00	Otopark Hesabı Faiz Geliri Gelir Vergisi Kesintisi
1307	102		3.092,77	Banka Devir İşlemi
	103	3.092,77		Banka Devir İşlemi

Yukarıdaki tablodan görüleceği üzere; 1276 numaralı yevmiye kaydında 102-Banka Hesabı'na net 17.525,76 TL kaydedilmesi gerekirken brüt 20.618,53 TL'lik borç kaydı yapılmıştır. 1278 numaralı yevmiye kaydında ise vergi kesintisi tutarı 3.092,77 TL giderleştirilmiş ve 103-Verilen Çekler ve Ödeme Emirleri Hesabı da söz konusu tutar kadar alacaklı çalıştırılmıştır. Daha sonra 1307 numaralı yevmiye ile 102-Banka Hesabından tekrar 3.092,77 TL'lik çıkış yapılmıştır. Ayrıca olması gereken muhasebe kaydında çalıştırılmaması gereken 830-Bütçe Giderleri Hesabının borcuna 3.092,77 TL'lik kayıt yapılmış ve 800-Bütçe

www.balioglu.net

Gelirleri Hesabına 17.525,76 TL'lik alacak kaydı yapılması gerekirken 20.618,53 TL'lik kayıt yapılmıştır.

İdarece, mevduat faiz gelirlerinin tamamının muhasebeleştirilmesi yukarda yer verilen örnek minvalinde gerçekleştirilmiştir. Mevduat faiz gelirlerine ilişkin olarak yapılması gereken kayıt aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 17: Mevduat Faiz Gelirlerine İlişkin Olarak Yapılması Gereken Kaydı Gösterir Örnek

Hesap Kodu	Borç (TL)	Alacak (TL)	Açıklama
102	17.525,76	0,00	Otopark Hesabı Faiz Geliri
630	3.092,77	0,00	Otopark Hesabı Faiz Geliri Gelir Vergisi Kesintisi
600	0,00	20.618,53	Otopark Hesabı Faiz Geliri
800	0,00	17.525,76	Otopark Hesabı Faiz Geliri
805	17.525,76	0,00	Otopark Hesabı Faiz Geliri

Tablodan görüleceği üzere tek bir yevmiye kaydında hem mevduat faiz gelirinin hem de söz konusu faiz geliri üzerinden kesilen gelir vergisinin muhasebeleştirilmesi yapılmıştır. Söz konusu kayıtta ayrıca bütçe gelirlerine net tutar kaydedilmiş olup ayrıca bütçe giderleri hesabı çalıştırılmamıştır.

www.balioglu.net

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen, İdare tarafından gerekli düzeltmelerin yapıldığı ifade edilmiştir. Ancak yapılan düzeltme 2020 yılında gerçekleştirilmiştir.

2019 yılında İdarece yapılan hatalı muhasebe kaydı neticesinde 800-Bütçe Gelirleri Hesabı ile 830-Bütçe Giderleri Hesabında 3.092,77 TL'lik fazla bilgi oluşmuştur.

BULGU 14: Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisi ile Yangın Sigorta Vergisinin Tahakkuk Kaydı Yapılmadan Tahsilat Kaydının Yapılması

İdarece, elektrik ve havagazı tüketim vergisi ile yangın sigorta vergisi beyannamelerinin tahakkuk kaydı yapılmamaktadır.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 39'uncu ve 44'üncü maddelerinde ilgili mükelleflerin tahsil ettikleri vergiyi, tahsil tarihini takip eden ayın 20'nci günü akşamına kadar belediyeye bir beyanname ile bildirmeye ve vergiyi aynı sürede ödemeye mecbur oldukları belirtilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Kayıt zamanı" başlıklı 50'nci maddesine göre, bir ekonomik değer yaratıldığında, başka bir şekle dönüştürüldüğünde, mübadeleye konu edildiğinde, el değiştirdiğinde veya yok olduğunda muhasebeleştirilir. Bütün mali işlemlerin muhasebeleştirilmesi ve her muhasebe kaydının belgeye dayanması gerekmektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 120-Gelirlerden Alacaklar Hesabının niteliğini açıklayan 86'ncı maddesinde; bu hesabın, mevzuatı gereğince tahakkuk ettirilen faaliyet alacakları ile duran varlıklar ana hesap grubu içerisindeki gelirlerden alacaklar hesabında kayıtlı tutarlardan, dönem sonunda vadesi bir yılın altına inenler ve bunlardan yapılan tahsilât ve terkinlerin izlenmesi için kullanılacağı ifade edilmiştir.

Söz konusu Yönetmelik'in 120-Gelirlerden Alacaklar Hesabına ilişkin işlemleri düzenleyen 87'nci maddesinde ise, ilgili servislerce tahakkuk bordroları ile ya da tahakkuk fişleri ile muhasebe birimine bildirilen gelirlerden alacak tahakkuklarının, düzenlenecek muhasebe işlem fişiyle ilgili hesaplara alınarak tahakkuk kayıtlarının yapılacağı belirtilmiştir.

www.balioglu.net

Yukarıdaki mevzuat hükümlerine göre; elektrik ve havagazı tüketim vergisi ile yangın sigorta vergisi beyana dayalı bir vergi olup, muhasebe birimleri tarafından alınan beyannameler üzerine tahakkuk kayıtlarının zamanında yapılması ve mükelleflerin yaptığı ödemeler üzerine de söz konusu tutarların tahakkuk kayıtlarından düşülmesi gerekmektedir.

İdarenin muhasebe kayıtları incelendiğinde; 31.12.2019 tarihi itibariyle 1.777.635,11 TL elektrik ve havagazı tüketim vergisi ve 44.985,19 TL yangın sigorta vergisi tahsil edildiği halde, 120-Gelirlerden Alacaklar Hesabına söz konusu vergilerin tahakkuk kayıtlarının yapılmadığı görülmüştür.

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen, İdare tarafından bulgu konusu tespit doğrultusunda gerekli çalışmaların başlatıldığı ve tahakkuk kayıtlarının yapılmasının sağlanacağı ifade edilmiştir.

Elektrik ve havagazı tüketim vergisi ile yangın sigorta vergisi beyana dayalı vergiler olup, muhasebe birimleri tarafından alınan beyannameler üzerine zamanında tahakkuk kayıtlarının yapılması gerekmektedir.

BULGU 15: Yıllar İtibarıyla Gelir Tahakkuklarının Tahsilat Takibinin Yapılmaması

İdarenin gelir kalemlerinin tahakkuk tahsilât oranları düşük düzeyde kalmış ve toplam tahakkuk tutarının önemli bir kısmı gelecek yıla devredilerek tahsil edilememiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 38'inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde "belediyenin gelir ve alacaklarını takip ve tahsil etmek" belediye başkanının görev ve yetkileri arasında sayılmıştır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 60'ıncı maddesinin (e) bendinde ise, ilgili mevzuatı çerçevesinde idare gelirlerini tahakkuk ettirmek, gelir ve alacaklarının takip ve tahsil işlemlerini yürütmek mali hizmetler biriminin görevleri arasında sayılmış; mezkûr Kanun'un 61'inci maddesinde muhasebe yetkilisinin, gelirlerin ve alacakların tahsili, giderlerin hak sahiplerine ödenmesi, para ve parayla ifade edilebilen değerler ile emanetlerin alınması, saklanması, ilgililere verilmesi, gönderilmesi ve diğer tüm malî işlemlerin kayıtlarının yapılması ve raporlanması ile muhasebe kayıtlarının usulüne uygun, saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasından sorumlu olduğu belirtilmiştir.

www.balioglu.net

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un, 37'nci maddesinde; amme alacaklarının hususi kanunlarında belli edilen zamanlarda ödeneceği, hususi kanunlarında ödeme zamanı tespit edilmemiş amme alacaklarının ise Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirtilecek usule göre yapılacak tebliğden itibaren bir ay içinde ödeneceği, 55'inci maddesinin birinci fıkrasında, amme alacağını vadesinde ödemeyenlere, yedi gün içinde borçlarını ödemeleri veya mal bildiriminde bulunmaları lüzumu bir "ödeme emri" ile tebliğ olunacağı düzenlenmiştir.

Belediyelerin tahakkuk tahsilat oranını artırabilmeleri için; Mali Hizmetler Müdürlüğünün borcunu ödemeyen kişiler hakkında borcun ödenmesi ve yasal işlemlerin başlatılabilmesi için ödeme emirlerini zamanında düzenleyip daha sonra bu borçluları Hukuk birimine havale etmesi gerekmektedir.

İdarenin hesap ve işlemleri incelendiğinde; İdarenin Gelir Kesin Hesap Cetvelini oluşturan gelir kalemlerinin tahakkuk tahsilât oranlarının düşük düzeyde kaldığı ve toplam tahakkuk tutarı olan 124.487.103,85 TL'den 38.332.654,62 TL'nin gelecek yıla devredilerek tahsil edilemediği tespit edilmiştir. Bütçe Gelir Kesin Hesap Cetvelinde önemli görülen ancak

tahakkuk/tahsilat oranı düşük kalarak gelecek yıla devreden bazı gelir kalemleri aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 18: Tahsilat Oranları Düşük Olan Gelir Kalemlerini Gösterir Liste

Açıklama	2018 Yılından Devreden Gelir Tahakkuku (TL)	Tahakkuk (TL)	Toplam Tahakkuk (TL)	Tahsilat (TL)	Net Tahsilat (TL)	Kalan (Devreden Tahakkuk) (TL)	Tahsil Oranı %
Bina Vergisi	4.179.001,39	4.213.767,19	8.392.768,58	1.471.006,60	1.471.006,60	6.921.761,98	17,53
Arsa Vergisi	2.076.895,69	1.728.690,04	3.805.585,73	300.750,52	300.750,52	3.504.835,21	7,90
Arazi Vergisi	201.101,51	95.007,67	296.109,18	9.633,27	9.633,27	286.475,91	3,25
Çevre Temizlik Vergisi	1.676.180,09	1.817.630,67	3.493.810,76	586.027,68	586.027,68	2.907.783,08	16,77
İlan ve Reklam Vergisi	1.509.375,93	1.155.584,60	2.664.960,53	122.940,61	122.940,61	2.542.019,92	4,61
Toplam	**9.642.554,61**	**9.010.680,17**	**18.653.234,78**	**2.490.358,68**	**2.490.358,68**	**16.162.876,10**	**13,35**

Yukarıda yer alan tabloda görüleceği üzere, İdarenin 2019 yılı sonu itibariyle bazı gelir kalemlerinde tahakkuk tahsilat oranı düşük kalmıştır.

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen, İdare tarafından, tahsilat tutarlarının artırılabilmesi adına yapılan çalışmaların tahsilatları yeterli düzeyde artırmadığı, icra işlemlerinin başlatılmamasının tahsilatın yeterli düzeyde gerçekleşmesine engel olduğu, bu konuda gerekli çalışmaların başlatılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak tahsilat oranının düşük gerçekleşmesi tahsil ve takip hususunda yeterli özenin gösterilmesini ve yukarıda yer alan mezkûr mevzuat hükümlerine uygun hareket edilmesini gerektirmektedir.

BULGU 16: Belediye Sınırları ve Mücavir Alanlar İçinde Faaliyet Gösteren İş Yeri Sayısıyla İlan ve Reklam Vergisi ile Çevre Temizlik Vergisi Mükellefi Sayıları Arasında Önemli Düzeyde Fark Olması

a) İdareden ruhsat alma zorunluluğu bulunmayan işyerlerine ilan ve reklam vergisi ile çevre temizlik vergisi mükellefiyetinin kurulmaması

İşyeri açma ve çalışma ruhsatından muaf olan iş yerlerine ilan ve reklam vergisi ile çevre temizlik vergisi mükellefiyeti kurulmamakta, dolayısıyla söz konusu iş yerlerinden bu vergiler tahsil edilmemektedir.

www.balioglu.net

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 12'nci maddesinde belediye sınırları ile mücavir alanları içinde yapılan her türlü ilan ve reklamın, ilan ve reklam vergisine tabi olduğu hüküm altına alınmıştır.

Kanun'un 16'ncı maddesinde ise, vergiye tabi ilan ve reklamlarda, ilan ve reklam işinin mükellefçe yapılması halinde, ilan veya reklam işinin yapılmasından önce mükellef tarafından; ilan ve reklam işinin bu işi mutad meslek olarak ifa edenler tarafından yapılması halinde, ilan ve reklam işini yapanlarca ilan veya reklamın yapıldığı ayı takip eden ayın 20'nci günü akşamına kadar verilecek beyanname üzerine, bu verginin tarh ve tahakkuk ettirileceği düzenlenmiştir.

Mezkûr Kanun'un "Çevre temizlik vergisi" başlıklı mükerrer 44'üncü maddesinde, belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde bulunan ve belediyelerin çevre temizlik hizmetlerinden yararlanan konut, iş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binalar çevre temizlik vergisine tabi olduğu, iş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binalara ait tahakkuk eden çevre temizlik vergisinin her yıl emlak vergisinin taksit sürelerinde ödeneceği ifade edilmiştir.

www.balioglu.net

Diğer yandan 3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun'un 2'nci maddesinde avukatlık büroları, serbest muhasebeci ve mali müşavirlik hizmeti veren işyerleri, tabipler, noterler, mimar ve mühendisler gibi bazı meslek grupları işyeri açma ve çalışma ruhsatı almaktan muaf tutulmuştur.

İş yerlerine çevre ve temizlik vergisi mükellefiyetleri, Belediyeye iş yeri açma ve çalışma ruhsatı almak için başvuruda bulunduklarında oluşturulmaktadır. Yukarıda bahsi geçen ve iş yeri açma ve çalışma ruhsatından muaf olan iş yerleri için ise, çevre ve temizlik vergisi ile ilan ve reklam vergisi mükellefiyeti kendileri başvurduğu durumlar haricinde oluşturulamamaktadır.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde faaliyet gösteren 3572 sayılı Kanun'un 2'nci maddesi kapsamındaki iş yerleri için ilan ve reklam vergisi ile çevre ve temizlik vergisi mükellefiyeti kurulmadığı; bu nedenle, belirtilen iş yerlerinden söz konusu vergilerin tahsil edilemediği tespit edilmiştir.

Iğdır Belediyesi sınırları içerisindeki işyeri açma ve çalışma ruhsatından muaf iş yerleri üzerinden yapılan örneklem çalışmasına ilişkin tablo aşağıdadır:

Tablo 19: 3572 sayılı Kanun'un 2'nci maddesi Kapsamındaki İş Yerlerinin İlan ve Reklam ile Çevre ve Temizlik Vergisi Beyanname Verme Durumunu Gösterir Örneklem Çalışması

Faaliyet Konusu	Toplam Mükellef Sayısı	Seçilen Örneklem Mükellef Sayısı	İlan ve Reklam Beyannamesi Verenlerin Sayısı	Çevre ve Temizlik Vergisi Beyannamesi Verenlerin Sayısı
Hukuk Danışmanlığı ve Temsil Faaliyetleri (Avukatlık Faaliyetleri)	84	10	0	0
Mali Müşavirlik Hizmetleri	12	8	0	1
Mimarlık Faaliyetleri ve Mimari Danışmanlık Faaliyetleri	12	8	1	1
Özel Muayenehanelerde Sağlanan Diş Hekimliği Uygulama Faaliyetleri	9	9	4	5

** 2020 yılında mükellefiyeti başlayanlar örnekleme dâhil edilememiştir.*

Yukarıdaki tablodan görüleceği üzere işyeri açma ve çalışma ruhsatından muaf olan iş yerlerinin büyük bir kısmına ilan ve reklam vergisi ile çevre ve temizlik vergisi mükellefiyeti oluşturulmamıştır.

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen, İdare tarafından konu ile ilgili olarak gerekli çalışmaların başlatıldığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak belediyenin öz gelirlerinden olan söz konusu vergilerin tahakkuk ve tahsilat oranın yükseltilmesi ve vergi bilincinin oluşturulması adına gerekli çalışmaların yapılarak tarh ve tahakkukların mevzuata uygun olarak gerçekleştirilmesi gerektiği düşünülmektedir.

b) Belediye sınırları ve mücavir alanlar içerisinde faaliyet gösteren iş yerlerine ilan ve reklam vergisi ile çevre temizlik vergisi tahakkukunun yapılmaması

Belediye sınırları ve mücavir alanlar içerisinde işyeri açma ve çalışma ruhsatı alan iş yerleri ile ilan ve reklam vergisi ile çevre temizlik vergisi tahakkuk ve tahsilatı yapılan iş yeri sayısı arasında, söz konusu vergiler aleyhine önemli düzeyde fark bulunmaktadır.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 12'nci maddesinde, belediye sınırları ile mücavir alanları içinde yapılan her türlü ilan ve reklamın, ilan ve reklam vergisine tabi olduğu, Kanun'un 13'üncü maddesinde, ilan ve reklam vergisinin mükellefi ve sorumlusunun ilan ve reklamı kendi adına yapan veya yaptıran gerçek veya tüzelkişiler olduğu, Kanun'un 16'ncı maddesinde ise, ilan ve reklam işinin mükellefçe yapılması halinde, ilan veya reklam işinin

www.balioglu.net

yapılmasından önce mükellef tarafından; ilan ve reklam işinin bu işi mutad meslek olarak ifa edenler tarafından yapılması halinde, ilan ve reklam işini yapanlarca ilan veya reklamın yapıldığı ayı takip eden ayın 20'nci günü akşamına kadar verilecek beyanname üzerine, bu verginin tarh ve tahakkuk ettirileceği düzenlenmiştir.

Mezkûr Kanun'un "Çevre temizlik vergisi" başlıklı mükerrer 44'üncü maddesinde, belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde bulunan ve belediyelerin çevre temizlik hizmetlerinden yararlanan konut, iş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binalar çevre temizlik vergisine tabi olduğu, iş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binalara ait tahakkuk eden çevre temizlik vergisinin her yıl emlak vergisinin taksit sürelerinde ödeneceği ifade edilmiştir.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; İdarenin veri tabanı kayıtlarına göre mükellef oranlarının çok düşük olduğu görülmüş ve söz konusu bilgiyi daha somut hale getirebilmek adına Iğdır Belediyesi sınırları içerisinde yer alan ve konumu itibari ile kafe ve restorant tarzı işletmelerin yoğun olduğu Vali Konağı Caddesi örneklem olarak seçilmiştir. Söz konusu caddede faaliyet gösteren işletmelerden rastgele seçilen toplam 17 adet işletmenin 2019 yılı ilan ve reklam vergisi beyannamesi ile çevre temizlik vergisi beyannamesinin olup olmadığı sorgulanmıştır. Söz konusu 17 işletmeden 10'unun çevre ve temizlik vergisi beyannamesinin, 12'sinin ise ilan ve reklam vergisi beyannamesinin olmadığı tespit edilmiştir.

www.balioglu.net

Aşağıdaki tabloda Belediye sınırları içerisinde faaliyet gösteren toplam iş yeri sayısı, ilan ve reklam ve vergisi mükellefi sayısı ile çevre ve temizlik vergisi mükellefi sayısına yer verilmiştir.

Tablo 20: Toplam İş yeri Sayısı, İlan ve Reklam Vergisi Mükellefi Sayısı ile Çevre ve Temizlik Mükellefi Sayısı Hakkında İcmal

Belediye Sınırları İçerisindeki Faal İşyeri Mükellef Sayısı	İlan ve Reklam Vergisi Mükellef Sayısı	Çevre ve Temizlik Vergisi Mükellefi Sayısı	İlan ve Reklam Vergisi Mükellef Oranı	Çevre ve Temizlik Vergisi Mükellef Oranı
7871	1281	1805	%16,27	%22,93

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen, İdare tarafından konu ile ilgili olarak gerekli çalışmaların başlatıldığı ifade edilmiştir.

Yukarıda da belirtildiği üzere, İdarenin öz gelirlerinin büyük kısmı tarh ve tahakkuk ettirilememektedir. Söz konusu durumun önüne geçebilmek adına, mükellefiyet tespitine yönelik çalışmaların tamamlanarak vergilerin tarh ve tahakkuklarının mevzuata uygun olarak gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

BULGU 17: Bazı İş yerleri İçin Eğlence Vergisi Mükellefiyeti Kurulmaması

Belediye sınırları ile mücavir alanlar içinde eğlence vergisinin konusuna giren faaliyetleri yürüten işletmelere eğlence vergisi tahakkuk ettirilmemekte ve dolayısıyla söz konusu vergi tahsil edilmemektedir.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 17'nci maddesinde aynen; bu Kanun'un 21'inci maddesinde belirtilen ve belediye sınırları ile mücavir alanlar içinde yer alan eğlence işletmelerinin faaliyetlerinin eğlence vergisine tabi olduğu ifade edilmiştir.

Kanun'un 18'inci maddesinde; verginin mükellefinin eğlence yerlerini işleten gerçek veya tüzel kişiler olduğu, "İstisna ve muaflıklar" başlıklı 19'uncu maddesinde ise hangi eğlence faaliyetlerinden eğlence vergisinin alınmayacağı belirtilmiştir.

www.balioglu.net

Kanun'un "Matrah" başlıklı 20'inci maddesinde biletle girilen yerlerde, eğlence vergisi hariç olmak üzere bilet bedeli olarak sağlanan gayri safi hasılatın verginin matrahını oluşturacağı hüküm altına alınmıştır. Bu maddenin 3'üncü bendinde ise; "…*Biletle girilmesi zorunlu olmayan bar, pavyon, gazino, gece kulübü, taverna, diskotek, kabare, dansing, bilardo ve masa futbolu salonları gibi eğlence yerlerinde işin mahiyetine göre çalışılan her gün için bu Kanunun 96 ncı maddesine göre tespit edilen miktardır."* denilerek, madde metninde sayılan yerler için eğlence vergisinin matrahı belirlenmiş olup "Nispet ve miktar" başlıklı 21'inci maddesinde ise biletle girilmesi zorunlu olmayan eğlence yerlerinin faaliyetlerinin eğlence vergisine tabi olduğu ifade edilmiştir.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde belediye sınırları içerisinde faaliyet gösteren ve faaliyetleri eğlence vergisinin konusuna giren oyun salonu, canlı müzik, bilardo salonu ve play-station salonu vb. yerlere eğlence vergisi mükellefiyetinin tesis edilmediği; ayrıca belediye sınırları içerisinde biletle girilen 1 adet sinema olduğu; ancak, söz konusu işletmeler için eğlence vergisi mükellefiyeti tesis edilmediği, dolayısıyla tahakkuk ve tahsil işlemlerinin yapılmadığı tespit edilmiştir.

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen, İdare tarafından konu ile ilgili olarak gerekli çalışmaların başlatıldığı ifade edilmiştir.

İdarenin yasal düzenlemede belirtilen vergi gelirlerini toplayabilmesi için, söz konusu işletmeler için eğlence vergisi mükellefiyeti tesis edilerek tahakkuk ve tahsil işlemlerinin gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

BULGU 18: Bazı İşletmelerin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmaksızın Faaliyette Bulunması ve Buna Bağlı Olarak İşyeri Açma İzni Harcının Tahsil Edilmemiş Olması

Belediye sınırları içerisinde işyeri açma ve çalışma ruhsatı olmadan faaliyet yürüten işletmeler bulunmaktadır.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "İşyeri Açma İzni Harcı" başlıklı 81'inci maddesinde; belediye sınırları veya mücavir alanlar içinde bir iş yerinin açılmasının "İşyeri Açma İzni Harcına" tâbi olduğu belirtilmiştir.

www.balioglu.net

Diğer yandan, 10.08.2005 tarihli ve 25902 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'e göre belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde bu Yönetmelik kapsamında faaliyet gösterecek işletmelerin ilgili belediyeden işyeri açma ve çalışma ruhsatı almış olması gerekmektedir.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi kapsamında olmak üzere; işyerlerine ilişkin olarak Belediye sınırları içerisinde yer alan faal mükellef listesi resmi yazı ile Iğdır Vergi Dairesi Müdürlüğünden temin edilmiş olup söz konusu listede, belediyeden ruhsat alma zorunluluğu bulunmayan hukuk danışmanlığı ve mali müşavirlik gibi hizmetleri yürütenler hariç, 7.718 adet işyeri bulunduğu; Zabıta Müdürlüğünden alınan verilere göre, İdarenin yetki ve görev sınırları içerisinde 31.12.2019 tarihi itibariyle 1.487 adet işyeri açma ve çalışma ruhsatı verildiği; buna bağlı olarak da Belediyenin, işyeri açma izni harcı geliri kaybına uğradığı tespit edilmiştir.

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen, İdare tarafından konu ile ilgili gerekli çalışmaların başlatıldığı ifade edilmiştir.

Belediyenin yetki ve görev alanındaki işletmelerin işyeri açma ve çalışma ruhsatlarının bulunup bulunmadığının takibinin sağlanması ve buna bağlı olarak da işyeri açma izni harcının zamanında tahsil edilmesi gerekmektedir.

BULGU 19: İmar Barışı Kapsamında Yapı Kayıt Belgesi Alan Bina Malikleri İçin Emlak Vergisi Mükellefiyeti Kurulmaması

İdarece İmar barışı kapsamında yapı kayıt belgesi alan bazı bina sahiplerine emlak vergisi mükellefiyeti tesis ettirilmemektedir.

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun 3'üncü maddesinde bina vergisi mükelleflerinin tanımı yapılmıştır. Bu tanımlara göre binalarda malik, varsa intifa hakkı sahibi, her ikisi de yoksa binayı malik gibi tasarruf edenler bu verginin mükellefi olarak tanımlanmışlardır.

Adı geçen Kanun'un 9'uncu maddesinin (1) numaralı fıkrasında;

"Bina vergisi mükellefiyeti;

a) 33 üncü maddenin (1) ilâ (7) numaralı fıkralarında yazılı vergi değerini tadil eden sebeplerin doğması halinde bu değişikliklerin vuku bulduğu tarihi, aynı maddenin (8) numaralı fıkrasında yazılı halde ise bu duruma bağlı olarak takdir işleminin yapıldığı tarihi,

b) Dört yılda bir yapılan takdir işlemlerinde takdir işleminin yapıldığı tarihi,

c) Muafiyetin sukut ettiği tarihi,

Takip eden bütçe yılından itibaren başlar.

..." denilerek, mükellefiyetin başlangıç tarihleri hüküm altına alınmıştır.

Yukarıdaki maddede atıf yapılan 33'üncü maddede ise vergi değerini tadil eden sebepler sıralanmış olup, Kanun'un "Bildirim verme ve süresi" başlıklı 23'üncü maddesinde vergi değerini tadil eden nedenlerin bulunması halinde mükelleflere emlak vergisi bildiriminde bulunma zorunluluğu getirilmiştir. Madde hükmünde;

"a) Yeni inşa edilen binalar için, inşaatın sona erdiği veya inşaatın sona ermesinden evvel kısmen kullanılmaya başlanmış ise her kısmın kullanılmasına başlandığı bütçe yılı içerisinde,

www.balioglu.net

b) Bu Kanunun 33 üncü maddesinde (8 numaralı fıkra hariç) yazılı vergi değerini tadil eden sebeplerin doğması halinde, değişikliğin vuku bulduğu bütçe yılı içerisinde,

Emlâkın bulunduğu yerdeki ilgili belediyeye verilir." denilmiştir.

Mezkûr Kanun'un 32'nci maddesinde ise bildirim verilmemesi halinde, verginin idarece tarh edileceği ifade edilmiştir.

Yukarıda yer alan yasal düzenlemelerden de anlaşılacağı üzere, vergi değerini tadil eden sebeplerin varlığı halinde binanın maliki, varsa intifa hakkı sahibi, her ikisi de yoksa binayı malik gibi tasarruf edenler tarafından Kanun'da öngörülen süreler içerisinde bildirimde bulunulması, bu bildirim üzerine İdare tarafından gerekli işlemlerin yapılarak emlak vergisi mükellefiyeti tesis edilmesi gerekmektedir.

Diğer yandan afet risklerine hazırlık kapsamında ruhsatsız veya ruhsat ve eklerine aykırı yapıların kayıt altına alınması ve imar barışının sağlanması amacıyla 3194 sayılı İmar Kanunu'na eklenen Geçici 16'ncı madde ile 31.12.2017 tarihinden önce yapılmış yapılar için Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve yetkilendireceği kurum ve kuruluşlara 31.10.2018 tarihine kadar başvurulması, bu maddedeki şartların yerine getirilmesi ve 31.12.2018 tarihine kadar kayıt bedelinin ödenmesi halinde Yapı Kayıt Belgesi verilebileceği hüküm altına alınmıştır. Maddede ayrıca başvuru ve ödeme süresinin bir yıla kadar uzatılabileceği belirtilmiştir. Bu hükme istinaden 01.07.2019 tarihli ve 30818 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1267 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile başvuru süresi 15.06.2019 tarihine, ödeme süresi ise 31.12.2019 tarihine kadar uzatılmıştır.

Ayrıca İmar Kanunu'nun geçici 16'ncı maddesinde dayanılarak hazırlanan Yapı Kayıt Belgesi Verilmesine İlişkin Usul ve Esaslar 06.06.2018 tarihli ve 30443 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Usul ve Esaslar'ın "Yapı kayıt belgesinin kullanım yerleri" başlıklı 6'ncı maddesi ile yapı kayıt belgesi verilen yapıların maliklerine bu belgenin bir örneğini belediye ve mücavir alan sınırları içinde ilgili belediyesine, bu sınırlar dışında il özel idaresine verme zorunluluğu getirilmiştir.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; Belediye sınırları içerisindeki yapılar için düzenlenen ve İdareye teslim edilen yapı kayıt belgeleri ile emlak servisindeki mükellef bilgileri karşılaştırılmış olup yapı kayıt belgesi düzenlenen ancak emlak vergisi mükellefiyeti tesis edilmeyen 718 adet mükellefin olduğu tespit edilmiştir.

www.balioglu.net

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen, İdare tarafından; bulgu konusu tespit sonrasında gerekli çalışmaların başlatılabilmesi adına ilgili birimlerin uyarıldığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, yapı kayıt belgesi alarak 31.12.2017 tarihinden önce söz konusu taşınmazları kullandıklarını belgeleyen hak sahiplerine, emlak vergisi bildiriminde bulunmadıklarından, 1319 sayılı Kanun'un 32'nci maddesi uyarınca İdarece emlak vergisi mükellefiyeti tesis edilmesi gerekmektedir.

BULGU 20: Ulusal Bayram Gününde Çalışan İşyerlerinden Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcı Alınmaması

2019 yılında ulusal bayram gününde faaliyet gösteren işyerleri olmasına rağmen tatil günlerinde çalışma ruhsatı harcı tahsil edilmemektedir.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 58'inci maddesinde, ulusal bayram günlerinde çalışmaları belediyelerce izne bağlı işyerlerine ruhsat verilmesinin, Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcına tabi olduğu ifade edilmiştir.

www.balioglu.net

2429 sayılı Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanun'un 1'nci maddesine göre, 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı ulusal bayramdır. Bayram, 28 Ekim günü saat 13.00'ten itibaren başlar ve 29 Ekim günü devam eder.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; İdarece, ulusal bayram günlerinde çalışan iş yerlerinin tespitine ve söz konusu günlerde çalışan/çalışmak isteyen iş yerlerinden tatil günlerinde çalışma ruhsatı harcının tahsiline ilişkin herhangi bir çalışma yapılmadığı anlaşılmıştır.

Yukarıda yer alan denetim tespitine istinaden, İdare tarafından; ulusal bayramlarda faaliyette bulunacak işyerlerine İdareye başvuruda bulunmaları konusunda gerekli tebligatın yapılabilmesi amacıyla ilgili müdürlüğün bilgilendirildiği ifade edilmiştir

Sonuç olarak tatil günlerinde çalışma ruhsatı harcının mükellefi, ulusal bayram olan Cumhuriyet Bayramında çalışan işyerleri olup söz konusu günde faaliyet gösteren işyerlerinin tespiti yapılarak bu harcın tahsili sağlanmalıdır.

BULGU 21: Harcamalara Katılma Paylarının Sadece Yapı Ruhsatı Alan Maliklerden Tahsil Edilmesi

İdare tarafından 2019 yılı içerisinde tahsil edilen harcamalara katılma payları, mevzuatta öngörülen şekilde tahsil edilmemektedir.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 86,87 ve 88'inci maddelerinde yol, kanalizasyon ve su tesisleri harcamalarına katılma payları düzenlenmiş ve hangi hallerde harcamalara katılma paylarının alınacağı açıklanmıştır. İlgili maddelerde harcamalara katılım paylarının, adı geçen hizmetlerden yararlanan gayrimenkul sahiplerinden alınacağı belirtilmiştir.

Adı geçen Kanun'un "Payların hesaplanması" başlıklı 89'uncu maddesinde; harcamalara katılma paylarının, bir program dâhilinde veya istek üzerine doğrudan doğruya yapılan işlerde, bu hizmetler dolayısıyla yapılan giderlerin tamamı olduğu ifade edilmiş; maddenin devamında ise harcamalara katılma paylarının bina ve arsalarda vergi değerinin yüzde 2'sini geçemeyeceği hüküm altına alınmıştır.

www.balioglu.net

Kanun'un "Payların tahakkuk şekli" başlıklı 90'ıncı maddesinde; yol harcamalarına katılma payının, bu hizmetin yapıldığı yollardan faydalanan, su tesisleri ile kanalizasyon harcamalarına katılma paylarının ise hizmetten faydalanma şekillerine göre ilgili gayrimenkul sahipleri arasında ve 89'uncu maddeye göre hesaplanan katılma payları toplamının ilgili gayrimenkullerin vergi değerleri toplamına oranlanarak dağıtılması suretiyle hesaplanıp tahakkuk ettirileceği hüküm altına alınmıştır.

Kanun'un "Tahsil şekli" başlıklı 93'üncü maddesinde ise, harcamalara katılma paylarının, payların ilan veya tebliğ edildiği yılı takip eden yıldan itibaren iki yılda ve dört eşit taksitte, peşin ödemelerle tahakkuk tarihinden itibaren bir ay içinde tahsil edileceği kayıt altına alınmıştır.

Yukarıda yer alan düzenlemelerden anlaşılacağı üzere; harcamalara katılma payları, İdare tarafından sunulan yatırım eksenli kamu hizmetlerinin maliyetlerinin bir kısmının, bu hizmetlerden yararlananlardan karşılanması amacıyla alınmaktadır. Dolayısıyla harcamalara katılma paylarından bahsedilebilmesi için ön koşul, Kanun'un öngördüğü nitelikte kamu hizmetlerinin hayata geçirilmiş olmasıdır. Diğer yandan harcamalara katılma paylarının,

hizmetten yararlanan gayrimenkul sahipleri arasında oranlanarak dağıtılması ve bu şekilde hesaplanıp tahakkuk ve tahsilat işlemlerinin gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; katılma paylarının, İdare tarafından yapı ruhsatı verilmesinin koşullarından biri olarak, harcamalara katılma paylarını doğuracak herhangi bir hizmetin sunulup sunulmadığına bakılmaksızın inşaat sahiplerinden tahsil edildiği görülmüştür. Kaldı ki, 2019 yılı içerisinde İdare tarafından kanalizasyon ve su tesisleri harcamalarına katılma payını doğuracak nitelikte bir harcama da gerçekleştirilmemiştir.

Söz konusu uygulama neticesinde katılma payları her ne kadar İdarenin olağan bir gelir kalemine dönüşmüş olsa da, bu durum hem katılma paylarının Kanun'da öngörüldüğü şekilde tahsiline engel teşkil etmekte hem de yalnızca yapı ruhsatının verilmesi esnasında tahsil edildiği için hizmetten yararlanan gayrimenkul sahiplerinden değil, yalnızca inşaat sahibinden tahsil edilmesi sonucunu doğurmaktadır.

www.balioglu.net

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen, İdare tarafından İmar Müdürlüğü tarafından ruhsat verme işlemlerinin tamamlanmasını müteakip konu ile ilgili çalışmaların başlatılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak harcamalara katılma paylarının, Kanun'da öngörüldüğü şekilde yapılan hizmetler sonucunda ve hizmetten yararlanan tüm gayrimenkul sahipleri arasında tahakkuk ettirilerek tahsilinin sağlanması gerekmektedir.

BULGU 22: Hazineye Ait Taşınmazların Satış Bedellerinin Tahsil Edilen Kısmından Hesaplanan Belediye Payının Takibinin Yapılmaması

Belediye sınırları içindeki Hazineye ait taşınmazların satışından alınması gereken İdare payları takip edilmemektedir.

4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un "Taksitle ödeme, satış bedelinden pay verilmesi, belediyelere devir" başlıklı 5'inci maddesinde göre; Hazineye ait taşınmazların satışından elde edilen gelirlerin %10'u gecekondu fonu hesabına yatırılmak üzere ilgili belediyeye; ayrıca kalan kısmının %30'u da ilgili belediyeye, %10'u da varsa büyükşehir belediyesine aktarılmaktadır.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesinde; belediye sınırları içindeki Hazineye ait taşınmazların satışından alınması gereken payların takip edilmediği tespit edilmiştir. Şöyle ki; Iğdır Defterdarlığına gönderilen 03.02.2020 tarihli yazıya alınan cevaba göre; belediye sınırları içinde 2019 yılı içerisinde 17 adet Hazine taşınmazı satılmış, ilgili idarelerce toplam 402.000,00 TL tahsilat yapılmış, ancak Belediyeye herhangi bir pay gönderilmemiştir.

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen, İdare tarafından bulgu doğrultusunda gerekli işlemlerin yapılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, idare tarafından 4706 sayılı Kanun kapsamındaki taşınmaz satışlarının takibi ve buna bağlı olarak da İdare paylarının tahsili sağlanmalıdır.

BULGU 23: Yapı Denetim Hizmet Bedelinden Belediyeye Verilmesi Gereken Payların Alınmaması

İdareye, 2019 yılı içerisinde 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun gereği İl Muhasebe Müdürlüğü tarafından gönderilmesi gereken paylar gönderilmemiştir.

www.balioglu.net

4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun'un "Yapı denetimi hizmet sözleşmeleri" başlıklı 5'inci maddesine göre; Yapı denetimi hizmeti için yapı denetim kuruluşuna ödenecek hizmet bedeli, yapı denetimi hizmet sözleşmesinde belirtilir. Bu bedel, hizmet bedeline esas yapı yaklaşık maliyetinin %1,5'i kadardır. Yapı denetim hizmet bedeli, yapı denetim kuruluşlarının hizmet bedellerinin ödenmesinde kullanılmak üzere yapı sahibince il muhasebe birimlerinde açılacak emanet nitelikli hesaba yatırılır. Yatırılan tutarların %3'ü ruhsatı veren idarenin, %3'ü Bakanlık bünyesinde bulunan döner sermaye işletmesinin hesabına aktarılır.

Yukarıda yer alan düzenlemelerden de anlaşılacağı üzere, yapı sahipleri ile yapı denetim kuruluşları arasında akdedilen sözleşmelerde yer alan yapı denetim hizmet bedellerinden ruhsatı veren idarelere de pay verilmesi öngörülmüştür.

İdarenin gelir kesin hesap cetveli ile diğer mali tablolarının incelenmesinde; 4708 sayılı Kanun uyarınca yapı ruhsatı ve kullanma izin belgesi veren Iğdır Belediyesine İl Muhasebe Müdürlüğü tarafından "Yapı Denetimi Hizmet Bedelinden Ruhsat Veren İdare Payı" adı altında herhangi bir tutarın gönderilmediği tespit edilmiştir.

Söz konusu denetim tespitine binaen, idare tarafından; il muhasebe müdürlüğünün göndermesi gereken payları göndermediği, bu payların belediye borcundan dolayı

gönderilmediği, ilgili kurumun resmi yazısının belediyeye ulaşmadığı, ancak makbuzların belediye tarafından alındığı, payların 360 Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabında toplam borç olarak izlendiği, ancak detay kayıtların yapılmadığı, ilgili müdürlük uyarılarak detaylandırılmanın yapılmasının istendiği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, Belediye açısından önemli bir gelir kaynağı sayılabilecek söz konusu payın takip edilmesi gerekmektedir.

BULGU 24: Bütçe Emanetleri Hesabında Kayıtlı Olan Tutarlardan Zamanaşımına Uğrayanların Gelir Kaydedilmemesi

İdarece, 320-Bütçe Emanetleri Hesabında kayıtlı olup söz konusu kayıt işleminin yapıldığı mali yılı izleyen beşinci yılın sonuna kadar ilgililerine ödenmeyen tutarların gelir kaydedilmediği anlaşılmıştır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 248'inci maddesinde, 320-Bütçe Emanetleri Hesabının, mali yıl içerisinde veya sonunda ödeme emri belgesine bağlandığı halde, nakit yetersizliği veya diğer sebeplerle ilgililerine ödenemeyen tutarların izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

www.balioglu.net

Yönetmelik'in 249'uncu maddesinin (1) numaralı fıkrasının (c) bendinde ise, malın alındığı veya hizmetin yapıldığı malî yılı izleyen beşinci yılın sonuna kadar talep edilmeyen bütçe emanetlerinin bütçeye gelir kaydedileceği ve gelir kaydedilen tutarların, hak sahibine mahkeme kararı üzerine ödeneceği ifade edilmiştir.

Yönetmelik'in 320-Bütçe Emanetleri Hesabına ilişkin "Hesabın işleyişi" başlıklı 250'nci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (b) bendinin 3 numaralı alt bendinde ise, zamanaşımına uğraması veya herhangi bir nedenle gelir kaydedilmesi gereken tutarların 320-Bütçe Emanetleri Hesabına borç, 600-Gelirler Hesabına alacak; diğer taraftan 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç, 800-Bütçe Gelirleri Hesabına alacak kaydedileceği hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri bağlamında; İdarenin 2019 yılı açılış yevmiyesinde Bütçe Emanetleri Hesabının 320.06 detay kodunda yer alan (2014 yılına ait borçlar) ve 31.12.2019 tarihi itibari ile gelir kaydedilmeyen toplam 107.736,86 TL'lik tutara ilişkin olarak gerekli çalışmaların yapılarak söz konusu tutarın talep edilmeyen kısmının bütçeye gelir kaydedilmesi gerekmektedir.

Söz konusu denetim tespitine binaen, İdare tarafından; bulgu doğrultusunda gerekli düzeltmelerin yapılarak, gelir kaydedilmesi gereken tutarın muhasebe kayıtlarına alındığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, yapılan düzeltmeler 2020 yılında gerçekleştirilmiştir. İdarenin 2019 yılı açılış yevmiyesinde Bütçe Emanetleri Hesabının 320.06 detay kodunda yer alan ve 31.12.2019 tarihi itibari ile gelir kaydedilmeyen toplam tutar 107.736,86 TL'dir. 320-Bütçe Emanetleri Hesabında kayıtlı olup söz konusu kayıt işleminin yapıldığı mali yılı izleyen beşinci yılın sonuna kadar ilgililerine ödenmeyen tutarların gelir kaydedilmesi gerekmektedir.

BULGU 25: Avukatlık Vekâlet Ücretlerinden Gelir Kaydedilmesi Gereken Tutarlarının Emanet Hesaplarında Bekletilmesi

İdare lehine sonuçlanan dava ve icra takipleri nedeniyle elde edilen vekâlet ücretlerinden dağıtımı yapılmayan %5'lik kısım bütçeye gelir olarak kaydedilmeden emanet hesaplarında bekletilmektedir.

www.balioglu.net

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Avukatlık Ücretinin Dağıtımı" başlıklı 82'nci maddesinde belediye lehine sonuçlanan dava ve icra takipleri nedeniyle karşı taraftan tahsil olunan vekâlet ücretlerinin dağıtımı hakkında 1389 sayılı Devlet Davalarını İntaç Eden Avukat ve Saireye Verilecek Ücreti Vekâlet Hakkında Kanun'un kıyas yolu ile uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

659 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin "Yürürlükten kaldırılan ve uygulanmayacak hükümler ile atıflar" başlıklı 18'inci maddesinin (1) numaralı fıkrasında 1389 sayılı Kanun'un yürürlükten kaldırıldığı, diğer mevzuatta 1389 sayılı Kanun'a yapılan atıfların bu KHK'ye yapılmış sayılacağı belirtilmiştir.

Mezkûr KHK'nin "Davalardaki temsilin niteliği ve vekâlet ücretine hükmedilmesi ve dağıtımı" başlıklı 14'üncü maddesinin (2) numaralı fıkrasının (a) bendinde; vekâlet ücretinin %55'inin dava ve icra dosyasını takip eden hukuk birim amiri, hukuk müşaviri, muhakemat müdürü veya avukata, %40'ının ise dağıtımın yapıldığı yıl içerisinde altı aydan fazla süreyle hukuk biriminde fiilen görev yapmış olmak şartıyla, hukuk birim amiri, hukuk müşaviri, muhakemat müdürü ve avukatlara eşit olarak ödeneceği, (c) bendinde ise; dağıtımı yapılmayan %5'lik kısmın muhasebe birimince Hazineye gelir kaydedileceği ve ayrıca emanet hesabında

toplanan ve dağıtımı yapılamayan vekâlet ücretlerinin tahsilini takip eden üçüncü bütçe yılının sonunda gelir kaydedileceği hüküm altına alınmıştır.

Söz konusu KHK'nin 16'ncı maddesinde vekâlet ücretlerinin dağıtımına dair usullerin Cumhurbaşkanınca yürürlüğe konulan yönetmelikle düzenleneceği belirtilmiştir. (02.07.2018 tarihli ve 700 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'den önce: Maliye Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir).

Bu kapsamda Vekâlet Ücretlerinin Dağıtımına Dair Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik çıkarılmış ve 08.07.2012 tarihli ve 28347 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe konulmuştur.

Mezkûr Yönetmelik'in "Ödenecek vekâlet ücretinin limiti ve dağıtım şekli" başlıklı 6'ncı maddesinde yukarıda bahsedilen Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine paralel hükümlere yer verilmiş, (1) numaralı fıkrasının (c) bendinde ise toplanan vekâlet ücretlerinden dağıtımı yapılmayan %5'lik kısmın muhasebe birimince Hazineye gelir kaydedileceği ifade edilmiştir. Bu durumda, bahsi geçen düzenlemenin belediyeler için de kıyasen uygulanması gerektiği açıktır.

www.balioglu.net

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine göre, İdare lehine karara bağlanan ve tahsil edilen vekâlet ücretleri, bir emanet hesabında toplanacak, bu tutarın %5'i bütçeye gelir kaydedilecek, kalan %95'lik kısım ise 659 sayılı KHK'de belirtilen limitler dâhilinde vekâlet ücretini hak eden personele söz konusu emanet hesabından ödenecektir. Bunun yanında emanet hesabında toplanan ve dağıtımı yapılamayan vekâlet ücretleri de, tahsilini takip eden üçüncü bütçe yılının sonunda emanet hesaplarından çıkarılarak gelir kaydedilecektir.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; 2019 yılında İdare lehine sonuçlanan dava ve icra takipleri nedeniyle elde edilen vekâlet ücretlerinin dağıtımı yapılmayan %5'lik kısmının (6.362,82 TL) gelir olarak kaydedilmeden emanet hesaplarda bekletildiği tespit edilmiştir.

İdare lehine sonuçlanan dava ve icra takipleri nedeniyle hükme bağlanarak karşı taraftan tahsil olunan vekâlet ücretlerinin %95'inin mevzuatında belirtilen personele dağıtılması, geriye kalan %5'lik kısmın da muhasebe birimince bütçeye gelir kaydedilmesi gerekmektedir.

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen, İdare tarafından; bulgu doğrultusunda gerekli düzeltmelerin yapılarak, gelir kaydedilmesi gereken tutarın 2020 yılında muhasebe kayıtlarına alındığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, yapılan düzeltmeler 2020 yılında gerçekleştirilmiştir. 2019 yılında İdare lehine sonuçlanan dava ve icra takipleri nedeniyle elde edilen vekâlet ücretlerinin dağıtımı yapılmayan %5'lik kısmının gelir olarak kaydedilmemesi nedeniyle mezkur yıl itibariyle hatalı işlem tesis edilmiştir.

BULGU 26: Gerekli Şartları Taşımayan Kişilerin Belediye Şirketinde İşe Başlatılması

Güvenlik soruşturması sonucuna göre alınan komisyon kararı ile belediye şirketlerinde işçi statüsüne geçirilmeyen 11 kişi, başkanlık oluru ile belediye şirketinde işe başlatılmıştır.

375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin geçici 24'üncü maddesinde personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alım sözleşmeleri kapsamında yükleniciler tarafından 04.12.2017 tarihi itibarıyla çalıştırılmakta olanlardan 657 sayılı Kanun'un 48'inci maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinin (1), (4), (5), (6), (7) ve (8) numaralı alt bentlerinde belirtilen şartları taşıyanların belediye şirketinde istihdam edilebilmeleri mümkündür.

www.balioglu.net

Mezkûr KHK kapsamındaki geçiş işlemlerinin incelenmesi neticesinde; 657 sayılı Kanun'un 48'inci maddesi gereğince yapılan güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması sonucunda gelen bilgilerin değerlendirilmesinde, tespit komisyonu tarafından 20 kişinin belediye şirketinde istihdam edilmemelerine karar verildiği; daha sonra söz konusu 20 kişiden 9'unun İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğünün 04.04.2018 tarihli ve 93127266-902.99-7837 sayılı Genelgesi kapsamında, 11 kişinin ise Başkanlık Oluru ile belediye şirketinde tekrar işe başlatıldığı anlaşılmıştır.

"Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmet Alımı Sözleşmeleri Kapsamında Çalıştırılmakta Olan İşçilerin Sürekli İşçi Kadrolarına veya Mahalli İdare Şirketlerinde İşçi Statüsüne Geçirilmesine İlişkin 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Geçici 23 ve Geçici 24'üncü Maddelerinin Uygulanmasına Dair Usul ve Esaslar"ın 36'ncı maddesinde, tespit komisyonunun kararlarına karşı Valilik bünyesinde oluşturulacak "itiraz komisyonu"na başvurulabileceği bu komisyonun vereceği kararların ise kesin olduğu belirtilmektedir.

Söz konusu 11 kişi, itiraz komisyonun olumlu yönde bir kararı veya herhangi bir mahkeme kararı olmaksızın 30.03.2018 tarihinde Belediye Başkanı oluru ile belediye şirketinde işe başlatılmıştır. Bahse konu kişilerin herhangi bir mahkeme kararı veya itiraz komisyonu kararı olmaksızın Belediye şirketi bünyesinde işe başlatılabilmeleri mümkün görünmemektedir.

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen, İdare tarafından; 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin geçici 24'üncü maddesinde personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alım sözleşmeleri kapsamında yükleniciler tarafından 04.12.2017 tarihi itibariyle çalıştırılmakta olanlardan 657 sayılı Kanun'un 48'inci maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinin 1,4,5,6,7,8 numaralı alt bentlerinde belirtilen şartları taşıyanların belediye şirketinde istihdam edilebilmelerinin mümkün olduğu, söz konusu 11 kişi, itiraz komisyonun olumlu yönde bir kararı veya herhangi bir mahkeme kararı olmaksızın 30.03.2018 tarihinde Belediye Başkanının oluru ile belediye şirketinde işe başlatıldığı, herhangi bir mahkeme kararı veya tespit komisyonu kararı olmaksızın Belediye Başkanı oluru ile işe başlatılan kişilerin durumunun araştırılması için çalışma başlatılmış olduğu ve ortaya çıkacak duruma göre işlem tesis edileceği ifade edilmiştir.

www.balioglu.net

Sonuç olarak; güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması sonucunda gelen bilgilerin değerlendirilmesinde, tespit komisyonu tarafından belediye şirketinde istihdam edilmemelerine karar verilen kişilerin herhangi bir mahkeme kararı veya itiraz komisyonu kararı olmaksızın belediye şirketi bünyesinde çalıştırılabilmeleri mümkün görülmemektedir. Herhangi bir mahkeme kararı veya tespit komisyonu kararı olmaksızın Belediye Başkanı oluru ile işe başlatılan kişilerin durumunun araştırılması için bulguda bahsi geçen mevzuat kapsamında detaylı çalışma başlatılması ve bu çalışma sonucuna göre işlem tesis edilmesi hukuki ihtilafları önleyecektir.

BULGU 27: Belediye Şirketinden Personel İstihdam Edilmesinde Yaklaşık Maliyetin Hazırlanmaması ve Sözleşmenin Türü ile Bedelinin Belirtilmemesi

696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamında belediye şirketinden doğrudan alımla temin edilmeye başlanan personel için yaklaşık maliyet cetveli hazırlanmamış ve sözleşme yapılmasına rağmen sözleşmenin türü ile bedeli belirtilmemiştir.

696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile taşeron personelin Belediye Şirketlerinde kadroya geçirilmesi ve Belediyenin personel temininin şirketleri eliyle gördürülmesi düzenlenmiştir. Bu kapsamda 28.04.2018 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 2018/11608

sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile "İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Bağlı Kuruluşları ile Bunların Üyesi Olduğu Mahalli İdare Birliklerinin Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmetlerinin Gördürülmesine İlişkin Usul ve Esaslar" yürürlüğe konulmuştur.

Anılan Usul ve Esaslar'ın "Hizmetlerin gördürülmesi" başlıklı 6'ncı maddesinde göre; belediyeler ile bağlı kuruluşları personel çalıştırılmasına dayalı hizmetlerini 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22'nci maddesindeki limit ve şartlar ile 62'nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendindeki sınırlamalara tabi olmaksızın doğrudan hizmet alımı suretiyle, doğrudan doğruya veya dolaylı olarak, birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlası bu idarelere ait şirketlere gördürebilir. Bu kapsamda yapılacak personel çalıştırılmasına dayalı hizmetlerin bedelinin tespitinde, Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin yaklaşık maliyetin tespitine ilişkin hükümlerine uyulması zorunludur. Bu Usul ve Esaslarda düzenlenmeyen hususlarda Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği eki Hizmet İşleri Genel Şartnamesi ve ilgili diğer mevzuat hükümleri uygulanır. Bu kapsamdaki hizmet alımlarında taraflar arasında sözleşme imzalanması zorunludur.

www.balioglu.net

Diğer yandan, Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin "Yaklaşık maliyetin hesaplanmasına esas miktar ve fiyatların tespiti" başlıklı 8'inci maddesinin (1) numaralı fıkrasına göre; İdareler, yaklaşık maliyetin hesaplanabilmesi için öncelikle ihale konusu hizmeti oluşturan iş kalemlerini veya gruplarını ve bunlara ilişkin miktarları tespit ederler. Bu amaçla, idare tarafından gerek duyulduğunda, Yönetmelik'te belirtilen esas ve usuller çerçevesinde miktar araştırması da yapılabilir.

Yönetmelik'in 9'uncu maddesinde yaklaşık maliyetin hesaplanmasına ve güncellenmesine, 17'nci maddesinde ise İdarenin sözleşme tasarısını bu Yönetmelik ekinde yer alan tip sözleşmeyi esas alarak hazırlayacağına ilişkin hükümler yer almaktadır.

Belediye şirketlerinden personel alımının 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22'nci maddesindeki limit ve şartlar ile 62'nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendindeki sınırlamalara tabi olmaksızın yapılabilmesi, söz konusu alımlarda herhangi bir usul ve esas olmadığı anlamına gelmemektedir. Her ne kadar, Kanun koyucu mezkûr alımları 4734 sayılı Kanun'da sayılan ihale usulleri ile doğrudan temin yönteminin dışına çıkarmışsa da; 696 sayılı KHK bağlamında, yaklaşık maliyetin hazırlanması ve sözleşmenin yapılmasında ihale mevzuatına atıflar yapılmıştır.

Şöyle ki: Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinden; 696 sayılı KHK kapsamında belediye şirketlerinde istihdam edilmeye başlanan personelin belediyeler tarafından 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 22'nci maddesindeki limit ve şartlar ile 62'nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendindeki sınırlamalara tabi olmaksızın doğrudan hizmet alımı suretiyle temin edileceği, bu kapsamda yapılacak personel çalıştırılmasına dayalı hizmetlerin bedelinin tespitinde, Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin yaklaşık maliyetin tespitine ilişkin hükümlerine uyulmasının zorunlu olduğu ve idare ile şirket arasında söz konusu Yönetmelik ekinde yer alan tip sözleşme kapsamında sözleşme düzenlenmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; İdarenin, Iğdır Belediyesi Personel Limited Şirketi'nden doğrudan alım suretiyle işçi temin etmesinde, Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nde belirtilen usul ve esaslara uyulmadığı tespit edilmiştir.

Şöyle ki: İdare ile Iğdır Belediyesi Personel Limited Şirketi arasında 16.05.2018 tarihinde sözleşme imzalanmıştır. Ancak, söz konusu sözleşmenin türü ile bedeli belirtilmemiş ve sözleşmenin ayrılmaz parçası ve eki mahiyetinde olan birim fiyat teklif cetveli hazırlanmamıştır.

www.balioglu.net

Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmet Alımı Sözleşmeleri Kapsamında Çalıştırılmakta Olan İşçilerin Sürekli İşçi Kadrolarına veya Mahalli İdare Şirketlerinde İşçi Statüsüne Geçirilmesine İlişkin 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Geçici 23 ve Geçici 24 üncü Maddelerinin Uygulanmasına Dair Usul ve Esaslar'ın "İşçi statüsüne geçirilenlerin ücreti ile diğer mali ve sosyal haklarının belirlenmesi" başlıklı 49'uncu maddesinin (1) numaralı fıkrasında aynen *"İdarelerin şirketlerinde işçi statüsüne geçirilenlerden, geçiş işlemi yapılırken mevcut işyerinin girdiği işkolunda kurulu işyerinden bildirilenlerin ücreti ile diğer mali ve sosyal hakları, geçici 24 üncü madde kapsamındaki şirketlerde geçişten önce alt işveren işçilerini kapsayan, Yüksek Hakem Kurulu tarafından karara bağlanan ve süresi en son sona erecek toplu iş sözleşmesinin bitimine kadar bu toplu iş sözleşmesinin uygulanması suretiyle oluşan ücret ile diğer mali ve sosyal haklardan fazla olamaz."* denilmektedir.

Diğer yandan Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin "Personel çalıştırılmasına dayalı ihalelerde yaklaşık maliyet" başlıklı 10'uncu maddesinin (4) numaralı fıkrasında aynen *"Personele asgari ücretin üzerinde ödeme yapılmasının öngörülmesi halinde,*

bu ücretin brüt asgari ücretin en az yüzde (%) kaç fazlası olacağı idarece belirlenerek, bu oran üzerinden yaklaşık maliyet hesaplanır ve söz konusu oran idari şartnamede açıkça gösterilir." hükmü yer almaktadır. Bu nedenle birim fiyat teklif cetvelinde işçilik kalemleri *"asgari ücretin %... fazlası şeklinde"* belirtilmeli ve söz konusu ifadeler taşerondan kadroya geçiş öncesindeki sözleşmeler ile birebir aynı olmalıdır.

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen, kamu idaresi cevabında; bulgu aksine bir değerlendirme yapılmamıştır. Bulgu konusuna ilişkin düzenlemelerin 696 ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameler kapsamında geliştiği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Belediye şirketlerine yapılacak hakediş ödemelerinin temel dayanağı, İdare ile şirket arasında imzalanan sözleşmelerdir. Bu kapsamda yaklaşık maliyet cetveli hazırlanmalı ve birim fiyat teklif cetvelinde işçilik kalemlerine teklif edilen birim fiyatlar ile miktarların çarpımı sonucu bulunacak olan bedel, sözleşme bedelini oluşturmalıdır. Ayrıca, Sözleşmenin türü birim fiyatlı sözleşme olmalıdır. Personele asgari ücretin üzerinde ödeme yapılmasının öngörülmesi halinde ise bu ücretin brüt asgari ücretin en az yüzde (%) kaç fazlası olacağı idarece belirlenerek, bu oran üzerinden yaklaşık maliyet hesaplanmalı ve söz konusu oran idari şartnamede açıkça gösterilmelidir. Dolayısıyla 696 sayılı KHK kapsamında İdare şirketinden işçi temin edilmesinde Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nde belirtilen süreçlere uyulmalıdır.

www.balioglu.net

BULGU 28: Sosyal Denge Sözleşmesinde Sosyal Denge Tazminatı İçin Belirlenen Tutarın Mevzuatta Belirlenen Tavan Tutarı Aşması

İdare ile TÜM BEL-SEN arasında akdedilen sosyal denge sözleşmesinde, mevzuatın belirlediği tavan tutarın üzerinde sosyal denge tazminatı düzenlenmiştir.

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nun 32'nci maddesine göre; 27.6.1989 tarihli ve 375 sayılı KHK'nin Ek 15'inci maddesi hükümleri çerçevesinde sosyal denge tazminatının ödenmesine belediyelerde belediye başkanının teklifi üzerine belediye meclisince, il özel idaresinde valinin teklifi üzerine il genel meclisince karar verilmesi halinde, sözleşme döneminde verilecek sosyal denge tazminatı tutarını belirlemek üzere ilgili mahalli idarede en çok üyeye sahip sendikanın genel başkanı veya sendika yönetim kurulu tarafından yetkilendirilecek bir temsilcisi ile belediyelerde belediye başkanı, il özel idaresinde vali arasında, Toplu Sözleşme sürecinin tamamlanmasını izleyen üç ay içerisinde sözleşme yapılabilecektir.

375 sayılı KHK'nin Ek 15'inci maddesinde ise; sosyal denge tazminatının ödenebilecek aylık tutarının, 4688 sayılı Kanun'a göre yapılan Toplu Sözleşme'de belirlenen tavan tutarı geçmemek üzere ilgili belediye ve il özel idaresi ile ilgili belediye ve il özel idaresinde en çok üyeye sahip kamu görevlileri sendikası arasında yapılabilecek sözleşmeyle belirleneceği belirtilmiştir.

4688 sayılı Kanun uyarınca imzalanan Kamu Görevlilerinin Geneline ve Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin 2018 ve 2019 Yıllarını Kapsayan 4. Dönem Toplu Sözleşme'nin Yerel Yönetim Hizmet Koluna İlişkin Toplu Sözleşme bölümünün "Sosyal denge tazminatı" başlıklı 1'inci maddesinin (1) numaralı fıkrasında da; sosyal denge tazminatının aylık tavan tutarı en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dahil) %100'ü olarak belirlenmiştir.

Yukarıda belirtilen yasal düzenlemeden de görüleceği üzere, sosyal denge sözleşmesinde düzenlenen tazminatın tutarı; görev yapılan birim ve iş hacmi, görevin önem ve güçlüğü, görev yerinin özelliği, çalışma süresi, kadro veya görev unvanı ile derecesi gibi kriterlere göre belirlenebilecek, ancak, mevzuatında belirtilen tavan tutarı aşamayacaktır.

www.balioglu.net

Diğer yandan; 4688 sayılı Kanun'un geçici 14'üncü maddesinde, 15.03.2012 tarihinden önce 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin Ek 15'inci maddesi kapsamındaki idareler ile ilgili sendikalar arasında toplu iş sözleşmesi, toplu sözleşme, sosyal denge sözleşmesi ve benzeri adlar altında imzalanan ve 11.04.2012 tarihinde de yürürlükte olan sözleşmelerin uygulanmasına, söz konusu sözleşmelerde öngörülen sürelerin sonuna kadar devam edilebileceği; bu tarih itibariyle yürürlükte bulunan sözleşmeler uyarınca unvanlar itibariyle ödenen aylık ortalama tutarların 4688 sayılı Kanun'a göre yapılan Toplu Sözleşme'de belirlenen tavan tutarı geçmesi durumunda eski sözleşmede unvanlar itibarıyla ilgili personele ödenen ortalama aylık tutarların, mevzuatında belirtilen tarihe kadar tavan tutar olarak esas alınabileceği hüküm altına alınmıştır. Dolayısıyla, yeni imzalanacak sosyal denge sözleşmelerinde yukarıda belirtilen şekilde, 15.03.2012 tarihinden önce imzalanan ve 11.04.2012 tarihinde de yürürlükte olan sözleşmelerdeki personel lehine olan hükümler dikkate alınabilecektir.

Yukarıda da belirtildiği üzere; Kamu Görevlilerinin Geneline ve Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin 2018 ve 2019 Yıllarını Kapsayan 4. Dönem Toplu Sözleşme'nin "Yerel Yönetim Hizmet Koluna İlişkin Toplu Sözleşme" başlıklı dördüncü

bölümünün 1'inci maddesinin (1) numaralı fıkrasında belediyelerin kadro ve pozisyonlarında istihdam edilen kamu görevlilerine, ödenebilecek sosyal denge tazminatının aylık tavan tutarı, en yüksek devlet memuru aylığının (ek gösterge dâhil) %100'ü olarak belirlenmiş ve tazminatın bu tutarı aşmamak kaydı ile ödenebileceği karara bağlanmıştır.

Buna göre; şayet 15.03.2012 tarihinden önce imzalanan ve 11.04.2012 tarihinde de yürürlükte olan bir sözleşme var ise, bu sözleşme uyarınca unvanlar itibariyle ödenen ortalama aylık tutarlar ile 4688 sayılı Kanun'a göre yapılan Toplu Sözleşme'de belirlenen tavan tutar (en yüksek Devlet memuru aylığının-ek gösterge dâhil %100'ü) kıyaslanacak ve yeni sözleşmede belirtilmek şartıyla hangisi yüksek ise unvanlar itibariyle ödemeye esas alınabilecektir.

İdarenin sosyal denge tazminatı ödemelerinin incelenmesi neticesinde; İdare ve yetkili sendika arasında 15.03.2012 tarihinden önce imzalanmış herhangi bir sözleşme olmadığı; diğer yandan, personele yapılan sosyal denge ödemelerinde 01.01.2018-31.12.2019 dönemini kapsayan 4. Dönem Toplu Sözleşme'de yer alan tavan tutarın aşıldığı tespit edilmiştir.

www.balioglu.net

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen, İdare İle TÜM BEL-SEN arasında akdedilen sosyal denge sözleşmesinde, mevzuatın belirlediği tavan tutarın üzerinde sosyal denge tazminatının düzenlendiği, personele yapılan fazla ödemenin maaşlarından kesilmiş olduğu, tahsili gösterir örnek evrakların ekte sunulduğu, emekli olan personeller ile ilgili tebligatların yapıldığı ve icra işlemleri için çalışma başlatıldığı, ancak tebligat ulaşmayan personeller için ikinci kez tebligat işleminin yapılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; sosyal denge sözleşmelerinin mevzuatına uygun kurulması ve sosyal denge tazminatı ödemelerinde mevzuatında belirtilen tavan tutarlara uyulması gerekmektedir.

BULGU 29: Belediye ile İlgili Sendika Arasında İmzalanan Sosyal Denge Sözleşmesinin Süresinin Belirlenmesinde Mevzuatta Öngörülen Süre Sınırına Uyulmaması

İdare ile TÜM BEL-SEN arasında imzalanan sosyal denge sözleşmesinin süresi mahalli idareler seçiminin yapılacağı 31.03.2019 tarihini aşacak şekilde belirlenmiştir.

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nun *''Mahalli idarelerde sözleşme imzalanması''* başlıklı 32'nci maddesinde belirtilen esas ve usullerde sosyal denge sözleşmesi yapılabilmektedir. Diğer yandan, yapılacak sosyal denge sözleşmesi,

toplu sözleşme dönemi ile sınırlı olarak uygulanacak ve sözleşme süresi hiçbir şekilde izleyen mahalli idareler genel seçimi tarihini geçemeyecektir.

2972 sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanun'un 8'inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan; "*Mahalli idareler seçimleri beş yılda bir yapılır. Her seçim döneminin beşinci yılındaki 1 Ocak günü seçimin başlangıç tarihidir. Aynı yılın Mart ayının son Pazar günü oy verme günüdür."* hükmüne istinaden Yüksek Seçim Kurulu, 13.12.2018 tarihli ve 2018/1106 sayılı kararında mahalli idareler seçimlerinin 31 Mart 2019 Pazar günü yapılacağını açıklamıştır. Bu durumda imzalanmış olan sosyal denge sözleşmelerinin süresinin 31 Mart 2019 tarihini aşmaması gerekmektedir.

İdarenin sosyal denge tazminatı ödemelerinin incelenmesi neticesinde; Belediye ile TÜM BEL-SEN arasında imzalanan sosyal denge tazminatı konulu toplu sözleşmenin (sosyal denge sözleşmesi) 9'uncu maddesinde; toplu sözleşmenin 01.01.2018 tarihinde yürürlüğe gireceği 31.12.2019 tarihinde sona ereceği ve yeni sözleşme imzalanana kadar eski sözleşme hükümlerinin geçerli olacağına ilişkin düzenleme yapıldığı tespit edilmiştir. Diğer bir ifade ile, toplu sözleşmenin(sosyal denge sözleşmesi) yürürlükte kalacağı en son tarih; mahalli idareler seçiminin yapılacağı 31.03.2019 olması gerekirken 4688 sayılı Kanun'un 32'nci maddesinin ikinci fıkrasına aykırı olarak 31.12.2019 olarak belirlenmiştir.

www.balioglu.net

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen, idare tarafından; 4688 sayılı Kanun'un 32'nci maddesinde sosyal denge sözleşmesi yapılabileceği ve sosyal denge sözleşmesinin toplu sözleşme dönemi ile sınırlı olarak uygulanacağı ve sözleşme süresinin hiçbir şekilde izleyen mahalli idareler genel seçim tarihini geçemeyeceği, yapılan tüm sözleşmeler için bulgu tespitine uyularak meclis kararı ile sözleşmelerin güncellendiği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; Belediye ile TÜM BEL- SEN arasında imzalanan sosyal denge sözleşmesinde yürürlük süresi olarak belirlenen tarih mevzuatındaki düzenlemeye uygun olmalıdır.

BULGU 30: Sosyal Denge Sözleşmesine Mevzuatında Belirtilenin Dışındaki Konularla İlgili Hükümlerin Konulması

İdare ile TÜM BEL-SEN arasında akdedilen sosyal denge sözleşmesinde, mevzuatında yer almayan konut edindirme yardımı, izin, eğitim vb. konularda düzenlemeler yapılmıştır.

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nun 32'nci maddesine göre; 27.6.1989 tarihli ve 375 sayılı KHK'nin Ek 15'inci maddesi hükümleri çerçevesinde sosyal denge tazminatının ödenmesine belediyelerde belediye başkanının teklifi üzerine belediye meclisince, il özel idaresinde valinin teklifi üzerine il genel meclisince karar verilmesi halinde, sözleşme döneminde verilecek sosyal denge tazminatı tutarını belirlemek üzere ilgili mahalli idarede en çok üyeye sahip sendikanın genel başkanı veya sendika yönetim kurulu tarafından yetkilendirilecek bir temsilcisi ile belediyelerde belediye başkanı, il özel idaresinde vali arasında, Toplu Sözleşme sürecinin tamamlanmasını izleyen üç ay içerisinde sözleşme yapılabilecektir.

375 sayılı KHK'nin Ek 15'inci maddesinde ise; sosyal denge tazminatının ödenebilecek aylık tutarının, 4688 sayılı Kanun'a göre yapılan Toplu Sözleşme'de belirlenen tavan tutarı geçmemek üzere ilgili belediye ve il özel idaresi ile ilgili belediye ve il özel idaresinde en çok üyeye sahip kamu görevlileri sendikası arasında yapılabilecek sözleşmeyle belirleneceği belirtilmiştir.

www.balioglu.net

4688 sayılı Kanun uyarınca imzalanan Kamu Görevlilerinin Geneline ve Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin 2018 ve 2019 Yıllarını Kapsayan 4. Dönem Toplu Sözleşme'nin Yerel Yönetim Hizmet Koluna İlişkin Toplu Sözleşme bölümünün "Sosyal denge tazminatı" başlıklı 1'inci maddesinin (1) numaralı fıkrasında ise;

"*Belediyeler ve bağlı kuruluşları ile il özel idarelerinin kadro ve pozisyonlarında istihdam edilen kamu görevlilerine, 4688 sayılı Kanunun 32 nci maddesinde yer alan usul ve esaslar çerçevesinde ödenebilecek sosyal denge tazminatı aylık tavan tutarı en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dahil) %100'üdür. Sosyal denge tazminatının verilmesi yönünde yapılabilecek sözleşmelerde, tavan tutarı aşmamak kaydıyla ödenebilecek tazminatın aylık tutarı, görev yapılan birim ve iş hacmi, görevin önem ve güçlüğü, görev yerinin özelliği, çalışma süresi, kadro veya görev unvanı ile derecesi gibi kriterlere göre farklı olarak belirlenebilir*." denilmektedir.

Yukarıda belirtilen yasal düzenlemeden de görüleceği üzere, sosyal denge sözleşmesinde sadece; görev yapılan birim ve iş hacmi, görevin önem ve güçlüğü, görev yerinin özelliği, çalışma süresi, kadro veya görev unvanı ile derecesi gibi kriterlere göre tavan tutarı aşmamak kaydıyla ödenebilecek tazminatın aylık tutarı düzenlenebilecektir. Sosyal denge

sözleşmelerine, sözleşmenin adı farklı dahi olsa, farklı ödemelere ve hususlara ilişkin hükümler konulması mevzuatına açıkça aykırı olacaktır.

İdarenin sosyal denge tazminatı ödemelerinin incelenmesi neticesinde; İdare ile TÜM BEL-SEN arasında akdedilen sosyal denge tazminatı konulu toplu iş sözleşmesinde, "Sosyal Çalışmalarda Yardımcı Olmak", "Konut edindirme", "Belediyenin Sosyal Faaliyet ve İmkânlarından Yararlanma" vb. gibi mevzuatına aykırı hususların yer aldığı tespit edilmiştir. Şöyle ki:

Belediye ile Tüm-Bel-Sen arasında akdedilen ve 01.01.2018-31.12.2019 döneminde geçerli olan Toplu İş Sözleşmesi'nin;

"Diğer Haklar ve Ücretli İzinler" başlıklı 16'ncı maddesinde;

"a) Sözleşmeden yararlanan Belediye çalışanının ailesinin şikayeti üzerine Kadına yönelik şiddet kapsamında veya aile içi şiddet uygulandığı ve çoklu evlilik gibi kabul edilemez hallerin resmi olarak tespiti halinde sözleşme hükümlerinde yer alan mali ve sosyal kazanımlar çalışanın ilk eşine ödenir

b)8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar günü (Kadınlar için), Aşura Günü, 21 Mart Newroz Bayramında idarenin uygun görmesi halinde çalışanlar izinli sayılacaktır.

c)IĞDIR BELEDİYESİ Yönetimi ile Tüm Bel-Sen üyesi Emekçiler verdikleri hizmetlerde Ekolojik dengeyi korumayı esas alır ve bunu bozmaya dönük her türlü girişimi birlikte hukuki ve diğer demokratik mücadele yollarını kullanarak engel olmaya çalışır

e)Belediye çalışanlarının bulundukları yerellerde çoğunlukta kullanılan dillerde iletişim kurmalarını kolaylaştırmak amacıyla, Belediye çalışanlarına resmi dil dışındaki dillerin öğretilmesi için Belediye gerekli katkıyı sunar

…"

"Konut Edindirme" başlıklı 20'nci maddesinde;

"Iğdır Belediyesi ve bağlı kuruluşlardaki memurlarının kendi adına kooperatif kurdukları takdirde işveren arsa tahsisi konusunda imkanları dahilinde yardımcı olur." hükümleri yer almaktadır.

www.balioglu.net

Belediye başkanı ile yetkili sendika temsilcisi arasında imzalanan sosyal denge sözleşmesinde yer alan yukarıdaki düzenlemeler söz konusu mevzuata aykırıdır. Sosyal denge sözleşmelerinde, mevzuatında yer almayan hususların düzenlenmemesi gerekmektedir.

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen, kamu idaresi cevabında; idare ile TÜM BEL-SEN arasında akdedilen sosyal denge sözleşmesinde mevzuatında yer almayan konut edindirme yardımı, izin, eğitim ve benzeri konularda düzenlemeler yapıldığı ancak uygulamada bu düzenlemelere yer verilmediği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; idare ile TÜM BEL-SEN arasında akdedilen sosyal denge sözleşmesinde konut edindirme yardımı, izin, eğitim ve benzeri konularda uygulamaya geçilmediği ifade edilmiş ise de bulgu ile vurgulanmak istenen; sosyal denge sözleşmelerinde, mevzuatında yer almayan hususların düzenlenmemesi gerektiğidir.

Diğer bir ifade ile; sosyal denge sözleşmesi yeni bir sendikal hakkın kullanımını içermediği ve hukuk sistemimizde toplu iş sözleşmesi ya da toplu sözleşme statüsünde olmadığı için, dönemler itibariyle akdedilen Toplu Sözleşmeler ile kendisine çizilen sınırın dışında bir düzenlemenin taşıyıcısı olma hakkına ve yetkisine sahip değildir. Bu nedenle, sadece sosyal denge tazminatının düzenlenme metni olması gereken sosyal denge sözleşmesinde, sosyal yardımların veya faaliyetlerin de düzenlenmesi; ister mali yükümlülük içersin isterse de içermesin Anayasa, personel kanunları ve sendikal hak olarak dönemler itibariyle akdedilen Toplu Sözleşmelere aykırıdır.

İç mevzuatımıza uygun olarak; yemek yardımı, ikramiye vb. ödemelerin düzenlenme metni; kanunlar ya da 4688 sayılı Kanun'un 28 ve 29'uncu maddelerine göre akdedilen toplu sözleşmelerdir. Dolayısıyla, sosyal denge sözleşmeleri, sadece sosyal denge tazminatının düzenlendiği metinler olmalıdır.

Bulguda da belirtildiği üzere sosyal denge sözleşmesinde sadece görev yapılan birim ve iş hacmi, görevin önem ve güçlüğü, görev yerinin özelliği, çalışma süresi, kadro veya görev unvanı ile derecesi gibi kriterlere göre tavan tutarı aşmamak kaydıyla ödenebilecek tazminatın aylık tutarı düzenlenebilecektir. Dolayısıyla sosyal denge sözleşmelerine taraflar arasında belirlenmiş olan sosyal denge ödemeleri dışında hükümler konulmasının mevzuata aykırı olduğu değerlendirilmektedir.

www.balioglu.net

BULGU 31: Mal ve Hizmet Alımlarının 4734 Sayılı Kanun'da Öngörülen İhale Usulleri Yerine Parçalara Bölünmek Suretiyle Doğrudan Temin Yöntemiyle Gerçekleştirilmesi

İdarece, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nda öngörülen temel ihale usulleri ile ihale edilmesi gereken ve aynı ihale konusu iş içerisinde yer alabilecek bazı mal ve hizmet alımları; mevzuatta öngörülen parasal sınırların altında kalacak şekilde parçalara bölünmek suretiyle doğrudan teminle gerçekleştirilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 8'inci maddesinde; her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanların, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumlu olduğu belirtilmiştir.

Anılan Kanun'un 32'nci maddesinde ise; harcama yetkilileri, harcama talimatlarının bütçe ilke ve esaslarına, kanun, tüzük ve yönetmelikler ile diğer mevzuata uygun olmasından, ödeneklerin etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasından sorumlu olduğu ifade edilmiştir.

www.balioglu.net

Diğer yandan, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Temel İlkeler" başlıklı 5'inci maddesinde; idarelerin bu Kanun'a göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumlu olduğu belirtilmiş olup söz konusu maddenin devamında ise aralarında kabul edilebilir doğal bir bağlantı olmadığı sürece mal alımı, hizmet alımı ve yapım işlerinin bir arada ihale edilemeyeceği ve eşik değerlerin altında kalmak amacıyla mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin kısımlara bölünemeyeceği hüküm altına alınmıştır.

Aynı Kanun'un doğrudan temin başlıklı 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde, büyükşehir belediyesi sınırları dâhilinde bulunan idarelerin 90.358,00 TL'yi, diğer idarelerin 30.101,00 TL'yi aşmayan ihtiyaçları ile temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve iaşeye ilişkin alımların ilân yapılmaksızın ve teminat alınmaksızın doğrudan temin usulü ile karşılanabileceği belirtilmektedir.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin 22.5.1.2. numaralı maddesinde ise;

"...4734 sayılı Kanunun 19'uncu maddesine göre açık ihale usulü ile temini gereken

ihtiyacın, Kanunun 22'nci maddesinin (d) bendi için öngörülen parasal sınırların altında kalacak şekilde, adet bazında veya aynı ihale konusu içinde yer alabilecek nitelikteki mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin, kalemlere veya gruplara bölünmek suretiyle aynı Kanunun 22'nci maddesinin (d) bendine göre temini, 4734 sayılı Kanunun temel ilkelerine aykırılık teşkil ettiğinden, bu yönde uygulamaların sorumluluk doğuracağı hususuna dikkat edilmesi gereklidir." denilmek suretiyle aynı husus tekrar edilerek, aynı nitelikteki mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin, kalemlere veya gruplara bölünerek yapılmasının, 4734 Sayılı Kanun'un temel ilkelerine aykırılık teşkil ettiği ifade edilmektedir.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; İdarenin, niteliği itibariyle benzer veya aynı olan mal ve malzeme ihtiyaçlarını çok sayıda işlemle aynı yükleniciden doğrudan temin suretiyle karşıladığı anlaşılmış olup söz konusu duruma örnek olarak aşağıdaki tablolarda yer alan alımlar gösterilebilir:

Tablo 21: Kısımlara Bölünerek Yapılan Mal Alımlarına İlişkin Liste

Firma	Malın Niteliği	Toplam Tutar (TL)	İşlem Sayısı
A	Araçlara yedek parça alımı	1.721.829,08	78
B	Araçlara yedek parça alımı	263.200,00	18
C	Araçlara yedek parça alımı	420.083,21	12
D	Araçlara yedek parça alımı	185.806,00	10
E	Araçlara yedek parça alımı	200.571,00	9
F	Araçlara yedek parça alımı	189.805,00	9
	TOPLAM:	**2.981.294,29**	

Tablo 22: Kısımlara Bölünerek Aynı Gün Aynı Firmadan Yapılan Mal Alımlarına İlişkin Liste

Tarih	İşin Adı	Firma	Tutar (TL)
25.03.2019	Hizmet Araçlarına Yedek Parça Alım İşi	Firma 1	14.855,00
25.03.2019	Hizmet Araçlarına Yedek Parça Alım İşi		22.575,00
			37.430,00
14.10.2019	Yağmurlama Izgarası Alım İşi	Firma 2	29.400,00
14.10.2019	Yağmurlama Izgarası Alım İşi		29.400,00
			58.800,00
16.09.2019	Boru Ve Malzeme Alım İşi	Firma 3	29.982,00
16.09.2019	Koriger Boru Alım İşi		29.982,00
			59.964,00
21.03.2019	Hizmet Araçlarına Yedek Parça Alım İşi	Firma 4	24.890,00

www.balioglu.net

21.03.2019	Hizmet Araçlarına Yedek Parça Alım İşi		18.179,00
			43.069,00
20.08.2019	Mıcır Alım İşi Hk.	Firma 5	28.000,00
20.08.2019	Plent Miks Alım İşi		28.500,00
			56.500,00
25.03.2019	Kırtasiye Alım İşi	Firma 6	29.350,00
15.03.2019	Kırtasiye Alım İşi		29.375,00
			58.725,00
21.10.2019	Muhtelif Malzeme Alım İşi	Firma 7	23.425,00
21.10.2019	Muhtelif Malzeme Alım İşi		29.630,00
			53.055,00

Tablo 23: Kısımlara Bölünerek Çoğunlukla Aynı Gün Farklı Firmalardan Yapılan Mal Alımlarına İlişkin Liste

Tarih	İşin Adı	Tutar (TL)
28.06.2019	Geleneksek 2.Yıl Kayısı Festivaline Vatandaşlara Verilmek Nohutlu Pilav Ve Hoşaf Alım İşi	23.500,00
	Kayısı Festivali İçin Gelen Konuklara 8 Ton Kayısı Alım İşi	28.800,00
2.07.2019	2.Kayısı Festivali İçin Halka İkramlık Kayısılı Pilav Ve Ayran Alım İşi	29.750,00
3.07.2019	Kayısı Alım İşi	28.800,00
	Toplam	**110.850,00**
01.07.2019	Hizmet Araçlarına Yedek Parça Alım İşi	4.890,00
	Hizmet Araçlarına Yedek Parça Alım İşi	25.550,00
	Toplam	**30.440,00**
01.10.2019	Hizmet Araçlarına Yedek Parça Alım İşi	36.831,00
	Hizmet Araçlarına Yedek Parça Alım İşi	6.900,00
	Hizmet Araçlarına Yedek Parça Alım İşi	22.110,00
	Hizmet Araçlarına Yedek Parça Alım İşi	23.697,00
	Hizmet Araçlarına Yedek Parça Alım İşi	11.745,00
	Toplam	**101.283,00**
03.01.2019	Hizmet Araçlarına Yedek Parça Alım İşi	14.350,00
	Hizmet Araçlarına Yedek Parça Alım İşi	17.256,00
	Hizmet Araçlarına Yedek Parça Alım İşi	7.630,00
	Toplam	**39.236,00**
03.09.2019	Hizmet Araçlarına Yedek Parça Alım İşi	15.980,00
	Hizmet Araçlarına Yedek Parça Alım İşi	18.605,00
	Hizmet Araçlarına Yedek Parça Alım İşi	15.980,00
	Hizmet Araçlarına Yedek Parça Alım İşi	21.028,00
	Toplam	**71.593,00**
5.08.2019	Sosyal Tesislerde Kullanmak Üzere Kombi Alımı İşi	27.535,00
6.08.2019	Sosyal Tesislerde Kullanmak Üzere Su Isıtıcı Alımı İşi	29.460,00
	Toplam	**56.995,00**

www.balioglu.net

10.06.2019	Hizmet Araçlarına Yedek Parça Alım İşi	27.885,00
	Hizmet Araçlarına Yedek Parça Alım İşi	15.695,00
	Hizmet Araçlarına Yedek Parça Alım İşi	3.860,00
	Toplam	**47.440,00**
14.10.2019	Hizmet Araçlarına Yedek Parça Alım İşi	25.170,00
	Hizmet Araçlarına Yedek Parça Alım İşi	7.070,00
	Hizmet Araçlarına Yedek Parça Alım İşi	11.800,00
	Toplam	**44.040,00**
17.10.2019	Hizmet Araçlarına Yedek Parça Alım İşi	23.910,00
	Hizmet Araçlarına Yedek Parça Alım İşi	21.240,00
	Hizmet Araçlarına Yedek Parça Alım İşi	23.680,00
	Toplam	**68.830,00**
21.01.2019	Hizmet Araçlarına Yedek Parça Alım İşi	6.222,00
	Hizmet Araçlarına Yedek Parça Alım İşi	11.520,00
	Hizmet Araçlarına Yedek Parça Alım İşi	19.500,00
	Hizmet Araçlarına Yedek Parça Alım İşi	24.890,00
	Hizmet Araçlarına Yedek Parça Alım İşi	18.179,50
	Toplam	**80.311,50**
25.03.2019	Hizmet Araçlarına Yedek Parça Alım İşi	14.855,00
	Hizmet Araçlarına Yedek Parça Alım İşi	22.575,00
	Hizmet Araçlarına Yedek Parça Alım İşi	11.220,00
	Toplam	**48.650,00**

www.balioglu.net

Yukarıdaki tablolardan da görüleceği üzere; İdare tarafından yapılan mal alımlarında 4734 sayılı Kanun'un 22-d maddesiyle 2019 yılı için her bir alım için belirlenen 30.101 TL'lik limite uyulmuş olmakla birlikte niteliği itibari ile aynı mahiyette olan yıl içerisinde sürekli tekrarlanan ve yakın tarihlerde yapılan mal alımları, parçalara bölünmek suretiyle gerçekleştirilmiştir.

Söz konusu denetim tespitine binaen, İdare tarafından; 4734 sayılı Kamu İhale Kanunun "temel İlkeler" başlıklı hükümlerine riayet edilmediğinin görüldüğü bundan böyle temel ilkelere uyulması hususunda ilgili birimlere gerekli uyarıların yapıldığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; İdare tarafından yapılan alımların, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nda öngörülen "temel ilkeler" çerçevesinde, yine aynı Kanun'da düzenlenen usul ve esaslara göre ve temel ihale usulleri ile gerçekleştirilmesi gerekmektedir. İhale ile temin edilmesi gereken ihtiyaçların parasal sınırın altında kalacak şekilde parçalara bölmek suretiyle karşılanması Kanun'un temel ilkelerine açıkça aykırılık teşkil etmektedir.

BULGU 32: 4734 Sayılı Kanun'un 21 ve 22'nci Maddelerindeki Parasal Limitler Dâhilinde Yapılan Mal Alımı Harcamalarının Yıllık Toplamının, İdare Bütçesine Bu Amaçla Konulan Ödeneklerin %10'unu Aşması

İdarenin, 2019 yılında mal alımları için 4734 Sayılı Kanun'un 21/f ve 22/d maddeleri kapsamında yaptığı harcamaların yıllık toplamı bu amaçlar için bütçeye konulan ödeneklerin %10'unu aşmıştır.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Pazarlık usulü" başlıklı 21'inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde idarelerin, yaklaşık maliyeti 301.228,00 TL'sine kadar olan mamul mal, malzeme veya hizmet alımlarını, pazarlık usulü ile ihale yaparak temin edebileceği; aynı Kanun'un doğrudan temin başlıklı 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde ise, büyükşehir belediyesi sınırları dâhilinde bulunan idarelerin 90.358,00 TL'sini, diğer idarelerin 30.101,00 TL'sini aşmayan ihtiyaçları ile temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve iaşeye ilişkin alımlarını, ilân yapılmaksızın ve teminat alınmaksızın doğrudan temini usulü ile karşılayabileceği belirtilmektedir.

Aynı Kanun'un 62'nci maddesinin birinci fıkrasının (ı) bendinde, bu Kanun'un 21 ve 22'nci maddelerindeki parasal limitler dâhilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamının, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin % 10'unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşamayacağı ifade edilmiştir.

Diğer yandan, Kamu İhale Genel Tebliği'nin "4734 sayılı Kanun'un 62'nci maddesinin (ı) bendinin uygulanmasına ilişkin açıklamalar" başlıklı 21'inci maddesinde ise;

" 21.2. 4734 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin (f) bendi ve 22 nci maddesinin (d) bendine göre ihtiyaçların temininde kurum ve kuruluşlar, yıllık bütçelerinde belirlenen toplam ödenek miktarını dikkate alacaklardır. Kurum ve kuruluşlar, mal alımı, hizmet alımı veya yapım işleri için bütçelerine konan yıllık toplam ödenekleri üzerinden her biri için ayrı ayrı % 10 oranını hesaplayacaklardır. Burada önemli olan husus, ilgili veya bağlı birimlerin değil kurum veya kuruluşun toplam ödeneklerinin % 10'unun aşılıp aşılmamasıdır.

21.3. Kanun kapsamındaki kurum ve kuruluşlar, ihale ve harcama yapmaya yetkili birimlerinin 4734 sayılı Kanunun 21/f ve 22/d maddeleri kapsamında yaptıkları harcamalarının, toplam ödeneklerinin % 10 oranını aşıp aşmadıklarını takip edeceklerdir.

www.balioglu.net

Kurum ve kuruluşlar ilgili veya bağlı birimlerine mal ve hizmet alımı ile yapım işleri ödeneklerinin aktarılması ile ilgili işlemleri yaparken veya bunların harcamalarını belirlerken bu durumu göz önünde bulunduracaklardır.

21.8. Kanunun 21 inci maddesinin (f) bendi ile 22 nci maddesinin (d) bendinde yer alan parasal limitlerin toplamı dikkate alınırken mal ve hizmet alımları ile yapım işleri için ayrılan ödenek tutarları ayrı ayrı değerlendirilecektir." denilmektedir.

Kanun'un 21'inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi ile 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde belirtilen parasal limitler dâhilinde yapılan harcamaların tespitinde; bütçeye mal ve hizmet alımları ile yapım işleri için konulan ödeneklerin toplam tutarının değil, her biri için bütçeye konulmuş ödeneğin ayrı ayrı toplam tutarının dikkate alınması; mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin ayrı ayrı kendi içinde değerlendirilmesi gerekmektedir.

İdarenin uygulamasına ilişkin tablo aşağıdadır:

Tablo 24: Mal Alımlarına ilişkin Ödenek ve Harcama Tutarları

Mal Alım Giderleri	
Bütçe Ödeneği	20.247.500,00 TL
Bütçe Ödeneğinin %10'u	2.024.750,00 TL
22-d Toplamı	7.644.724,11 TL
21-f Toplamı	604.631,00 TL
22-d / 21-f Toplamı (TL)	8.249.355,11 TL
%10 Limitini Aşan Tutar	**6.224.605,11 TL**

İdare bütçesinde, 2019 yılında, mal alımlarına toplam 20.247.500,00 TL ödenek ayırmış olup, 2019 yılı içinde 21/f ve 22/d maddeleri kapsamında toplam 8.249.355,11 TL tutarında mal alımı yapmıştır. Söz konusu bu tutar bütçeyle ayrılan ödeneğin % 30,74'üne isabet etmektedir.

Görüldüğü üzere mal alımları için bütçeyle ayrılan ödeneğin %10 unun üzerindeki bir oranda 4734 sayılı Kanun'un 21/f ve 22/d maddelerine göre alım yapılmış olup, söz konusu alımlar için Kamu İhale Kurumundan herhangi bir izin de alınmamıştır.

Yukarıda değinilen mevzuat hükümleri gereğince % 10'u aşan ve izne tabi olan limit üstü harcamaların Kamu İhale Kurumundan izin alınmadan yapılmasının yasal düzenlemelere aykırı olduğu değerlendirilmektedir.

www.balioglu.net

Söz konusu denetim tespitine binaen, İdare tarafından; 4734 sayılı Kanun'da belirtilen limitlerin aşılmaması için gerekli çalışmaların başlatıldığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; 4734 sayılı Kanun'un 21 ve 22'nci maddelerindeki parasal limitler içinde yapılan harcamaların yıllık toplamının, idarenin bütçesine bu amaçla konulan ödeneklerin %10'unun Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadan aşılmaması gerekmektedir.

BULGU 33: Taksi Duraklarının İhalesiz Olarak ve Ecrimisil Tahakkuku ve Tahsilatı Yapılmaksızın Kullandırılması

İdarenin tasarrufu altında bulunan yerlerdeki taksi durakları ihalesiz olarak ve herhangi bir ecrimisil tahakkuk ve tahsilatı yapılmaksızın kullandırılmaktadır.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Kapsam" başlıklı 1'inci maddesinde, belediyelerin kiralama işlemlerinin mezkûr Kanun hükümlerine tabi olduğu ifade edilmiştir. Bu bağlamda, kamu idarelerine ait taşınmazların bu Kanun'da belirtilen ihale usulleriyle kiraya verilmesi gerekmektedir.

www.balioglu.net

Diğer taraftan, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15'inci maddesinde, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 75'inci maddesi hükümlerinin belediye taşınmazları hakkında da uygulanacağı ifade edilmiş olup bahsi geçen "Ecrimisil ve tahliye" başlıklı 75'inci maddede ise;

"Devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz malları, özel bütçeli idarelerin mülkiyetinde bulunan taşınmaz mallar ve Vakıflar Genel Müdürlüğü ile idare ve temsil ettiği mazbut vakıflara ait taşınmaz malların, gerçek ve tüzelkişilerce işgali üzerine, fuzuli şagilden, bu Kanunun 9 uncu maddesindeki yerlerden sorulmak suretiyle, idareden taşınmaz ve değerleme konusunda işin ehli veya uzmanı üç kişi den oluşan komisyonca tespit tarihinden geriye doğru beş yılı geçmemek üzere tespit ve takdir edilecek ecrimisil istenir. Ecrimisil talep edilebilmesi için, idarelerin işgalden dolayı bir zarara uğramış olması gerekmez ve fuzuli şagilin kusuru aranmaz.

(Ek cümle: 23/7/2010 6009/24 md.) Ecrimisile itiraz edilmemesi halinde yüzde yirmi, peşin ödenmesi halinde ise ayrıca yüzde onbeş indirim uygulanır. Ecrimisil fuzuli şagil tarafından rızaen ödenmez ise, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil olunur

…" hükmü tesis edilmiştir.

Bu bağlamda, İdarenin gelir getirici nitelikte olan taşınmazların kiralanması hususunda 2886 sayılı Kanun'a göre iş ve işlemlerini gerçekleştirmesi gerekir. Eğer fuzuli şagil tarafından bir işgal söz konusu ise işgal altındaki alanlara ilişkin mevzuatın öngördüğü şekilde ecrimisil tahakkuk ve tahsilatlarının yapılması gerekmekte olup söz konusu taşınmazların tahliyesinin yapılarak 2886 sayılı Kanun'a göre ihale iş ve işlemleri gerçekleştirilmelidir.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; İdarenin tasarrufunda olan ve muhtelif lokasyonlarda bulunan 18 adet taksi durağı için İdare tarafından ihale suretiyle herhangi bir kiralama işleminin yapılmadığı; ve söz konusu alanlara ilişkin herhangi bir ecrimisil tahakkuk ve tahsilatının da gerçekleştirilmediği tespit edilmiştir.

İdarenin yukarıda belirtilen taksi duraklarını 2886 sayılı Kanun'a göre ihale ederek kiraya vermesi; ayrıca geçmişe dönük olarak, mevzuatında belirtilen kullanım süresi için de ecrimisil tahakkuk ve tahsilatı yapılmalıdır.

www.balioglu.net

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen, İdare tarafından; Ulaştırma Müdürlüğünün faaliyette bulunduğu dönemde bulgu konusu hakkında sağlıklı bir takibatın yapılmadığı, Ancak Belediye Meclisinin 06.02.2020 tarih ve 27 sayılı kararı ile Ulaştırma Müdürlüğünün kaldırılarak Zabıta Müdürlüğüne Birim olarak bağlandığı bu sayede bulgu konusuna yönelik çalışmaların daha sağlıklı bir şekilde yürütlmeye başlandığı ve gerekli takibin de yapılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; İdarenin yukarıda belirtilen taksi duraklarını 2886 sayılı Kanun'a göre ihale ederek kiraya vermesi; ayrıca geçmişe dönük olarak, mevzuatında belirtilen kullanım süresi için de ecrimisil tahakkuk ve tahsilatı yapması da gerekmektedir.

BULGU 34: Ham Su Tedarik Tesislerinde Kullanılan Elektriğe, Sanayi Abone Grubu Tarifesi Yerine Ticarethane Abone Grubu Tarifesinin Uygulanması

İdarenin Su ve Kanalizasyon Müdürlüğü bünyesinde bulunan ham su tedarik tesislerinde kullanılan elektrik, sanayi abone grubu tarifesi yerine ticarethane abone grubu tarifesi üzerinden fiyatlandırılmaktadır.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından (5999-3 sayılı Kurul Kararı) 31.12.2015 tarihli ve 29579 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Dağıtım Lisansı Sahibi Tüzel Kişiler ve

Görevli Tedarik Şirketlerinin Tarife Uygulamalarına İlişkin Usul ve Esaslar'ın "Sanayi abone grubu" başlıklı 3'üncü maddesinin yedinci fıkrasında;

"Gerekli ölçü düzenini sağlamaları ve belgelemeleri halinde, çevre ve insan sağlığını korumak üzere içme suyu ve/veya alıcı ortama verilen sıvı, gaz ve katı zehirli ve zararlı atıkların arıtılması amacıyla kurulan her türlü arıtma tesisi sanayi abone grubu kapsamındadır. Bu tesislere entegre olan ve bağımsız olarak faaliyet göstermesi mümkün olmayan diğer tesisler de arıtma tesisleri ile aynı şekilde sanayi abone grubu kapsamındadır." denilmektedir.

Aynı Usul ve Esaslar'ın "Ticarethane abone grubu" başlıklı 7'nci maddesin ise; Bu Usul ve Esaslar'da tanımlanan diğer ana ve alt abone grupları kapsamına girmeyen tüm tüketicilerin bu abone grubu kapsamında olduğu ifade edilmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere, gerekli ölçü düzenini sağlamaları, arıtma tesisi olduklarını ilgili mercilerce belgelemeleri koşuluyla, arıtma tesisleri (içme ve atık su tesisleri) sanayi abone grubu tarifesi kapsamında olup, bu tesislere entegre olan ve bağımsız olarak faaliyet göstermesi mümkün olmayan diğer tesisler de arıtma tesisleri ile aynı şekilde sanayi abone grubu tarifesi kapsamında değerlendirilmiştir.

www.balioglu.net

Çevre ve insan sağlığını korumak üzere içme suyu amacıyla kurulan arıtma tesislerinde, İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkındaki Yönetmelik kapsamında, Halk Sağlığı Müdürlüğü tarafından denetleme, izleme, dezenfeksiyon ve analiz gibi birçok işlem yapılmaktadır. Benzer şekilde alıcı ortama verilen sıvı, gaz ve katı zehirli ve zararlı atıkların arıtılması amacıyla kurulan arıtma tesislerinde ise, Çevre Kanunu ve Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği kapsamında, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından izlenme ve denetleme yapılmaktadır. Dolayısıyla mahalli düzeydeki arıtma tesisleri, mevzuatı gereğince ilgili merciler tarafından denetlenmekte ve gerekli raporlamalar yapılmaktadır. Bununla birlikte arıtma tesislerine ilişkin gerekli ölçü düzenini sağlama da idarenin sorumluluğundadır.

Arıtma tesislerine ham su tedarik eden diğer tesisler ile arıtma tesislerinden atık su terfi eden diğer tesislerde kullanılan elektriğin de sanayi abone grubu tarifesi üzerinden fiyatlandırılması gerekmektedir. Çünkü içme suyu ve atık su tesislerinin çalışması doğal cazibe ile mümkün olmuyor ise, bir akışkanı bir yerden başka bir yere aktarmaya yarayan makine ile mümkün olacaktır. Dolayısıyla sıvı aktarma işlemine katkı sağlayan diğer tesisler de arıtma tesislerinin ayrılmaz bir parçası olmaktadır. Bu nedenle bahsi geçen diğer tesislerde de kullanılan elektriğin de sanayi tarifesi abone grubu üzerinden fiyatlandırılması gerekmektedir.

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen, İdare tarafından; ham su tedarik tesislerinde kullanılan elektriğin, sanayi abone grubu tarifesi üzerinden fiyatlandırılmasının ekonomik açıdan daha avantajlı olacağı, bu konuda gerekli çalışmaların başlatılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; ham su tedarik tesislerinde kullanılan elektriğin, "sanayi abone grubu tarifesi" yerine "ticarethane abone grubu tarifesi" üzerinden ödenmesini gerektiren bir husus bulunmamaktadır. Ham su tedarik tesislerinde kullanılan elektriğin, sanayi abone grubu tarifesi üzerinden fiyatlandırılması ekonomik açıdan avantajlı olacaktır.

BULGU 35: Gecekondu Fonu İçin Özel Bir Banka Hesabı Açılmaması

İdarenin gecekondu fonu gelirleri ve giderlerinin takibi için bu fona mahsus bir banka hesabı açılmamış ve fon gelirleri İdarenin diğer cari hesaplarında takip edilmiştir.

775 sayılı Gecekondu Kanunu'nun 12'nci maddesinde, yine bu maddede sayılan gecekondu fonu gelirlerinin takibi için bir banka hesabı açılacağı belirtilmiştir. Dolayısıyla, kanun koyucunun, bahsi geçen fon gelirlerinin kayıtlara giriş ve çıkışının söz konusu banka hesabından yapılmasını istediği anlaşılmaktadır.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; gecekondu fonu gelirleri ve giderlerinin takibi için bu fona mahsus bir banka hesabı açılmadığı ve fon gelirlerinin İdarenin diğer cari hesaplarında takip edildiği tespit edilmiştir. Bu uygulamanın ise, ilgili mevzuatın amacına uygun olmadığı aşikârdır.

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen, İdare tarafından; gecekondu fonu gelirlerinin ve giderlerinin takibi için bu fona mahsus bir banka hesabının açılması için gerekli çalışmanın yapılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; Gecekondu fonu gelirlerinin ve 775 sayılı Kanun'da belirtilen harcamaların takibi için söz konusu fona mahsus bir banka hesabı açılmalıdır.

www.balioglu.net

BULGU 36: Su Aboneliğine İlişkin Olarak Alınan Güvence Bedellerinin Güncellenmemesi

Her ne kadar mevzuatta yeri olmasa da su aboneliğine ilişkin olarak alınan güvence bedelleri herhangi bir güncelleme işlemine tabi tutulmamakta ve bu nedenle aboneliği sonlanan abonelere söz konusu bedeller muhasebe kayıtlarına alındığı tutar üzerinden ödenmektedir.

Iğdır Belediyesi Su İşleri Müdürlüğü Su Aboneliği Yönetmeliği'nin 5'inci maddesinde; su aboneliğini iptal etmek isteyen abonenin borcu yok ise depozitosunun iade edileceği belirtilmiş olup iptal durumunda söz konusu bedelin güncellenerek ödenmesine ilişkin ne Yönetmelik'in söz konusu maddesinde ne de diğer maddelerinde herhangi bir ifadeye yer verilmemiştir.

Örnek mevzuat uygulaması araştırması kapsamında İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Abone Hizmetleri Tarife ve Uygulama Yönetmeliği, Ankara Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Tarifeler ve Abone Hizmetleri Yönetmeliği ve Antalya Su ve Atık Su İdaresi Genel Müdürlüğü Tarifeler Yönetmeliği incelenmiş olup söz konusu düzenlemelerde; su aboneliğinin iptal edilmesi durumunda abonelerden alınan teminat bedelinin güncel su birim fiyatı üzerinden güncelleştirilerek ödeneceği belirtilmiştir.

www.balioglu.net

Yine mevzuat hükmü olmamakla birlikte Türkiye Büyük Millet Meclisi Kamu Denetçiliği Kurumunun 08.01.2018 ve 238 sayılı tavsiye kararında "*denkleştirici adalet kavramı gereği, şikayetçiye, ödediği depozitonun; aboneliklerin kapatılması veya iptal edilmesi nedeniyle teminatların iade edilirken teminat miktarı olarak belirlenmiş olan su miktarının (m3) hali hazardaki tarifeden (Atık su ve KDV Dahil) hesaplanarak geriye ödenmesi"* gerektiği ifade edilmiş olup söz konusu Karar örnek mahiyetinde sunulmuştur.

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen, İdare tarafından; su aboneliğine ilişkin olarak alınan güvence bedellerinin güncellenmesi için ilgili birim ile görüşülerek çalışma başlatılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; bu konuda bağlayıcı bir mevzuat hükmü bulunmasa da yukarıda yer verilen tavsiye kararı ve Yönetmelik hükümlerinin kıyasen uygulanarak İdarenin Su Aboneliği Yönetmeliği'ne bu yönde bir hüküm konulmasının hakkaniyet açısından daha doğru bir yaklaşım olacağı değerlendirilmektedir.

BULGU 37: Kamu İdaresine Ait Taşınmazların Kira Sözleşmelerinin Noter Tasdikli Olmaması

İdarenin 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'na göre ihale ile kiraya verdiği taşınmazların kira sözleşmeleri notere tasdik ettirilmemiştir.

2886 sayılı Kanun'un "Sözleşme yapılmasında müteahhit veya müşterinin görev ve sorumluluğu" başlıklı 57'nci maddesinin birinci fıkrasında; *"Sözleşme yapılması gerekli olan hallerde müteahhit veya müşteri 31 inci maddeye göre onaylanan ihale kararının veya Maliye Bakanlığının vizesi gereken hallerde bu vizenin yapıldığının bildirilmesini izleyen günden itibaren 15 gün içinde geçici teminatı kesin teminata çevirerek noterlikçe tescil edilmiş sözleşmeyi, idareye vermek zorundadır."* denilmektedir.

Söz konusu Kanun'a göre ihale komisyonunun verdiği kararın ita amirince onaylanmasından sonra 15 gün içinde ihale üzerine bırakılan kiracının, noter tarafından tescil edilmiş sözleşmeyi idareye vermesi gerekmektedir.

www.balioglu.net

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen, İdare tarafından; bulgu kapsamında gereğinin yapılması için ilgili birimin uyarıldığı ve 2020 yılında çalışma başlatıldığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; İdarenin söz konusu Kanun kapsamında ihale ile kiraya verilen taşınmazlarının kira sözleşmelerinin notere tescil ettirilmediği anlaşılmış olup yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine göre Kamu İdaresinin taşınmazlarına ait kira sözleşmelerinin notere tescil ettirilmesi gerekmektedir.

BULGU 38: Yevmiye Defterinde Boş Yevmiye Kayıtlarının Bulunması

İdarenin 2019 yılı mali işlemlerinde bazı yevmiyelere herhangi bir kayıt yapılmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 44' üncü maddesine göre; yevmiye defteri, kayda geçirilmesi gereken işlemlerin yevmiye tarih ve numarasıyla ve maddeler halinde düzenli olarak yazıldığı müteselsil sıra numaralı defterlerdir. Ayrıca, ilgili Yönetmelik'in 43'üncü maddesinin (4) numaralı fıkrasına göre işlemler, yevmiye defterine kayda geçirildikleri tarih ile hesap döneminin başında (1)'den başlayıp, hesap döneminin sonuna kadar devam eden birer numara verilerek kaydedilecektir.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; 01.01.2019-31.12.2019 döneminde İdarenin yevmiye defterinde, aşağıdaki tabloda numaralarına yer verilen yevmiyelerin boş bırakıldığı anlaşılmıştır.

Tablo 25: Boş Bırakılan Yevmiye Numaralarını Gösterir Liste

Yevmiye Yıl	Kurum Ad	Boş Yevmiye Numaraları
2019	Iğdır Belediyesi	29
2019	Iğdır Belediyesi	59
2019	Iğdır Belediyesi	83
2019	Iğdır Belediyesi	107
2019	Iğdır Belediyesi	259
2019	Iğdır Belediyesi	731
2019	Iğdır Belediyesi	1787
2019	Iğdır Belediyesi	1826
2019	Iğdır Belediyesi	2097
2019	Iğdır Belediyesi	2179
2019	Iğdır Belediyesi	2312
2019	Iğdır Belediyesi	2409
2019	Iğdır Belediyesi	2741
2019	Iğdır Belediyesi	3017
2019	Iğdır Belediyesi	3027
2019	Iğdır Belediyesi	3270
2019	Iğdır Belediyesi	3380
2019	Iğdır Belediyesi	3548
2019	Iğdır Belediyesi	3550
2019	Iğdır Belediyesi	3831
2019	Iğdır Belediyesi	4002
2019	Iğdır Belediyesi	4163
2019	Iğdır Belediyesi	4165
2019	Iğdır Belediyesi	4271
2019	Iğdır Belediyesi	4555
2019	Iğdır Belediyesi	4651
2019	Iğdır Belediyesi	4735
2019	Iğdır Belediyesi	4834
2019	Iğdır Belediyesi	5019
2019	Iğdır Belediyesi	5122
2019	Iğdır Belediyesi	5250
2019	Iğdır Belediyesi	5268
2019	Iğdır Belediyesi	5399
2019	Iğdır Belediyesi	5608
2019	Iğdır Belediyesi	5611
2019	Iğdır Belediyesi	5636
2019	Iğdır Belediyesi	6119
2019	Iğdır Belediyesi	6182
2019	Iğdır Belediyesi	6256
2019	Iğdır Belediyesi	6323
2019	Iğdır Belediyesi	6399
2019	Iğdır Belediyesi	7223

www.balioglu.net

2019	Iğdır Belediyesi	7540
2019	Iğdır Belediyesi	7844
2019	Iğdır Belediyesi	7940
2019	Iğdır Belediyesi	7990
2019	Iğdır Belediyesi	8080
2019	Iğdır Belediyesi	8140
2019	Iğdır Belediyesi	8338
2019	Iğdır Belediyesi	8512
2019	Iğdır Belediyesi	8716
2019	Iğdır Belediyesi	8760
2019	Iğdır Belediyesi	1432 -1434
2019	Iğdır Belediyesi	2266 -2269
2019	Iğdır Belediyesi	2868 -2871
2019	Iğdır Belediyesi	3572 -3574
2019	Iğdır Belediyesi	4989 -4995
2019	Iğdır Belediyesi	5715 -5719
2019	Iğdır Belediyesi	6389 -6392
2019	Iğdır Belediyesi	7098 -7101
2019	Iğdır Belediyesi	7821 -7824

www.balioglu.net

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen, İdare tarafından; ay sonu işlemleri, KDV mahsupları, KBS bildirimleri, muhtasar beyanname, damga vergisi beyannamesi ve benzeri bildirimler nedeniyle geriye dönük işlemlerde hataya yer verilmesinin önüne geçilmesi için ilgili birim tarafından böyle bir uygulamanın yapıldığı, ancak ihtiyaçtan fazla yevmiye numarası kalması nedeniyle uygulamanın hata verdiği, bulgu tespiti doğrultusunda gerekli çalışmaların yapılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda; muhasebe işlemleri, yevmiye numara sırasına göre arada boşluk bırakılmadan yapılmalıdır.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
http://www.sayistay.gov.tr

www.balioglu.net

8. EKLER

EK 1: İZLEME

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	**Yıl/Yıllar**	**İdare Tarafından Yapılan İşlem**	**Açıklama**
İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Bulunmayan İşyerlerinin Takibinin Sağlıklı Bir Şekilde Yapılamaması	2016	Yerine Getirilmedi	2019 yılı Sayıştay Denetim Raporunun "Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler" bölümünde Bulgu 18 olarak yer almaktadır.
Evsel Katı Atık Tarifesi İle İlgili Çalışmaların Yapılmaması	2016	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Tahakkuk Tahsilat Oranlarının Düşük Gerçekleşmesi	2016	Yerine Getirilmedi	2019 yılı Sayıştay Denetim Raporunun "Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler"

www.balioglu.net

			bölümünde Bulgu 15 olarak yer almaktadır.
Sosyal Denge Sözleşmesine Konusu Dışında Hüküm Konulması	2016	Yerine Getirilmedi	2019 yılı Sayıştay Denetim Raporunun "Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler" bölümünde Bulgu 30 olarak yer almaktadır.
Ödeme Emri Belgesi Yerine Muhasebe İşlem Fişi Kullanılması	2016	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Kamulaştırma İşlemlerinin Sağlıklı Bir Şekilde Yapılamaması	2016	Tam Olarak Yerine Getirildi	
İdarenin Kendi Kullanımı İçin Ürettiği Ürünleri Uygun Biçimde Kaydetmemesi	2016	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Haklar Hesabının Kullanılmaması	2016	Tam Olarak Yerine Getirildi	
İhale Yapılmadan Taşınmazların Kira Sürelerinin Uzatılması	2016	Kısmen Yerine Getirildi	2019 yılı Sayıştay Denetim Raporunun "Denetim Görüşünü

www.balioglu.net

			Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler" bölümünde Bulgu 33 olarak yer almaktadır.
Mal Alımlarında Yıllık Doğrudan Temin Limitlerinin Aşılması	2016	Yerine Getirilmedi	2019 yılı Sayıştay Denetim Raporunun "Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler" bölümünde Bulgu 32 olarak yer almaktadır.
Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarının Yapılmaması	2016	Yerine Getirilmedi	2019 yılı Sayıştay Denetim Raporunun "Denetim Görüşünün Dayanakları" bölümünde Bulgu 7 olarak yer almaktadır.

www.balioglu.net